SI NR. 251 • Januar 2015

SOCIALISTISK • INFORMATION

KAMP FOR KLIMAET

SAP´s landsmøde | Kobanê | Sexpol

SI LUKKER:

Solidaritet
– uafhængigt socialistisk magasin

Ting må gå til grunde for at nyt kan opstå. Sådan er det i naturens verden men princippet kendes også fra andre sammenhænge. Dette nummer af Socialistisk Information er det sidste, der udkommer på tryk. Men om 2 måneder udkommer det første nummer af Solidaritet – uafhængigt socialistisk magasin.

Socialistisk Information vil stadig udkomme som webtidskrift, men ellers vil vi lægge rigtigt mange af redaktionens kræfter i det nye magasin. Solidaritet vil få en større redaktion, med mange nye kræfter. Solidaritets redaktion vil være sammensat af folk fra forskellige venstrefløjstraditioner i og omkring SUF og Enhedslisten.

Vi har alle store ambitioner med det nye magasin: at vi skal komme ud til mange flere end SI når, at vi vil stå for skarpe, klare socialistiske holdninger, at vi vil være uundværlige for alle der er aktive i venstrefløjspolitik og bevægelsesarbejde, at der vil være plads til at meninger brydes.

Kort sagt at magasinet skal kombinere mangfoldighed med en klar socialistisk profil.

De flere kræfter og den større bredde skulle gerne resultere i et magasin, der er endnu bedre end det SI, vi har kendt. Men også med nogle af de samme kvaliteter.

Derfor håber vi at rigtigt mange af vores nuværende abonnenter vil blive hos os, som faste abonnenter af Solidaritet

Dette er så det sidste af de i alt 251 numre af SI, der er udkommet gennem årene.

Vi bringer to artikler om klimakrisen og kampen for klimaet (side 3-13. Mellemøsten og kurdernes kamp for deres selvstyrende kantoner er et andet emne (side 41-52).

SAP havde landsmøde i november. Her blev der diskuteret om Enhedslistens parlamentariske taktik (side 26) og hvordan vi udvikler Enhedslisten som organisation (side 32).

Landsmødet besluttede også at forkortelsen SAP fremover står for: Socialistisk Arbejderpolitik.

Redaktionen

www.solidaritet.dk
www.socialistiskinformation.dk

Kvartalsmagasinet **SOCIALISTISK • INFORMATION** udgives af SAP (Socialistisk Arbejderparti) – Dansk sektion af Fjerde Internationale.

SOCIALISTISK • INFORMATION redigeres og layoutes af et udvalg bestående af: Åge Skovrind (Ansv.), Svend Vestergaard Jensen, Janus Noack, Ebbe Rand Jørgensen, Martin Mørch, Bodil Olsen, Rikke Winkler Nilsson.

Sign. artikler står for forfatternes egen regning. Henvendelse til redaktionen: si@sap-fi.dk

Et års abonnement på kvartalsmagasinet koster 200 kr. Bestil ved at skrive til si@sap-fi.dk eller via www.socialistiskinformation.dk

Socialistisk Information er også et netmagasin, se www.socialistiskinformation.dk. Her kan du også tilmelde dig netmagasinets nyhedsbrev, som udsendes hver 14. dag.

Print: Christensen Grafisk

ISSN 0108–1861

SI NR. 251 • Januar 2015

INDHOLD

KLIMADEBAT:
CO2-afgift mod global opvarmning? 3

FN'S KLIMAPANEL:
Alarmråb kalder på antikapitalistisk alternativ 10

KOMMENTAR:
Enhedslisten er oppositionen 14

AAGE KJELSØ:
Stalinismens blodige rolle i Spanien 17

POLITISKE FORSVINDINGER:
Krise og modstand i Mexico 20

Internationale noter 24

DOKUMENT:
Enhedslistens parlamentariske taktik 26

DOKUMENT:
Fra vælgerforening til klassekampsparti 32

USA OG KURDERNE:
Din fjendes fjende er ikke din ven! 41

INTERVIEW:
Kobanê, Rojava og krigene i Irak og Syrien 42

KURDISTAN:
Modstanden er også en kvindekamp 49

ANALYSE:
Situationen i Mellemøsten og vores opgaver 49

KONSPIRATIONSTEORIER:
Hvorfor er Putin bange for Trotskij? 53

PAKISTAN:
Anti-terrordomstolene terroriserer aktivister 56

NY BOG:
Da Sexpol kom til Danmark 58

NEKROLOG:
En aktivist er gået bort! 62

CO2-afgift som modgift mod global opvarmning?

Klimaforkæmperen James Hansen væver sit forslag ind i minimalstat og a-kraftdreven vækst, men venstrefløjen kan lade sig inspirere til at blive mere offensiv for grønne afgifter med social omfordeling.

AF FINN KJELLER

»Hvordan sikrer vi en vej ud af den fossilt baserede økonomi i tide til at afværge globalt klimakaos? Hvilke centrale krav kan for alvor sætte den grønne omstilling på skinner og bringe os ud af den fossile tidsalder i tide?

Den kendte klimaforsker og -aktivist James Hansen, forhenværende direktør for NASA's Goddard Institute for Space Studies, har kastet sit internationale renommé ind bag kravet om en CO2-afgift som omdrejningspunkt i en klimastrategi. Ikke en hvilken som helst CO2-afgift, men en afgift, der gradvist vokser, og hvor alle indtægterne uddeles ligeligt til borgerne.

Spørgsmålet er, om venstrefløjen kan gribe dette krav og gøre det til en del af sit eget arsenal i kampen mod klimaødelæggelsen.

Opgør med kvotehandel

James Hansen er en betydelig autoritet på klimaspørgsmålet. Som fremtrædende klimaforsker slog han allerede i 1988 alarm om den globale opvarmning over for et udvalg i USA's Kongres. Han har forsvaret videnskaben over for olieselskaber og politikere. Han er blevet anholdt under protester mod nye kulkraftværker og mod den planlagte Keystone XL-rørledning, der skal føre tjæresandsolie fra Alberta i Canada til den Mexicanske Golf. Og han gik sidste år på pension for at hellige sig kampen mod klimaforandringer.

»For nogle år siden troede jeg, at regeringerne måske ikke forstod, hvad videnskaben tilsiger, og hvor meget det haster. Men gennem mine kontakter til regeringer i en række lande har jeg indset, at regeringerne ikke er uvidende om klimaproblemet – de er ikke uvidende om nødvendigheden af at gå hurtigt over til ren energi. Alligevel kommer de ikke med mere end målsætninger og spæde skridt, for de er under stærk indflydelse af fossilbrændselsinteresser. Der er for mange mennesker, der tjener på vores afhængighed af fossile brændsler – og de har en kolossal indflydelse på vores regeringer.«

James Hansen, klimaforsker og aktivist har udviklet forslag til løsning af klimakrisen, som kan inspirere venstrefløjen men også har problematiske elementer som f.eks. mere atomkraft.

> Social retfærdighed er afgørende for at vinde folkelig opbakning til en stærk klimapolitik, og det har James Hansen indset«

(»A conversation with Bill McKibben«, Grist.org, 23.12.2010)

»Vi har lært, at det ikke er nok at få politiske ledere til at erkende, at den menneskeskabte klimaforandring finder sted, og love at gøre noget ved den,« konkluderer James Hansen. »Vi må stille specifikke krav, for ellers ender vi med ineffektive misfostre som lovforslaget om 'cap and trade' (kvotehandel, red.), som er blevet fremsat i USA's Kongres.« (,»The People's March« James Hansens nyhedsbrev den 29. august 2014).

En effektiv klimapolitik må ifølge James Hansen bygge på »Fee and Dividend« eller på dansk: »gebyr og dividende«. Forslaget går ud på,

- at der ved udvinding og ved import af fossile brændsler opkræves et bestemt beløb per ton CO2, der vil blive udledt fra brændslet
- at afgiften vokser år for år
- at pengene fra afgiften uddeles ubeskåret til befolkningen: samme andel til hver voksen indbygger med lovligt ophold og op til to halve andele for børn per familie.

Afgiften vil føre til prisstigninger på benzin, dieselolie osv. på alle varer, som er fremstillet eller transporteret ved hjælp af fossile brændsler. Borgerne kan vælge at bruge dividenden på at fortsætte et uændret forbrug, men de vil få en gevinst, hvis de skifter til vedvarende energi, sparer på energien eller køber varer, der er fremstillet med lavere klimabelastning.

Rygraden i grøn omstilling?

James Hansen hævder ikke, at Fee and Dividend kan stå alene, men han omtaler den som »rygraden« i en omstilling (Storms of My Grandchildren, s. 219).

Forslaget promoveres i USA af organisationerne Carbon Tax Center og Citizens' Climate Lobby og støttes også af Bill McKibben fra klimakampagnen 350.org. I Repræsentanternes Hus fremsatte demokraten Jim McDermott et Fee and Dividend-forslag i maj 2014, ganske vist uden chance for at blive vedtaget.

Også blandt nogle socialister har Fee and Dividend-forslaget vakt interesse. Den amerikanske marxist John Bellamy Foster, redaktør af Monthly Review, meldte i februar 2013 ud med en støtte til forslaget. Han omtalte Fee and Dividend som »et beregnet forsøg på at gennemtvinge en plan, som er det maksimale, kapitalens regime kunne tænkes at acceptere, og det minimale, der er nødvendigt for at undgå en fuldkommen katastrofe«.

Læs John Bellamy Fosters artikel »James Hansen and the Climate-Change Exit Strategy« hos Monthly Review

Foster ser dog Fee and Dividend som ét af mange elementer i en klimastrategi:

»Rent markedsbaserede strategier har tendens til at give bagslag, fordi de hovedsagelig støtter sig på økonomiske incitamenter. Hansens Fee and Dividend er nødvendig under de nuværende betingelser, men er kun en enkelt kile i, hvad der må være en meget mere omfattende strategi mod klimaforandringer.«

Social retfærdighed

Fee and Dividend har en vis appel til venstrefløjen i kraft af sit element af social kompensation for klimaafgiften – til forskel fra grønne afgifter, som vi f.eks. kender dem i Danmark. Social retfærdighed er afgørende for at vinde folkelig opbakning til en stærk klimapolitik, og det har James Hansen indset.

Ifølge James Hansen vil ca. 60 procent af befolkningen – dem, der ikke har råd til så store boliger, så mange flyrejser osv. – få umiddelbar økonomisk fordel af forslaget, dvs. deres »dividende« vil overstige de prisstigninger, de vil skulle betale.

»Hvis midlerne uddeles 100 procent til befolkningen, vil befolkningen tillade afgiften at stige til høje niveauer, i modsætning til den relativt ineffektive kulstofpris, der kendetegner Cap and Trade eller en ren kulstofafgift.« (»Storms of My Grandchildren's Opa«, James Hansens nyhedsbrev 13.12.2012)

Hvor effektiv er afgiften?

Konkret har Hansen foreslået at begynde med en afgift på 115 dollar per ton CO2 svarende til en prisstigning på 1,50 kr. per liter benzin eller 37 øre per kilowatttime. Hver voksen borger i USA ville i »dividende« modtage ca. 17.000 kr. om året.

Kan afgiften få borgere og virksomheder til at handle klimavenligt? Forventningerne er store blandt forslagets fortalere: »Hvis gebyret stiger med 10 dollar per ton CO2 om året, vil USA's udledninger i løbet af 10 år blive reduceret med 20-30 procent,« hævder James Hansen og henviser til modelberegninger foretaget af Carbon Tax Center (»Climate and Energy: Fundamental Facts, Responsibilities and Opportunities«, vidnesbyrd til Senatets udenrigsudvalg 13.3. 2014)

James Hansen peger på den canadiske provins British Columbia (BC) som et eksempel på, at Fee and Dividend-modellen er mulig og virker. Her indførte provinsregeringen under det borgerlige Liberal Party i april 2008 en CO2-afgift, hvor borgerne bliver kompenseret via lavere person- og selskabsskatter samt en grøn check.

Generelt faldt BC's energirelaterede drivhusgasudledninger ikke mere end resten af Canadas i perioden 2007 til 2011, og perioden var præget af den økonomiske afmatning i 2008-09. Men ser man specifikt på salget af raffinerede olieprodukter, faldt det 15 procent de første fire år med afgiften, og faldet var 10 procentpoint større i BC end i Canada som helhed. Det tyder på, at afgiften har haft en vis effekt, selv om det ikke vides, hvor meget der skyldes økonomiske forskelle.

I modsætning til Hansens forslag er afgiften i BC imidlertid ikke beregnet til at blive ved med at stige. Den stoppede i 2012 ved 30 dollar per ton CO2, selv om miljøorganisationer har påpeget, at den skal langt højere op for at nå provinsens erklærede mål for drivhusgasreduktioner.

En række canadiske miljøorganisationer og fagforbund har desuden påpeget, at CO_2-afgifter ikke er en mirakelkur: »Højere CO_2-afgiftssatser vil kun give succes, hvis de er en del af en integreret tilgang. For eksempel vil investeringer i kollektiv trafik- og elbilinfrastruktur gøre det lettere for trafikanterne at vælge CO_2-lette transportformer og undgå situationer, hvor folk bliver frustrerede, fordi der ikke er passende løsninger til rådighed.«

Derfor ønsker organisationerne, at en del af indtægterne fra CO_2-afgiften investeres i projekter, der hjælper provinsens erhverv med at reducere deres drivhusgasudledninger. (»Recommendations regarding the future of British Columbia's carbon tax«, 31.8.2012)

Men her skilles vandene i forhold til James Hansens strategi. Den offentlige sektor skal efter Hansens mening ikke have en øre af provenuet: »not one dime to the government« (»Storms of My Grandchildren's Opa«, James Hansens nyhedsbrev 13.12.2012).

Liberalistisk tilgang

»De penge, der inddrives, skal gå til befolkningen, hvor der er brug for dem, og hvor de vil sætte skub i økonomien – ikke til staten, så staten kan blive større og blande sig mere,« siger James Hansen (»The People's March«, James Hansens nyhedsbrev 29.8.2014).

Hansen bekender åbent, at hans politik er »conservative« og nærmest »libertarian«. Begge begreber indebærer i amerikansk sammenhæng, at man slås for »det frie marked« og imod offentlig regulering.

»Energivalgene overlades til den enkelte og til markedspladsen,« fastslår Hansen og tilføjer: »Det er en konservativ plan, der ville udrette mirakler.« (»Climate and Energy: Fundamental Facts, Responsibilities and Opportunities«, citeret ovenfor)

Ifølge Hansen viser erfaringen, at »regeringer ikke bør forsøge at udvælge teknologiske 'vindere' – hvis de vælger at støtte bestemte teknologier med skatteydernes penge, vil de bare spilde en masse af vores penge« (James Hansen: Storms of My Grandchildren, Bloomsbury, 2009, s. 191).

»Jeg holdt en tale for internationale fagforeningsledere. Da jeg bemærkede, at Fee and Dividend ville lade markedspladsen tage beslutningerne i stedet for statslige bureaukrater, sagde en af dem: 'Det er jo libertært!' Ja, det er, med lille l.« (Storms of My Grandchildren's Opa, citeret ovenfor)

Appellerer til højreorienterede

»Love og regler er ikke en løsning, selv om det at true med dem kan være med til at få konservative til bordet. Løsningen må nødvendigvis bygge på konservative principper, for det er det, der vil virke,« hævder James Hansen (»The People's March«, citeret ovenfor).

James Hansen satser i utvetydige vendinger på at få USA's »conservatives«,

James Hansen kritiserer regeringerne for deres manglende indsats: »Der er for mange mennesker, der tjener på vores afhængighed af fossile brændsler – og de har en kolossal indflydelse på vores regeringer.«

dvs. højreorienterede liberalister, til at bakke op om Fee and Dividend-forslaget og advarer mod »liberale«, dvs. mere venstreorienterede, synspunkter, som kan skræmme de højreorienterede væk:

»De konservative er ikke fjender af Jorden. Historisk er de dens bedste ven. Naturfredning og beskyttelse af skaberværket ligger de fleste konservative stærkt på sinde. Den politiske kløft opstår, fordi konservative frygter, at liberale vil bruge klimaspørgsmålet til at forhøje skatterne og øge den statslige indblanding. Liberales politiske forslag puster til de bekymringer og gøder jorden for antividenskabelige tosser.«

Sådan skrev James Hansen i sit ugebrev, dagen inden den store People's Climate March i New York den 21. september 2014, og bad de overvejende venstreorienterede demonstranter »se i øjnene, at statsdirigerende venstreorienteret politik ikke har en chance for at løse det globale klimaproblem«. (»Speaking Truth to Power – and to Friends«, James Hansens nyhedsbrev 20.9.2014)

Adfærdsændringer kræver alternativer

En voksende mængde studier og analyser viser behovet for direkte investeringer i udvikling og anvendelse af ren energiteknologi, fortæller Mark Muro fra tænketanken Brookings Institution, som ikke kan beskyldes for at være voldsomt venstreorienteret.

»Mens den gængse opfattelse blandt dem, der vil sætte en pris på CO_2, er, at højere priser for beskidt energi vil sende de rigtige markedssignaler til erhvervslivet, som så vil udvikle rene nye teknologier og tage dem i brug, tyder megen dokumentation på, at prissætning alene ikke vil bringe nok ren teknologi i brug til at få os i mål,« skriver Muro. (»Carbon Tax Dreams: What About Cleantech Deployment?«, 31.10.2012).

Styrken ved en afgift på CO_2 ved kilden er, at den kan sende et prissignal ud i økonomiens afkroge og derigennem – potentielt – påvirke borgere og virksomheders adfærd. Men prissignaler har også vigtige begrænsninger.

En af dem er, at der skal være alternativer. For at folk reelt kan vælge en CO_2-let forbrugsmåde, f.eks. i deres transport, må der ændres på, hvilke varer og tjenesteydelser der udbydes, f.eks. ved at der investeres massivt i kollektiv trafik, ændres i by- og regionalplanlægning osv.

»Australien har haft meget høje afgifter på olie siden 1970'erne, men det har ikke ført til et væsentligt skift til kollektiv trafik eller køretøjer på ren energi. Manglen på transportalternativer og regeringens støtte til vejbyggeri og privatbilisme betyder, at stigende omkostninger for forbrugerne bare dækkes ved at bruge mindre på andre ting,« forklarer australierne Tad Tietze og Elizabeth Humphrys. (»Carbon pricing: A smokescreen for inaction on climate change«, Australian Broadcasting Corporation, 10.6.2011)

Blandt virksomhederne fører prissignaler ikke nødvendigvis til en bevægelse væk fra den eksisterende produktion, tilføjer Tietze og Humphrys. Selv om prisen for CO_2-udledning stiger, kan det nemlig godt være mere profitabelt for selskaber at fortsætte med de klimabelastende aktiviteter end at holde op:

»De fleste kapitalistiske investeringer kan ikke opgives, uden at det gør voldsomt indhug i profitterne,« forklarer de. For »selv i en globaliseret verden er produktive investeringer placeret i bestemte geografiske områder, hvor det forventede afkast afhænger af, at man over en længere periode anvender det maskineri og den infrastruktur, man har betalt for.«

Derfor kan man ikke bygge en strategi for virkelig grøn omstilling snævert på afgifter – og da slet ikke afgifter sat i modsætning til offentlige investeringer og indgreb i markedet.

»Hvad regeringen proaktivt planlægger, opmuntrer og gennemfører, er lige så vigtigt for klimakampen, som hvad markedet straffer,« bemærker David Roberts fra den amerikanske miljønyhedstjeneste Grist.org (»10 reasons a carbon tax is trickier than you think«, Grist.org, 19.11.2012).

Offentlige investeringer

Der er »intet scenario, hvori vi kan vige uden om krigstidslignende niveauer af udgifter i den offentlige sektor – ikke hvis vi virkelig vil forhindre katastrofal opvarmning og minimere de kommende uvejrs ødelæggende potentiale,« skriver Naomi Klein i sin nye bog om klimakampen (This Changes Everything – Capitalism vs. the Climate, Allen Lane, 2014, s. 108).

Det er udgifter til blandt andet »intelligente elnetværk, letbaner, komposteringssystemer på byplan, energirenovering af bygninger, visionære kollektive transportsystemer, omlægning af byerne, så vi ikke skal bruge halvdelen af vores liv i trafikpropper«.

»Statslige investeringer er en absolut nødvendig del af omstillingen til vedvarende energi, så hvorfor give afkald på en stor indtægtskilde?« spørger David Roberts og anbefaler denne udgave af en CO_2-afgift:

»Cirka 15 procent af provenuet ville gå til at kompensere lavindkomst-skatteydere. Cirka 10 procent ville gå til bestikkelse, dvs. støtte til diverse CO_2-intensive og handelsudsatte erhverv for at beskytte dem mod afgiftens virkninger. Og de resterende 75 procent ville gå til at reducere CO_2, dvs. til forskning i, udvikling af og anvendelse af ren energi.« (http://grist.org/climate-energy/help-henry-waxman-write-a-new-carbon-tax-bill 13.3.2013)

Lettere at få igennem end rød-grønne reformer?

Fee and Dividend præsenteres som et forslag, der er mere realistisk at få igennem nu, hvor det haster, end reformer, der kræver en ændring af styrkeforholdene til fordel for venstreorienterede, grønne og

> Selv om prisen for CO2-udledning stiger, kan det nemlig godt være mere profitabelt for selskaber at fortsætte med de klimabelastende aktiviteter end at holde op«

sociale bevægelser. Men med sit element af omfordeling fra rig til fattig og sin trussel mod olie- og kulselskaberne vil Fee and Dividend også støde ind i massiv modstand fra kapitalen og dens politikere.

Visse højreorienterede økonomer og politikere samt olieselskabet Exxon har ganske vist erklæret deres støtte til en CO2-afgift – men på betingelse af velhavervenlig skattekompensation og i stedet for regulering. (»ExxonMobil would like a carbon tax. Barack Obama would not«, Grist.org, 15.11.2012)

James Hansen påpeger med rette, at den fossile kapital »bruger enorme summer på at sikre, at Cap and Trade skrues sådan sammen, at den tillader største mulige business as usual-udledninger at fortsætte så længe som muligt« (Storms of My Grandchildren, s. 212). Men også Fee and Dividend har i praksis mange skruer, der kan stilles på: Hvor meget skal være omfattet? Bliver energitunge erhverv undtaget? Hvor høj skal afgiften være, og hvor meget skal den stige? Hvor længe skal den stige? Hvem skal have hvor meget udbetalt?

I British Columbia blev afgiften som nævnt ret lav, og dens stigning hurtigt standset. Den sociale kompensation blomstrede også hurtigt af: Mens afgiften blev tredoblet, steg skattereduktionen for lave indkomster kun med 15 procent.

»Grønne afgifter har vist sig at være lige så lidt immune over for studehandler som Cap and Trade-ordninger,« skriver den amerikanske økonom Richard Smith. »Mange lande og regioner har indført CO2-afgifter siden 1990, men i de fleste af landene har de ikke ført til betydelige fald i udledningerne. Det skyldes, at erhvervslivet overalt har lobbyet for at holde afgifterne nede (svarende til at holde CO2-lofterne høje); diverse grupper kræver undtagelser; fagforeninger sagde nej til afgifter, der kunne koste arbejdspladser; forbrugere sagde nej til nye afgifter.« (»Green Capitalism: The God That Failed« på Truth Out, 9.1. 2014,)

En afgift for øget vækst?

CO2-afgifter og andre klimatiltag er gang på gang blevet afvist eller udvandet på grund af kortsigtede hensyn til at styrke den økonomiske vækst og »konkurrenceevnen« på de globaliserede markeder. Men for James Hansen er et af argumenterne for Fee and Dividend netop, at den vil »stimulere økonomien« og forøge BNP-væksten. Han anerkender ikke nødvendigheden af at nedbringe energiforbruget endsige sætte grænser for den samlede økonomiske vækst (Storms of My Grandchildren, s. 207).

Omstillingen til en fossilfri økonomi skal imidlertid ske over få årtier og indebærer storstilede investeringer i nye energisystemer. Som påpeget af blandt andre den belgiske marxist Daniel Tanuro indebærer det i sig selv et stort energiforbrug til

James Hansen har været en aktiv deltager i klimakampen bl.a. protesterne mod Keystone XL- rørledningen, som førte til hans anholdelse.

Hvis man ikke kan satse på fortsat samlet vækst, må man gribe ind og skabe nye arbejdspladser i stedet for dem, der er knyttet til klimaskadelige aktiviteter«

fremstilling af solcellepaneler, vindmøller, isoleringsmaterialer, energivinduer, elbiler, tog osv. Dette forbrug vil i første omgang hovedsagelig skulle dækkes med fossile energikilder, og alene for at kompensere for det er man nødt til at reducere udledningerne ekstra meget i andre sektorer af økonomien.

Selvfølgelig kan og skal energiforbruget reduceres ved at gøre bygninger, køretøjer, apparater osv. mere energieffektive. Men også det kræver, at man producerer nye ting og dermed forbruger fossilt produceret energi.

»For at overholde de begrænsninger, som klimastabiliseringen sætter, må de gigantiske investeringer i energiomstillingen gå hånd i hånd med en reduktion af slutefterspørgslen på energi, især i begyndelsen og i hvert fald i de 'udviklede lande',« konkluderer Tanuro (»James Hansen se convertit au nucléaire«, La Gauche, 3.1.2014)

Hvis man ikke kan satse på fortsat samlet vækst, må man gribe ind og skabe nye arbejdspladser i stedet for dem, der er knyttet til klimaskadelige aktiviteter. Ellers vil mange af de arbejdere, der er indrulleret i den fossile økonomi, være tilbøjelige til at støtte deres arbejdsgivere og stritte imod omstillingen, som det betones af Richard Smith:

»Fordi vi lever under kapitalismen, ikke socialismen, lover ingen nye job til alle de kulminearbejdere, olieborearbejdere, naturgas-frackere, kraftværksteknikere, landmænd og gødningsfremstillere, skovhuggere og bygningsarbejdere, bil- og flyfabrikarbejdere, lastbilchauffører, flypiloter og -kabinepersonale og de utallige andre, hvis job vil være i farezonen, hvis brugen af fossile brændsler virkelig indskrænkes.« (»Green Capitalism: The God That Failed«, Truth Out, 9.1.2014)

Pro atomkraft

James Hansen har også fokus på job, men går en helt anden vej. Da han ikke anser det for ønskeligt eller muligt at begrænse den samlede økonomiske vækst, ser han et stort behov for at øge energiproduktionen kraftigt. Og derfor fører han ikke blot kampagne for en CO_2-afgift, men også for en satsning på atomkraft.

Allerede i Hansens bog Storms of My Grandchildren er et længere afsnit helliget atomkraften, som Hansen forestiller sig udbygget i form af sikrere reaktorer af en ny type, den fjerde generation. Sammen med tre andre specialister inden for global opvarmning skrev han i november 2013 et åbent brev til »dem, der øver indflydelse på miljøpolitikken, men har afvist atomenergien«.

Brevet blev offentliggjort i New York Times. I brevet hævdes det, at »der i den virkelige verden ikke er nogen troværdig vej til klimastabilisering, som ikke indbefatter en betydelig rolle for atomkraft«.

Hansen og de tre andre eksperter fik svar på tiltale fra over 300 miljøorganisationer i USA og andre lande. I et fælles brev den 6. januar 2014 påpeger de atomkraftens enorme økonomiske omkostninger og dens lange historie af uheld, næsten-uheld og ophobning af radioaktivt affald.

»Hvad angår de 'avancerede' atomkraftløsninger, som støttes i jeres brev,« fortsætter miljøgrupperne, »er de blevet forsøgt og har slået fejl eller er kun på tegnebrættet uden realistisk håb om at kunne komme på markedet på kort sigt, hvis nogensinde.« De afviser Hansens forhåbninger til formeringsreaktorteknologien og henviser til, at der internationalt er brugt 100 mia. dollar de sidste tres år på at gøre teknologien klar til erhvervsmæssig udnyttelse – uden held. Desuden er der nye sikkerhedsproblemer: »Kølesystemet baseret på flydende natrium er yderst farligt, hvilket er bevist i Japan og USA. Og teknologien har vist sig højst upålidelig.«

I forhold til hvor meget det haster at nedbringe CO_2-udledningerne, er atomkraft slet ingen løsning, skriver miljøgrupperne. Det er langt hurtigere og billigere at satse på vedvarende energi med solceller og vindmøller samt på energieffektivisering, distribueret elproduktion og energilagring.

Hvad kan bruges i Danmark?

Selv om det er stærkt beklageligt, at James Hansen væver CO_2-afgiftsforslaget ind i en liberalistisk minimalstats- og atomkraftdreven væksttankegang, kan venstrefløjen lade sig inspirere til at blive mere offensiv i brugen af grønne afgifter med social omfordeling. Sådanne afgifter kan være et væsentligt virkemiddel i et program for rød-grøn omstilling af energi, transport, industri, landbrug, byudvikling osv. – sammen med offentlige investeringer og igangsættelse af grønne job, samfundsovertagelse af banker og energisektor, demokratisk planlægning for at begrænse og prioritere ressourceforbruget, produktstandarder for cirkulær økonomi og fremme af lokal, fællesejet, bæredygtig produktion.

CO_2-afgifter og andre grønne afgifter er i sig selv ikke ligefrem revolutionerende i en dansk sammenhæng. Danmark er et af de lande i den rige del af verden, der har de højeste afgifter på energi, og afgifterne stiger hurtigere i Danmark end i de andre lande. Sidste år blev der hentet ca. 36 mia. kr. i grønne afgifter på energi og vand, især fra de private husstande, og det var 26 procent mere end i 2007.

Men de hidtidige grønne afgifter er skæve både socialt og miljømæssigt. For det første rammer de socialt skævt, idet der til forskel fra skattesystemet ikke er nogen progression i afgiftssystemet. For det andet ryger indtægterne typisk ned i kassen til det offentliges almindelige finansiering, som derved faktisk bliver afhængig af fortsat klima- og miljøødelæggelse.

Mens DI og højrefløjen presser på for at mindske afgifterne, må venstrefløjen derfor koble grønne afgifter til både social omfordeling og finansiering af grøn omstilling.

Enhedslisten har da også længe haft grønne afgifter med indbygget social kompensation som del af sin klimapolitik. Som

Frank Aaen forklarede allerede i 1998:

»Afgift på f.eks. el rammer socialt skævt, men hvis en familie får et bundfradrag svarende til et normalt miljøbevidst forbrug, mens overforbrug beskattes hårdere, kan miljøafgifter både gøres socialt retfærdige og i højere grad tilskynde til at mindske overforbruget. «

Rød-grønne afgifter

Enhedslisten har netop genfremsat et forslag til folketingsbeslutning om at gennemføre et forsøg med bundfradrag og progressiv afgift på energi og vand (B9 fremsat den 10. oktober 2014). Et lignende forsøg blev i Nyrup-regeringens sidste tid aftalt mellem S, R, SF og Enhedslisten, men det blev forpurret af Fogh-regeringen. Derfor burde dette beskedne forslag blive båret igennem – men det samme kan siges om mange grønne forslag, som er blevet syltet, opgivet eller afvist af SR de sidste tre år.

Enhedslisten har også foreslået en række andre grønne afgifter, ofte med vægt på at målrette afgifterne, så de både er socialt retfærdige og knyttede til grøn omstilling. Det gælder f.eks. i forhold til trafik, boliger og landbrug.

Se Enhedslistens klimaplan (2009)

Afgørende er imidlertid, om der skabes et pres for en stærkere klimapolitik uden for Folketinget. Dermed bliver det også vigtigt, at Enhedslisten kan præsentere nogle centrale rød-grønne krav, der er velegnede til at nå ud over rampen. Afgifter kan være meget tekniske og komplekse, men eksemplet med James Hansen og Fee and Dividend viser trods alt, at det er muligt at formulere et grønt afgiftskrav, som er klart og attraktivt for den brede befolkning.

Et centralt forslag i Klimakommissionens rapport fra 2010 var at indføre en gradvist stigende afgift på fossile brændsler, men det blev hverken taget op af Løkke- eller Thorning-regeringerne.

Enhedslisten kunne tage det op, men på sin egen måde: en gradvist stigende afgift, hvor indtægterne dels sikrer social kompensation af lavindkomstmodtagere, dels går til omstillingstiltag, som forbedrer hverdagen for almindelige mennesker og skaber flere grønne job: energirenovering og -effektivisering, bedre kollektiv trafik, sundere fødevarer osv.

Se også artiklen »Grøn kapitalisme: En farlig illusion« i Socialistisk Information, nr. 249, side 9.

People's Climate March i New York. James Hansen bad de overvejende venstreorienterede demonstranter »se i øjnene, at statsdirigerende venstreorienteret politik ikke har en chance for at løse det globale klimaproblem«

Alarmråb kalder på antikapitalistisk alternativ

Klimapanelets advarsler er stærkere end nogensinde, men regeringerne styrer mod en aftale, der er økologisk utilstrækkelig, socialt uretfærdig og teknologisk farlig.

AF DANIEL TANURO

FN's klimapanel, IPCC, offentliggjorde den 2. november 2014 sin sammenfattende rapport for den femte evalueringsrapport og det dertil hørende sammendrag for beslutningstagere (note 1). Diagnosen kom næppe bag på nogen:

- Den globale opvarmning er i gang, den skyldes primært forbrænding af fossile brændsler, og de negative virkninger er meget større end de positive virkninger.

- Det er sandsynligvis stadig muligt at forhindre, at de gennemsnitlige temperaturstigninger bliver på mere end 2° C over førindustriel tid, men de foranstaltninger, der er truffet i løbet af de sidste 20 år, fører os direkte mod en opvarmning på mellem 3,7 og 4,8° (mellem 2,5 og 7,8 °, når man tager hensyn til klimausikkerheden), og det medfører »høj til meget høj risiko for alvorlige, udbredte og uoprettelige konsekvenser«.

En uro, der er til at tage og føle på

Vurderingen i denne femte rapport er ikke fundamentalt forskellig fra tidligere, men nøjagtigheden i advarslerne er øget, der kastes lys på områder, der før var uklare, og forfatternes uro fremstår tydeligere end nogensinde. Udtrykket »stort set sikker« (mere end 99 procents sandsynlighed) anvendes stadigt oftere, når de skal beskrive graden af sandsynlighed for det ene eller det andet fænomen. Øget optøning af permafrosten og fortsat stigning i havniveauet i mange århundreder anses for eksempel for at være »stort set sikkert«, selv i tilfælde af en drastisk reduktion af udledningerne.

Rapporten holder en »objektiv«, videnskabelig tone, men det er ikke desto mindre et alarmråb, IPCC her udsender. Eksperternes uro er til at tage og føle på. Den understreges af, at sammendraget for de politiske beslut-

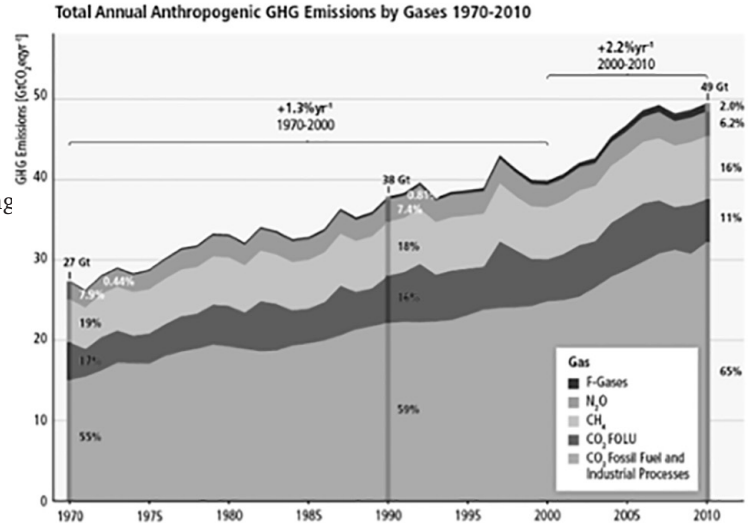

Drivhusgasudledninger fordelt på gasser (kilde: IPCC).

Befolkningerne har i årevis krævet handling, men politikernes løsninger er klart utilstrækkelige

ningstagere har et afsnit om den øgede risiko for »pludselige eller irreversible forandringer« efter år 2100. Der står for eksempel, at »tærsklen for bortsmeltning af Grønlands indlandsis, som ville hæve havoverfladen op til 7 meter i løbet af et årtusinde eller mere, ligger over 1 grads global opvarmning, men under 4 graders«. På langt sigt eliminerer en begrænsning af opvarmningen til 2° C altså ikke helt risikoen for en yderst dybtgående omvæltning af »Jordens økosystem«. (note 2)

Fossile brændsler er hovedårsagen

Medierne bringer jævnligt nyheder, der peger på klimavirkningerne af metan fra drøvtyggere eller CO_2 udløst af skovrydning. Disse meldinger er ikke uden substans, men IPCC-rapporten sætter tingene i deres rette proportioner: »CO_2-udledningerne fra forbrænding af fossile brændsler og industrielle processer bidrog med 78 procent af de samlede drivhusgasudledninger i perioden 1970-2010, og med en lignende andel fra 2000 til 2010.« Et diagram over de forskellige gassers andel fra 1970 til 2010 bekræfter, at det er her, det største problem befinder sig: brugen af kul, olie og naturgas som energikilder (se grafen, kilde: IPCC).

Denne konstatering er afgørende, når det drejer sig om at udvikle løsninger. IPCC's eksperter har sammenfattet den eksisterende litteratur om modeller for »afhjælpning« af den globale opvarmning. De skelner mellem otte scenarier, som afhænger af, hvilket niveau den atmosfæriske koncentration af drivhusgasser vil blive stabiliseret på ved udgangen af dette århundrede. For hvert af disse scenarier viser en tabel, hvilke emissionsreduktioner der skal nås inden 2050 og 2100, samt sandsynligheden for, at temperaturstigningen over førindustriel tid forbliver under et vist niveau (1,5°, 2°, 3°, 4°) i løbet af dette århundrede. I hvert af disse scenarier spiller en reduktion af CO_2-udledningerne fra afbrænding af fossile brændsler en central rolle.

Scenarier mellem mareridt og revolution

Det mindst restriktive scenario er et, hvor udledningerne fortsætter med at stige i den nuværende takt. Her er sandsynligheden for, at temperaturen stiger over 4 grader »større end sandsynligheden for, at det ikke sker«. Listen over sociale og økologiske katastrofer, som følger heraf, er alenlang og mareridtsagtig. Med hensyn til for eksempel menneskers sundhed, viser rapportens fremskrivninger, at »kombinationen af høj temperatur og fugtighed i bestemte områder på bestemte tidspunkter af året vil gøre normale menneskelige aktiviteter umulige, herunder dyrkning af afgrøder og udendørs arbejde«. Landbrugets produktivitet og fiskeriet vil blive meget hårdt ramt. Tilbagegangen i biodiversitet vil tage til.

I den anden ende af de mulige udviklinger er der et meget lille antal studier, der ser på en stabilisering af den atmosfæriske koncentration på 430 ppm CO_2-ækvivalent (note 3) . Da vi allerede har nået dette niveau, vil scenariet kræve en yderst restriktiv eller ligefrem kolossal indsats: I 2050 vil de globale udledninger skulle være faldet med 70 til 95 procent (i forhold til 2010-niveauet), og i 2100 skulle de være faldet med 110 til 120 procent (note 4) . Sammendraget for beslutningstagere kommer ikke nærmere ind på det. Dette scenario indebærer et revolutionerende kursskifte på alle områder af samfundslivet. Men det er det eneste, der ville give en chance

for ikke at overskride 1,5 graders opvarmning – et mål, som mange forskere inklusive IPCC-formanden anser for nødvendigt.

Rapporten fokuserer i realiteten på de følgende to scenarier: et med en stabilisering på 450 ppm og et med en stabilisering på 500 ppm. Afhængig af forudsætningerne gør disse scenarier en overholdelse af 2 graders-loftet »sandsynlig« som mål (dvs. med over 66 procents sandsynlighed), »mere sandsynlig end usandsynlig« eller »lige så sandsynlig som usandsynlig«. At forblive under 1,5 graders stigning kan eventuelt tænkes som led i en stabilisering på 450 ppm, men chancerne er her spinkle; det er »mere usandsynligt end sandsynligt«.

En gigantisk omstilling

De nævnte scenarier efterlader et (lille) spillerum til at øge mængden af drivhusgasser udledt til atmosfæren en smule, dvs. endnu i nogen tid afbrænde en vis mængde fossile brændsler. Ikke desto mindre er scenarierne ekstremt restriktive. I tilfælde af en stabilisering på 450 ppm bør de globale udledninger f.eks. falde med mellem 42 og 57 procent i 2050 og med mellem 78 og 118 procent i 2100 (i forhold til 2010). Frem til 2050 bør andelen af »kulstoffri« eller kulstoffattig energi stige med 90 procent på verdensplan (note 5). Når man ved, at 78 procent af udledningerne skyldes CO_2 fra afbrænding af fossile brændsler, og at afbrændingen er kilde til 80 procent af den energi, der anvendes af menneskeheden, kan man forestille sig, hvor stor udfordringen er.

Udfordringen har helt sikkert en teknisk dimension, som vi ikke vil dvæle ved her, men frem for alt har den sociale og politiske dimensioner. IPCC-rapporten lægger vægt på en retfærdig fordeling af indsatsen mellem landene ud fra deres historiske ansvar, på teknologideling, på behovet for internationalt samarbejde, på vigtigheden af at kombinere bekæmpelse af den globale opvarmning og bekæmpelse af fattigdom, på de etiske imperativer i denne kombination og på, hvad der står på spil for menneskehedens fremtid. Det er afgørende pointer, som potentielt står i modsætning til nyliberalismen. Aldrig før har en IPCC-rapport leveret så stærkt et budskab.

Fossile aktiver bør være værdiløse

Samtidig er der et samfundsproblem, som der står meget lidt om i sammendraget for beslutningstagere, selv om det har afgørende betydning. Et sted står der: »Afhjælpningspolitikken vil måske forringe værdien af aktiver i fossil energi og reducere indtægterne for eksportører af fossile brændstoffer [...]. De fleste scenarier for afhjælpning indebærer mindskede indtægter for de store kul- og olieeksportører.«

Disse to små diskrete sætninger henviser i virkeligheden til en afgørende problematik: For ikke at overskride 2 graders opvarmning, vil 80 procent af de kendte reserver af fossile brændsler skulle forblive under jorden og aldrig blive udvundet. Men disse reserver er en del af aktiverne i olieselskaber og (de herskende familier i) de olieproducerende lande. Det er en underdrivelse, når man skriver, at politikken for modvirkning måske kan devaluere aktiverne i fossil energi. I realiteten kræver en »afhjælpning« ret og slet en ødelæggelse af det meste af denne kapital.

Den fossile energisektors chefer kan godt fornemme den fare, der lurer. Det er derfor, de massivt har finansieret »klimabenægtere«, hvorved de har vundet tid. Men i det lange løb kan disse char-

Den nødvendige reduktion kan ikke lade sig gøre uden grundlæggende systemændringer. Vi er nødt til at angribe kapitalen.

lataners løgne næppe dæmme op for de foruroligende videnskabelige beviser, som IPCC har fremlagt. Derfor satses der i stigende grad på at finde en afhjælpningspolitik, som – i »realismens« navn – kan forenes med at opretholde de størst mulige profitter for kul-, olie- og naturgasindustrien.

Reelle løsninger kræver angreb på kapitalen

Indfangning og underjordisk lagring af CO_2 (CCS) står centralt i den sammenhæng, og IPCC-rapporten tillægger CCS-teknologien stor betydning. Det skal man være klar over, når medierne fokuserer på den »gode nyhed«: at det kun koster 0,06 procent af den årlige vækst at holde os under de 2 graders stigning. Tallet optræder faktisk i rapporten. Men rapporten siger også, at det er beregnet under forudsætning af, at CCS udbredes massivt. Ifølge rapporten vil energiomstillingen frem til 2030 kræve investeringer på flere hundrede milliarder dollar om året på verdensplan. I sig selv en net sum. Men uden CCS vil omstillingsomkostningerne være 138 procent eller endda 200 procent højere.

Imidlertid er de fossile brændsler kun ét aspekt af et mere omfattende spørgsmål: Det er akkumulationstvangen, der er i spil. Det er snart sagt mange gange: Endeløs vækst i en endelig verden er en umulighed. For at kunne nedbringe udledningerne drastisk inden 2050 – udledninger, der primært kommer fra energiomdannelse – må man nødvendigvis reducere det endelige energiforbrug, og det må ske i en sådan grad, at det uundgåeligt sætter spørgsmålstegn ved kravet om vækst. Kort sagt: Det er nødvendigt at reducere den materielle produktion og transport.

En sådan reduktion kan godt lade sig gøre uden at undergrave velfærden – den kan faktisk øges, hvis vi afskaffer unyttig og skadelig produktion, planlagt forældelse, vanvittig varetransport i forbindelse med globaliseringen osv. Og reduktionen kan også lade sig gøre uden at skade beskæftigelsen – den kan faktisk øges, hvis vi deler arbejde, velstand, viden og teknologi. Men hver af disse forudsætninger fører uvægerligt til den samme konklusion: Vi er nødt til at angribe kapitalen.

Den mulighed indgår ikke i overvejelserne hos flertallet a f de forskere, der laver modeller for afhjælpning. For dem er akkumulationen en del af landskabet, nærmest en naturlov. Derfor inddrager de fleste af dem i deres strategi både CCS, udvidet brug af atomkraft og massiv afbrænding af biomasse. Man kunne kalde det at lappe på akkumulationen. Sammendraget for de politiske beslutningstagere nævner visse risici ved disse teknologier, herunder at biomasse til energi kommer til at konkurrere med fødevareproduktion. Men IPCC sammenstykker blot eksisterende undersøgelser og er derfor afhængig af dem.

Meget mere end en miljøkamp

COP 21-topmødet i Paris i slutningen af 2015 forventes at levere en klimaaftale. Rapporten fra IPCC kalder alle parter til ansvar, og den vil sikkert veje tungt. Men man kan roligt sige, at heller ikke regeringerne har antikapitalistiske løsninger inde i billedet. Selv om katastrofen tegner sig sikrere, klarere og mere skræmmende end nogensinde, og selv om hundreder af millioner af fattige allerede er ofre for den globale opvarmning, vil disse regeringer ikke være i stand til at brygge mere sammen end en klimaaftale, som er økologisk utilstrækkelig, socialt uretfærdig og teknologisk farlig. De seneste beslutninger i den Europæiske Union viser, hvor reel denne fare er.

Det behøver ikke at gå så galt, men det afhænger udelukkende af den folkelige mobilisering. Det drejer sig nemlig ikke kun om et miljøspørgsmål, men om en grundlæggende menneskelig udfordring, om et valg af samfund og civilisation, der vil være bestemmende for alle andre valg. Modstanderen er uhyggeligt stærk og viger kun for kollektiv handling fra alle undertrykte og udbyttede. Nu gælder det om at bruge IPCC's alarmråb til at opbygge den bredest mulige front for et både socialt og økologisk alternativ. Et økosocialistisk alternativ.

Daniel Tanuro er belgisk agronom og miljøskribent.

Artiklen er oversat fra La Gauche (Belgien) af Finn Kjeller og er også bragt på Modkraft.dk

---

[1] Det Mellemstatslige Panel om Klimaforandringer (IPCC) består af tre arbejdsgrupper med fokus på henholdsvis 1) videnskaben om klimaændringer, 2) virkninger og tilpasning, 3) afhjælpningsstrategier. Hver af disse arbejdsgrupper udarbejder en rapport, og hver af disse rapporter resulterer i et sammendrag for de politiske beslutningstagere. Derefter udsendes der en sammenfattende rapport, også den med et sammendrag for beslutningstagere. Rapporterne er skrevet af forskere. Sammendragene for beslutningstagere er skrevet i samarbejde mellem af forskere og repræsentanter for staterne, og dermed er de forpligtende for regeringerne.

[2] På kort sigt (2100) ville det sandsynligvis (dvs. med over 66 procents sandsynlighed) gøre det muligt at begrænse havvandsstigningen i 2100 til ca. 40 centimeter. Men denne fremskrivning inkluderer ikke opløsningen af den mest skrøbelige del af indlandsisen på Antarktis. To amerikanske forskerhold nåede for et halvt år siden til den konklusion, at denne opløsning er startet, er umulig at stoppe og vil medføre en uundgåelig stigning på 1,8 meter over de næste 300 til 400 år.

[3] Koncentrationen af gasserne udtrykkes i dele per million volumen (ppm), dvs. antallet af molekyler af en given gas ud af en million molekyler. Strålevirkningen (varmeeffekten) af de forskellige drivhusgasser omregnes til strålevirkningen af CO_2, og man taler da om CO_2-ækvivalent (CO_2eq).

[4] Et fald på mere end 100 procent betyder, at Jorden absorberer mere drivhusgas, end den udsender, hvilket især er muligt, hvis store områder tilplantes med skov, der optager CO_2 gennem fotosyntese.

[5] Der gælder tilsvarende restriktioner i de to andre scenarier.

Enhedslisten er oppositionen

AF SAP'S LANDSMØDE

Enhedslisten har sammen med SF indgået forlig om en fattig finanslov, der ikke har kunnet aftvinge den nyliberale SR-regeringen et kursskifte. I medierne har man på den baggrund haft travlt med at udnævne Enhedslisten til et 'ansvarligt støtteparti'. Frem mod det kommende valg har Enhedslisten nu en kæmpeopgave med at tydeliggøre, at vi er ansvarlige, men ikke et støtteparti: Vi er tvært imod den eneste reelle opposition til den nyliberale politik, der er regeringens omdrejningspunkt. Derfor må partiet markere, at vi vil en helt anden vej og fokusere på vores politiske alternativer.

Forud for dette års finanslovsforhandlinger havde få illusioner om, at regeringen ville lave en klassisk gave-finanslov før valget. Og hvis nogen alligevel nærede et lille håb, blev det gjort til skamme allerede i august: Regeringens udspil fulgte slavisk den amputerede 2020-plan, som holder sig inden for budgetlovens udgiftslofter og naturligt er præget af de grimme forlig, regeringen har lavet med højrefløjen siden foråret 2012; finansloven udmønter godt 7 mia. kr. alene i 2015 fra Vækstplan DK's afgifts- og skattelettelser til erhvervslivet. Finanslovsudspillet var med andre ord i bund og grund et udtryk for regeringens højreorienterede kurs, hvor løftet om at videreføre VK-regeringens økonomiske politik i bredeste forstand er gået langt ud over, hvad selv V og K har kunnet håbe på. Samtidig leverede finanslovsudspillet ingen løsning på dagpengeproblemet. Fra sommeren og frem til forhandlingerne var dagpengene ellers hovedspørgsmålet og presset på regeringen for en løsning voksede stødt. I den situation havde Enhedslistens ledelse et valg: Enten kunne man gå med på regeringens præmisser og forsøge at forhandle om den mest fornuftige udmøntning af 2020-planen og dermed regeringens økonomiske politik, eller også kunne Enhedslisten stå fast på kravet om, at der skulle findes en løsning på dagpengeproblemet (på en eller anden måde) – i erkendelse af, at en accept af regeringens økonomiske ramme ikke ville kunne levere et brud med regeringens hidtidige kurs. Enhedslistens ledelse valgte at acceptere regeringens ramme og forhandlede inden for denne. Linjen kom dog yderligere under pres fra regeringens yderligere to krav midt i forhandlingsprocessen, hvor der først skulle laves en pensionspakke, som gav skattelettelser til kapitalpensionisterne og – skal det retfærdigvis siges – til lønmodtagere med penge i LD, og dernæst et krav om besparelser på hele 2,5 mia. kr. på udviklingsbistanden for at finansiere ankomsten af asylansøgerne. Kassen var tom, og regeringens selvpåførte spændetrøje udelukkede at nye indtægter blev hentet fra beskatning af de rigeste og erhvervslivet. Denne situation havde Enhedslistens årsmøde allerede i 2013 forudset og havde derfor lagt en linje for partiets ageren. Det afgørende var, ifølge årsmødet, at en finanslov skulle bryde med den hidtidige politik for at få Enhedslistens stemmer. Der skulle med andre ord markante forbedringer igennem, som kunne vise, at regeringen ville en anden kurs end den nyliberale. Finansloven måtte samtidig hverken opsummere et års nedskæringspolitik med højrefløjen, eller indeholde nye forringelser.

> » Der skulle med andre ord markante forbedringer igennem, som kunne vise, at regeringen ville en anden kurs end den nyliberale«

Et fattigt resultat

På grund af accepten af at forhandle indenfor rammerne af regeringens økonomiske politik blev den netop indgåede finanslov ikke et brud med regeringens asociale politik, og dens indhold giver ikke tro på, at der er et alternativ til den nyliberale kurs i dansk politik. Finansloven holder sig pænt inden for rammen af den amputerede 2020-plan, som regeringen klynger sig til, men som har massive sociale konsekvenser for lønmodtagerne

Finansloven indeholder nogle forbedringer indenfor velfærden, bl.a. løft af normeringer i daginstitutioner, men der er ikke tale om et brud med regeringens politik.

og folk på overførselsindkomst. Selvom der inden for rammerne af denne politik er forbedringer for de allerfattigste og marginaliserede grupper i Danmark, så fortsætter finanslovsaftalen helt klart regeringens nyliberale kurs. Finanslovsaftalen indeholder – udover regeringens egne mærkesager i form af sundhedsudspillet og fradragsret for fagforeningskontingent – blot to punkter, som kunne ligne mærkbare forbedringer. Det ene er en kontantydelse til de personer, som falder for 2 års dagpengegrænsen. Det andet er annulleringen af den del af kontanthjælpsreformen, som indfører gensidig forsørgelsespligt for samlevende. Problemet ved kontantydelsen er, at den er en lille lap på et stort hul: Ydelsen er derudover knyttet op på kontanthjælpssystemet med de tvangsforanstaltninger der følger med, den varer i maksimalt 3-6 måneder, og den er alene en forlænget indfasning af dagpengereformen. Det er et lille antal personer, der vil få muligheden for at komme på denne ydelse. Den er altså ikke en markant forbedring, der rokker ved regeringens politik. Ophævelsen af den gensidige forsørgelsespligt for samlevende for kontanthjælpsmodtagere, som blev indført med kontanthjælpsreformen, er et vigtigt skridt for mange, som er presset hårdt økonomisk af lang tids arbejdsløshed. Altså en markant forbedring. Flere ledende medlemmer af Enhedslistens hovedbestyrelse har argumenteret for, at denne annullering udgør et brud med regeringens hidtidige politik. Men det er proportionsforvrængning at kalde annulleringen af den gensidige forsørgelsespligt for et brud med den hidtidige politik. For det første fordi håndsrækningen til de allerfattigste ikke på nogen måde rækker ud over de Radikales borgerlige hattedameri, hvor vi skal værne alene om de allersvageste i samfundet. Ændringen har med andre ord slet ikke det strategiske perspektiv, som en ændring i eller omkring dagpengesystemet har. For det andet er det indlysende, at annulleringen af ét enkelt element i én enkelt af de adskillige asociale reformer, som regeringen har lavet med højrefløjen, ikke kan udgøre et brud med regeringens kurs. At påstå det, er at putte blår i øjnene på folk. Finansloven indeholder derudover nogle forbedringer indenfor velfærden, bl.a. løft af normeringer i daginstitutioner og på det grønne område, fx klima. Samtidig lykkedes det Enhedslisten at få regeringen til at finde 1 mia. kr. til at reducere sparekravet på udviklingsbistanden, samtidig med at Enhedslisten kunne pege på 1 mia. kr. i besparelser på erhvervsstøtteordninger under udviklingsbistanden. Ved en vurdering af den samlede finanslov er problemet imidlertid det samme: Der er slet ikke tale om et brud med regeringens politik inden for disse områder, men alene små lapper – bittesmå initiativer, som kun giver en anelse om noget andet. Et eksempel, som allerede er udpenslet i medierne, er 'løftet' af pædagogisk personale i dagtilbud, som ifølge KL giver 0,15 pædagog(!) i hver institution. Det er en forbedring, men rykker næppe afgørende på forholdene i dagsinstitutionerne, som under denne regerings udsultning af kommunerne er blevet beskåret meget.

Et regeringsdueligt flertal?

Corydon og Co. har haft succes med at sælge finanslovsaftalen i medierne som beviset på, at trods kurrer på tråden udgør R-S-SF-Ø »et regeringsdueligt flertal«, der kan samles om en fælles politik. Netop dette budskab er en politisk katastrofe for venstrefløjen og for Enhedslisten. Hvis det endnu ikke står klart for alle, at kursen ikke er lagt

Med en regering, der fører en nyliberal politik og når milliardskattelettelser til de rige samtidig deles ud med rund hånd er der brug for en opposition som Enhedslisten

om med finansloven, så vil det nemlig ikke vare mange dage, før det gør det. Når folk fortsat og i stigende tal rasler ud af dagpengesystemet – til tvangsarbejde for tvivlsomme ydelser. Når nedskæringer på uddannelser osv. også i 2015 fortsætter med at hagle ned over den offentlige sektor. Når milliardskattelettelser til de rige samtidig deles ud med rund hånd. Osv. osv. Alt sammen »gamle forringelser«,

> » Det skal bøjes i neon, at Enhedslisten ikke er del af et »regeringsdueligt flertal«, når regeringen fører nyliberal politik«

aftalt med de borgerlige, selvfølgelig – men det er jo regeringens grundlæggende og altdominerende politik. Hvis det lykkes i befolkningens øjne at dømme Enhedslisten »duelig« til den slags katastrofale regeringsførelse – så er der ikke længere et synligt politisk alternativ, som kan udpege en anden vej. Så risikerer Enhedslisten (sammen med SF, selvfølgelig) at blive set som regeringens halehæng, der trods alle kritiske besværgelser alligevel står skulder ved skulder med Corydon og Co. Rent stemmemæssigt kan det i værste fald (men ikke usandsynligt) betyde, at Enhedslisten i langt højere grad end ellers bliver trukket med i regeringens fald. At alle »proteststemmer« i stedet søger til f.eks. DF, fordi man ikke kan få øje på, at den egentlige opposition til regeringens økonomiske politik absolut ikke er der, men repræsenteres af Enhedslisten. Endnu værre kan det også betyde, at modstanden uden for Folketinget bliver endnu mindre, fordi en anden politisk vej, alternativet til venstre, er blevet for usynligt.

Enhedslisten er oppositionen!

Det bliver derfor en helt central opgave for Enhedslisten herfra og frem til valget at vriste sig fri af regeringens skygge og Corydons klamme favntag. Det skal igen stå lysende klart, at Enhedslisten er de argeste (og oftest eneste) modstandere af den blå økonomiske politik, som er regeringens omdrejningspunkt. At Enhedslisten står for noget helt, helt andet end regeringen – nemlig at tage pengene fra de rige, at genoprette dagpengene, at genoprette den offentlige sektor, at skabe rigtige arbejdspladser ved at sætte gang i offentlige, bæredygtige investeringer, der ikke havner i private lommer og social dumping. Alt det, som den nuværende regering ikke har villet eller kunnet. Det er dette, vi skal ud og præsentere som vores politiske alternativ, og det er dette, vi skal mobilisere omkring på arbejdspladser, i boligkvarterer og i bevægelserne. Det skal bøjes i neon, at Enhedslisten ikke er del af et »regeringsdueligt flertal«, når regeringen fører nyliberal politik. Vi prøver selvfølgelig altid at få det igennem, vi kan – og det skal vi blive ved med – men vi er ikke støtteparti til blå politik, heller ikke efter næste valg. Når regeringen fører nyliberal politik, så er det Enhedslistens rolle at være opposition, både i og uden for Folketinget. I Folketinget er det desværre en rolle, vi ofte er helt alene om. Så meget mere forpligter den.

SAP's Landsmøde, den 23. november 2014

Nyfundne dokumenter bekræfter stalinismens blodige rolle under den spanske borgerkrig

I en papkasse i Spaniens nationalarkiv i Salamanca fandt vi for nyligt en lille dossier med dokumenter. De indeholder et anklageskrift, en tilståelseserklæring og et billede af en polsk kaptajn, død og i live

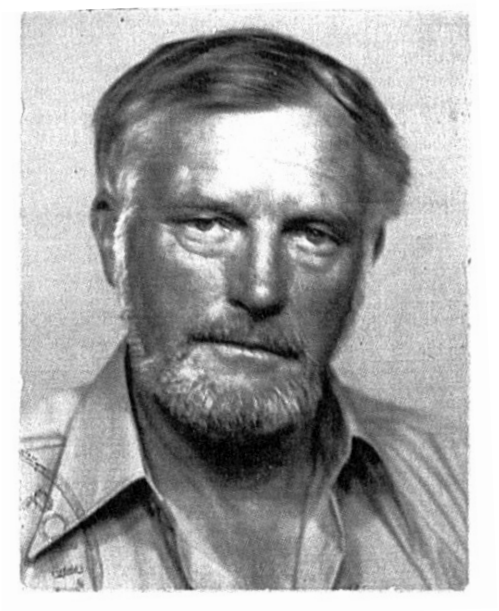

Den danske socialist og spaniensfrivillige, Aage Kjelsø havnede i et af Stalins hemmelige fængsler på spansk jord.

AF ANDREAS BÜLOW OG SVEND VESTERGAARD JENSEN

Papirerne stammer fra 1938 og bevidner, at en ung dansk socialist havnede i et af Stalins hemmelige fængsler på spansk jord. Under tortur tilstod han uhyrlige anklager om mord og komplot imod den spanske republik.

Cykeltur

Historien starter i 1936. To unge danskere – Aage Kjelsø og Tage Lau – sætter sig op på en cykel. De stikker af fra arbejdsløsheden i København og tager ud på en cykeltur ned igennem Europa.

Undervejs hører de, at den spanske borgerkrig er brudt ud. I Wien deltager de i en demonstration til støtte for den spanske republik, som splittes op af politiet. I Jugoslavien er de med til et møde, hvor kommunistlederen Tito opfodrer alle til at melde sig som frivillige i den spanske borgerkrig. De to danskere beslutter sig for at at følge trop.

Tage Lau får i midlertidig tyfus efter blot et par måneder i Barcelona og må drage hjem, via Paris. Aage Kjelsø kommer til gengæld ud til fronten og er i tjeneste hos først anarkisterne og senere folkefronten. Han er med i flere tumultfyldte slag i det sydlige Spanien, men bliver undervejs dybt skuffet over det officielle kommunistpartis ledelse af folkefrontsenhederne.

Ligesom mange andre venstreorienterede mener han, at borgerkrigen kun kan vindes som en politisk kamp for social revolution og ikke bare som en militær konflikt underordnet det liberale borgerskabs tøvende og moderate attitude. Det får ham til at tage tilbage til Barcelona, hvor han både arbejder på gartneri og på en anarkistisk våbenfabrik, der fremstiller granater.

Sideløbende med dette arbejde deltager han i en trotskistisk gruppering, Bolsjevik-leninistisk sektion, som udgiver blade og løbesedler, hvor de argumenterer for, at arbejderne må organisere sig og kæmpe imod den tilbagerulning, der sker af den sociale revolution i Katalonien.

Sammen med anarkister og medlemmer af det venstresocialistiske POUM, er Aage Kjelsø således med til at forsvare barrikader, under de såkaldte maj-dage i 1937, hvor Barcelonas arbejderklasse gør oprør imod lokalregeringens forsøg på at fratage arbejderne kontrollen med byens telefoncentral. Hundredevis omkommer, og Aage Kjelsø og hans gruppe må gå under jorden.

I kælderen under politistationen anklages Aage Kjelsø for drabet på den polske kaptajn og bliver konfronteret med de to billeder af manden, i live og dræbt.

Det lykkes på mirakuløs vis for Aåge Kjelsø at smule et portkort med et nødråb til sin ven Tage Lau ud af stalinisternes fængsel

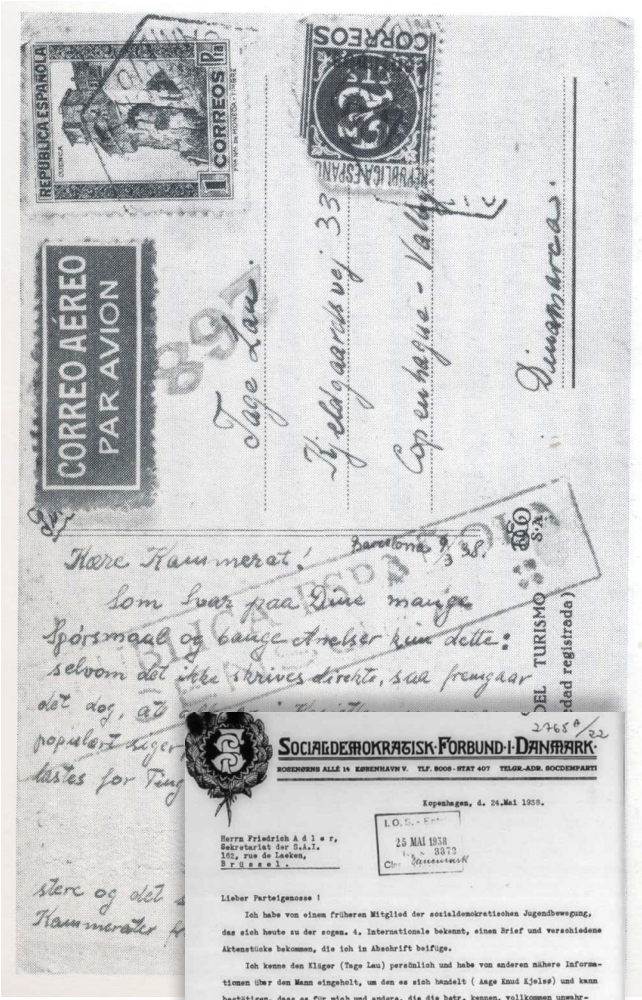

I et arkiv i Holland har en historiker fundet brevet fra Hans Hedtoft til Frederich Adler, sekretæren for den Socialdemokratiske 2. Internationale

Stikker

Jorden bliver mere og mere varm omkring Aage Kjelsø. Flere af hans venner og bekendtskaber forsvinder på mystisk vis, herunder tyskeren Hans Martin Freund Moulin og tjekken Erwin Wolf. Det viser sig, at der er en stikker i hans gruppe, en hemmelig agent, som den sovjetiske efterretningstjeneste NKVD har placeret.

Manden er polsk kaptajn i de internationale brigader, men giver sig ud for at være kritisk overfor kommunistpartiets politik. Med det dække begynder han at infiltrere først POUM og senere den lille trotskistiske gruppe. Han formår tilmed at tage fotografier af de vigtigste POUM-ledere, hvilket spiller en væsentlig rolle, da partiet forbydes og deres ledere fængsles i juni 1937. Partiets formand, Andreu Nin bliver fængslet, tortureret og myrdet af en speciel NKVD-enhed under ledelse af den berygtede Alexander Orlov.

Pludselig en februar-dag i 1938 banker det på Aage Kjelsøs dør. Politiet henter ham og han arresteres, men han ryger ikke direkte i det almindelige fængsel. Inden da skal han først en tur i en af de såkaldte tjekaer – de hemmelige, stalinistisk-styrede fængsler på spansk grund.

Tortur

Sammen med sine kammerater overføres Aage Kjelsø til kælderen under politistationen på Via Layetana i Barcelona. Fangevogterne fremviser to billeder af den polske kaptajn, som har infiltreret Aage Kjelsøs gruppe. På det ene foto er han i live, på det andet er han død og har blod i mundvigene. Kjelsøs gruppe anklages for at have dræbt kaptajnen og for at være en del af et hemmeligt sabotage-netværk, som står i ledtog med Franco.

Adskillige fanger har efterfølgende berettet om den tortur, som de indsatte måtte lide under i tjekaen på Via Layetana. Det indbefattede tærsk, simulerede henrettelser, psykologiske og fysiske pinsler. Formålet med torturen er at få fangerne til selv at tilstå anklagerne.

Det var i mange år en ukendt sag, at Aage Kjelsø var bukket under for presset. I senere interviews og samtaler med historikere nævnte han ikke denne kendsgerning. Men i Spaniens nationalhistoriske arkiv ligger der tre folier. De er på tysk og bærer Kjelsøs rystende, nervøse håndskrift.

Solidariteten i Danmark

Inden Aage Kjelsø underskriver tilstå-

Forlaget

Solidaritet

Igennem mere end 10 år har tømrersvenden Viggo nedskrevet betragtninger over livet på danske byggepladser. Og det sker med stor humor og lige så stor skarphed.
390 s. Pris 100 kr.

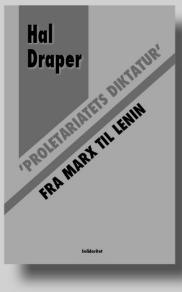

Kan Lenin, Trotskij, Kautsky og andre fremtrædende marxister da have misforstået, hvad Marx mente med udtrykket 'proletariatets diktatur'? I denne fængslende undersøgelse skræller Draper alle lag af misfortolkninger væk og viser, at de faktisk misforstod udtrykket.
349 sider. Pris 100,00 kr.

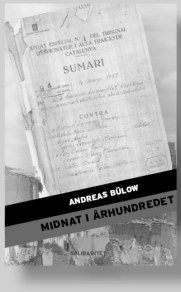

Aage Kjelsø ligger i en kælder i Barcelona. Han bliver tortureret og anklaget for at havde myrdet en østeuropæisk kaptajn og være en del af et spionage-netværk. Aage Kjelsø har været med i flere slag imod fascisterne, men nu er han blevet fanget i et spindelvæv af beskyldninger, som han ikke forstår.
344 sider. Pris 100,00 kr.

"Bogen ... kombinerer en præcis historisk og økonomisk forklaring af krisen med politiske analyser og handlingsanvisning.
Bogen er et stærk redskab for alle, der ønsker at vide mere om krisen og modstanden. Bogen er skrevet i et let tilgængeligt sprog"
Anders Hadberg Enhedslisten
368 sider, 100 kr.

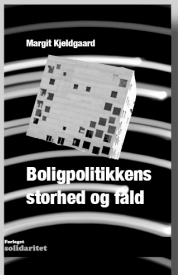

Alle fra den borgerlige blok til Socialdemokratiet har bøjet sig for boligejeres interesser. Men selv i SF og Enhedslisten tør man ikke længere foreslå højere skat hos de rige boligejere.
122 sider. Pris 20,00 kr.

Bestil på ww.solidaritet.dk

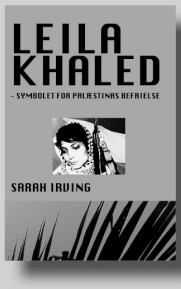

Leila Khaled fra Folkefronten til Palæstinas Befrielse (PFLP) er en af dem der tydeligst forbindes med palæstinensisk modstand. Her fortæller hun hvordan hun som barn blev fordrevet fra sit hjem i Haifa af zionisterne til dagens kampe mod den israelske besættelsesmagt.
220 sider. Pris 100,00 kr.

I denne bog præsenterer Lars T. Lih en letforståelig, loyal, men også en ny forståelse af Lenins tanker og liv. Biografien sætter Lenin ind i en sammenhæng med udviklingen i såvel det russiske samfund, som i den internationale socialistiske bevægelse.
280 s., 100 kr. + porto (40 kr.)

I foråret 1948 blev to sortbørshandlere skudt på en fiskekutter i Køge Bugt. Politiet opklarede relativt hurtigt dobbeltmordet og fik dømt en mand, der senere tilbragte ikke mindre end 22 år i fængsel for udåden. Alligevel var der en række mystiske omstændigheder omkring affæren
408 sider. Pris 100,00 kr

elseserklæringen, har han imidlertid formået at sende et nødråb. Et turist-portkort fra Mallorca smugles ud af kælderen. På bagsiden har han skrevet en besked til Tage Lau og indtrængende bedt vennen om hjælp. På mirakuløs vis når postkortet frem til Danmark, omend enkelte linjer er udstreget af censuren.

Tage Lau reagerer prompte ved at kontakte sin gamle ven fra Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, Hans Hedtoft. Selvom Hedtoft ikke er politisk på linje med hverken trotskister eller syndikalister, indvilliger han i at vidne imod de uhyrlige anklager mod Kjelsø.

I det hollandske arkiv IISG har historikeren Segi Rosés fundet et dokument, som han venligst har sendt os. Det er et brev af den 24. maj 1938, hvori Hans Hedtoft skriver til Frederich Adler, sekretæren for den Socialdemokratiske 2. Internationale, og beder ham om at rejse sagen overfor de spanske myndigheder og få Kjelsø løsladt.

Men på det tidspunkt var Aage Kjelsø ikke længere i fængslet. I et koldblodigt træk havde han formået at stikke af og gik efterfølgende under jorden.

Stalins moskvaprocesser... på spansk jord

Dokumenterne bekræfter, at Stalin forsøgte at overføre Moskvaprocesserne til selve Spanien. Ligesom i Moskva skulle venstreorienterede dissidenter tortureres og lemlæstes, indtil de gav efter. Det eneste bevis var tilståelserne – og hvad var mere autentisk end de angrendes egne ord?

I Spanien gik det bare ikke så let. De store anarkistiske fagforeninger protesterede og skjulte fanger på flugt, herunder Aage Kjelsø. Lederne af POUM brugte retssagen imod dem som en politisk tribune, hvor de forklarede, at Sovjetunionen hellere ville opofre den spanske arbejderklasse for en alliance med England og Frankrig end at gennemføre revolutionen.

Alligevel skulle anklagen om mordet på den polske kaptajn følge Aage Kjelsø mange år frem i hans liv.

Hvem dræbte i virkeligheden den polske kaptajn? Det kan man læse mere om i bogen *Midnat i århundredet* af Andreas Bülow, som netop er udkommet på forlaget Solidaritet.

Se mere på www.solidaritet.dk

Krise og modstand i Me

AF EDGAR SANCHEZ

Den 26. september angreb det kommunale politi en gruppe studenter, der uddelte politiske løbesedler under en offentlig begivenhed, der var organiseret af lokalregeringen i byen Iguala [note 1] i Guerrero. Studenterne blev jaget væk fra arrangementet, forfulgt og skudt på af politiet, der også angreb en bus med andre studenter, der var rejst til Iguala for at deltage i en fodboldturnering. Fire studenter blev dræbt og flere andre blev alvorligt sårede. Andre 43 studenter blev tilbageholdt af politiet og overført til en politistation, hvorfra de blev kørt væk i politibiler. Siden har ingen hverken hørt eller set noget til dem.

De 43 studenter forsvandt i den samme stat, hvor der også forsvandt flest aktivister og guerillakæmpere i 1970'erne. Så studenternes reaktion har været hurtig og massiv.

Takket være »krigen mod narko«, der blev sat i værk af den tidligere præsident fra det Nationale Aktionsparti (PAN), Felipe Calderón, og fortsatte under nuværende præsident fra det Institutionaliserede Revolutionsparti (PRI), Enrique Peña Nieto, er antallet af forsvundne steget til 10.000 mennesker i løbet af de seneste år, og der er nu tale en fuldt udfoldet menneskerettighedskrise.

En af de absurde og hjertegribende ting ved denne statsterrorisme er det faktum, at de fleste af dem, der er forsvundet, har været tilfældige medlemmer af den civile befolkning, som man kalder »tilfældige civile tab« i krigen mod den »organiserede kriminalitet«. Det er det, der er anderledes end de mere end 500 sager, der blev taget op i 1970'erne og 1980'erne af »Eureka«-komiteen af mødre til de forsvundne, ledet af Rosario Ibarra. Dengang talte vi om »politiske forsvundne«, fordi det var mennesker, som regeringen beskyldte – til tider ubegrundet – for at tilhøre en bevæbnet politisk organisation.

Denne seneste sag med de forsvundne studenter i Guerrero har ført os lige lukt tilbage til den slags forsvindinger, der tidligere blev begået mod aktivister fra de politiske og sociale bevægelser. Regeringen kan ikke længere påberåbe sig at det er »tilfældige civile tab« i krigen mod narko. Denne aggressive handling var direkte rettet mod studenter fra lærerseminariet i Ayotzinapa [note 2].

Regeringen påstod i begyndelsen, at studenterne var ofre for »organiseret kriminalitet«. Men i lyset af beviser, fremskaffet af overlevende studenter, blev de tvunget til at indrømme, at studenterne havde været tilbageholdt af det kommunale politi og var blevet overgivet til en ledende narkohandler, som havde givet ordre til, at de skulle dræbes og begraves i hemmelige massegrave ude på landet. Teams af hær, politi og retsmedicinere blev samlet for at lokalisere massegravene. Disse teams fandt mere end ti massegrave og sammenlignede DNA fra ligresterne med DNA fra de savnede studenters familier. Som udtryk for mistillid til de mexicanske myndigheder krævede familierne, at argentinske retsmedicinere blev involveret i sagen.

At lægge skylden over på »organiserede kriminelle« er en måde at skabe forvirring og dække over regeringens ansvar for disse forbrydelser. Det står klart, at de 43 savnede studenter i begyndelsen blev tilbageholdt af politiet og derefter blev de transporteret i politikørertøjer til en ukendt destination. Det er ikke tilfældigt, at det slogan, som Rosario Ibarra og »Eureka« gjorde berømt i 1970'erne og 1980'erne igen lyder ud over demonstrationerne, især fra Ayotzinapa-studenterne

Forsvindingerne af de 43 studenter fra Ayotzinapa har givet anledning til demonstrationer over hele Mexico.

xico

og deres familiemedlemmer: »De blev taget væk levende, og vi vil have dem tilbage levende«.

Studenterne blev ikke bortført af organiserede kriminelle, de er heller ikke ofre for kidnapning af individuelle kriminelle. De er ofre for en »tvunget forsvinding«, det udtryk, som bliver brugt i international menneskerettighedsjura, når gerningsmanden til en forbrydelse er en statslig organisation af enhver slags. FN anser »tvungen forsvinding« for at være en krigsforbrydelse.

Det andet vigtige forhold i den aktuelle situation er, at både Igualas bystyre og Guerreros delstatsregering bliver ledet af Partiet for den Demokratiske Revolution, PRD [note 3].
De seneste ugers hændelser viser, hvor dybt partiet er sunket. PRI's præsident Peña Nieto vandt valget i 2012 ved endnu en gang valgsvindel. Kort tid derefter – i december samme år – sikrede han sig støtten fra PRI, PAN og PRD til sin Pagt for Mexico, der anerkendte Peña Nieto som præsident og lovede at støtte hans politiske dagsorden.

Andres Manuel Lopes Obrador, PRDs præsidentkandidat både i 2006 og 2012 brød med sit parti og dannede et nyt parti, som han kaldte Bevægelsen for National Genrejsning (MORENA). Det rummer det samme nationalistiske strategiske perspektiv, som PRD advokerede for på sin stiftende kongres i 1989. I løbet af sine første 18 måneder ved magten lykkedes det for Peña Nieto at få sine mest barske neoliberale reformer gennem Kongressen, der er kontrolleret af partierne fra Pagten for Mexico.

Peña Nietos reformer har ændret indholdet af forfatningen fra 1917 radikalt – på de områder, der har med sociale og økonomiske rettigheder at gøre og i forhold til landets nationale suverænitet. Nu bærer PRD ikke kun ansvaret for støtten til den ændring af forfatningen, der blev skabt i kølvandet på den mexicanske revolution, men er også involveret i brud på menneskerettigheder på linje med dem, der blev begået i de tidlige årtier af PRI's regeringstid (dengang de fleste af PRD's ledere stadig var med i PRI). Igualas borgmester har bedt om orlov og er gået under jorden. [han blev anholdt sammen med si kone den 4. november, red.]. Delstatsregeringens leder, Angel Aguirre Rivero (PRD), har afvist kravene om at træde tilbage og blev bakket op af sit parti gennem de første 15 dages krise. Han har også modtaget støtte fra PRI's gruppe i Kongressen. De argumenterer for, at han skal blive på sin post og opspore de forsvundne studenter.

Disse partier argumenterer med, at det er »organiserede kriminelle«, der er ansvarlige for disse forbrydelser, og at det er meningsløst at kræve, at Angel Aguirre skal træde tilbage, og at der ikke skal »gå politik« i konflikten. Det kan kun være, fordi de er klar over, at situationen i landet er sprængfarlig med så megen uret, der er blevet begået mod arbejdere og folk i almindelighed. De ved, at den dynamik, der er skabt gennem studenternes protester og solidaritetsbevægelsen, hurtigt kan udvikle sig til en udfordring for regeringen, lige fra det lokale til det føderale niveau. De seneste protester er et klart signal om dette.

Der var fornyede sammenstød med politiet, da studenterne og lærerne fra Ayotzina samledes for at protestere i Chilpancingo, og hvor demonstranterne blev tilskyndet til at sætte ild til rådhuset og delstatsregeringens hovedsæde, og det regnede med sten ned over den lokale

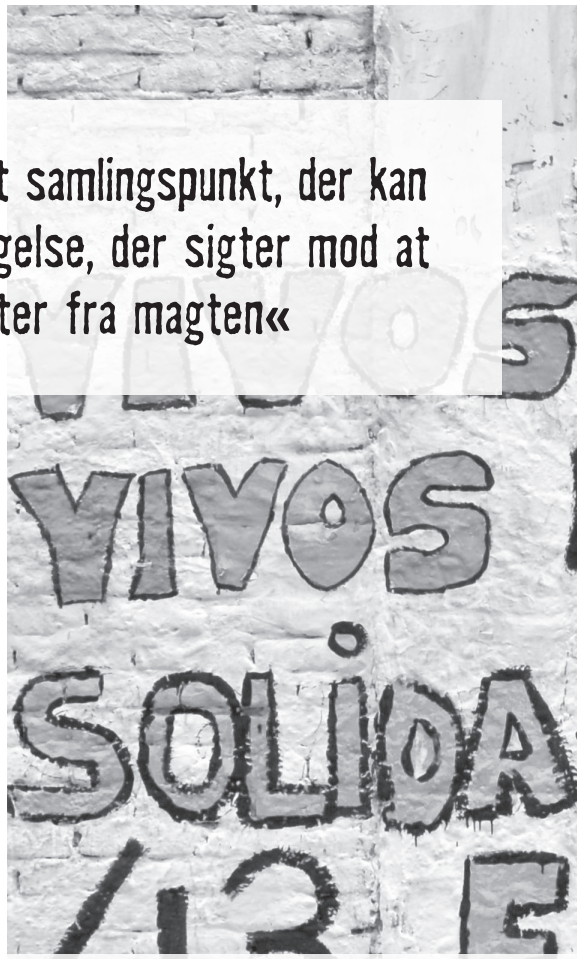

» Det, der mangler, er et politisk og socialt samlingspunkt, der kan samle de forskellige kampe i en politisk bevægelse, der sigter mod at sætte de neoliberale politiske og sociale kræfter fra magten«

parlamentsbygning. Næste dag annoncerede protestbevægelsen planerne om at besætte mere end 40 kommunale og statslige bygninger i delstaten Guerrero.

Den første nationale og internationale aktionsdag i solidaritet med studenterne fra Ayotzinapa blev organiseret den 8. oktober. Begivenheden var en succes, der gav genlyd vidt omkring, i kraft af både antallet af byer, og den sociale bredde – bevægelser og politiske kræfter, bag demonstrationerne, lige fra den katolske kirke til militante fagforeninger som det Mexicanske El-Forbund (SME) og zapatisterne i EZLN, som nu igen er på gaden i San Cristóbal i den sydlige delstat Chiapas.

Umiddelbart efter dagen for aktionen, blev der organiseret en 48 timers arbejdsnedlæggelse på de vigtigste universiteter i den centrale del af landet, mest markant på Mexicos Nationale Autonome Universitet (UNAM). Arbejdsnedlæggelsen fald sammen med den generalstrejke, der havde været i gang i adskillige uger på det Nationale Polytekniske Institut (IPN) – en anden uddannelsesinstitution, der blev oprettet på general Lázaro Cárdenas tid, for at give børn af arbejdere og bønder adgang til højere uddannelser, og som de neoliberale nu ønsker at nedlægge. [Cárdenas var præsident i Mexico 1934-1940 og stod for en reformvenlig linje, red.]

Komiteen for Solidaritet med Ayotzinapa-studenterne har indkaldt til endnu en national og international aktionsdag den 22. oktober, for at kræve, at de 43 savnede studenter bliver bragt tilbage i live, og at de skyldige bliver straffet efter lovens strengeste straf. Den anden aktionsdag forventes at blive endnu større end den første.

Arbejdernes og Folkenes Politiske Organisation (OPT) har peget på, at den nuværende protestbevægelse viser, hvor meget regeringen tager fejl, når den siger, at de neoliberale reformer er resultatet af en bred national enighed [note 4]. OPT siger, at den virkelige opposition til disse reformer ikke skal findes i Kongressen, men i byens gader og på landet, hvor et meget stort antal modstandsbevægelser er aktive. Det, der mangler, er et politisk og socialt samlingspunkt, der kan samle de forskellige kampe i en politisk bevægelse, der sigter mod at sætte de neoliberale politiske og sociale kræfter fra magten. SME forsøger at opbygge en sådan politisk og social kraft med initiativer som OPT og lancering af en ny faglig landsorganisation (NCT, hvis første nationale kongres foregik den 17. og 18.oktober). Formålet er at opbygge sådan et alternativ så hurtigt som muligt blandt modstandsbevægelserne og de nye sociale bevægelser, der bryder med de etablerede partier, som holder fast i den herskende orden.

Noter:

1) Iguala er den tredjestørste by i delstaten Guerrero, efter turisthavnebyen Acapulco og delstatens hovedstat Chilpancingo

2) Under president Làzaro Càrdenas embedsperiode (1934-40) blev der oprettet et netværk af land-seminarier for at uddanne grundskolelærere til at arbejde blandt landbefolkningen og i de indfødte områder. Studenterne ved disse uddannelser kom selv fra samme landlige miljøer og vendte tilbage for at arbejde i disse samfund, når deres eksamen var afsluttet. Skiftende neoliberale regeringer har undergravet dette system med lærerseminarier på landet og lukkede en del af dem. Ayotzinapa seminariet nær Chipancingo, er et af dem, der har overlevet

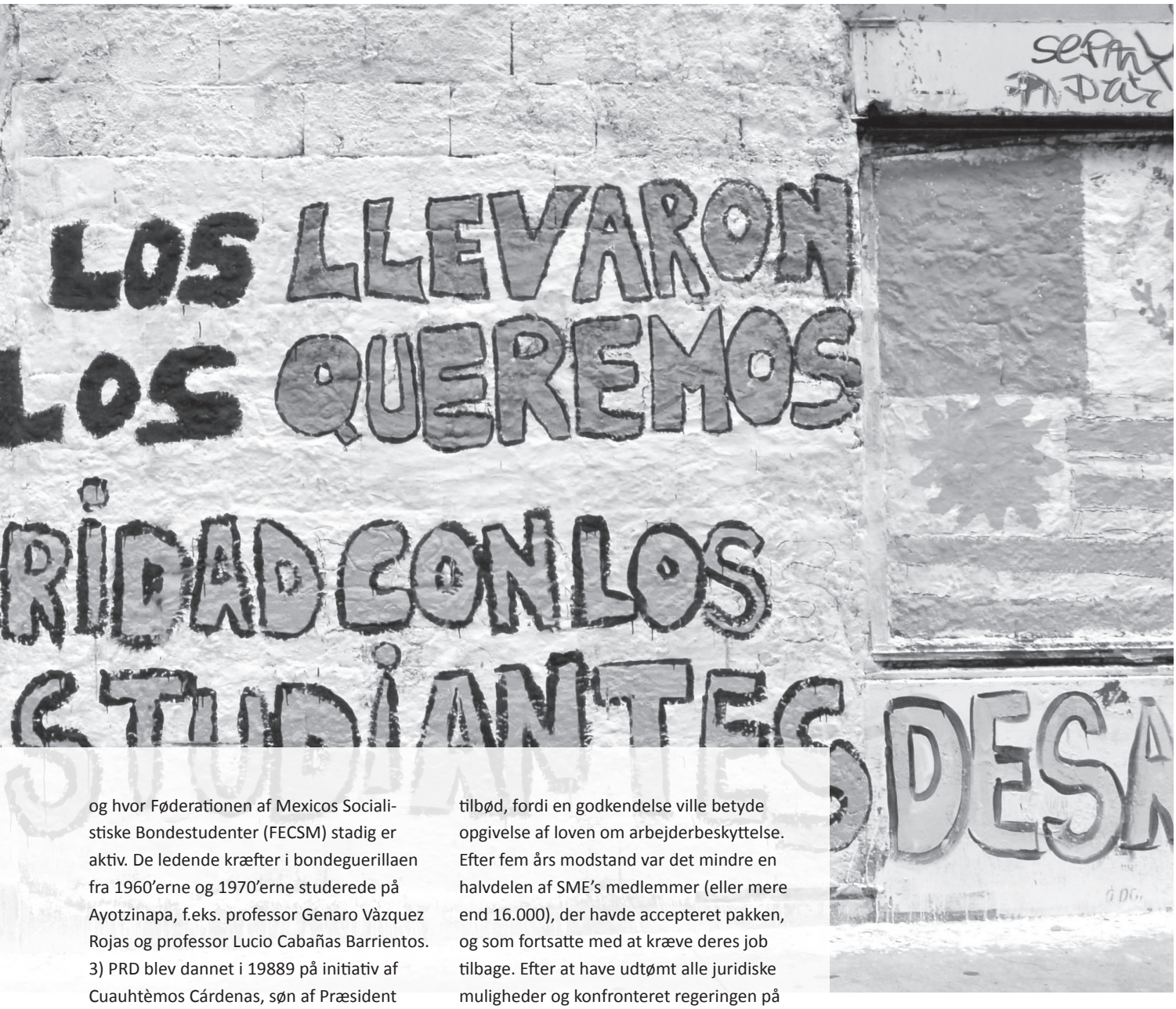

»De blev taget levende, vi ønsker dem tilbage levende« siger murmaleren om de 43 studenter.

og hvor Føderationen af Mexicos Socialistiske Bondestudenter (FECSM) stadig er aktiv. De ledende kræfter i bondeguerillaen fra 1960'erne og 1970'erne studerede på Ayotzinapa, f.eks. professor Genaro Vàzquez Rojas og professor Lucio Cabañas Barrientos.
3) PRD blev dannet i 19889 på initiativ af Cuauhtèmos Cárdenas, søn af Præsident Lázaro Cárdenas, efter hans brud med PRI, som var blevet overtaget af de neoliberale. Cárdenas stillede op som præsident for oppositionen i 1988 og blev snydt for sejren gennem massiv valgsvindel, der bragte PRI's kandidat Carlos Salinas de Gortari til magten. Et flertal af de socialistiske organisationer nedlagde sig selv og gik ind i PRD på den stiftende kongres, men ikke det Revolutionære Arbejderparti, PRT (den mexicanske sektion af Fjerde Internationale).
4) I 2009 lukkede regeringen under Felipe Calderòn elektricitetsværket Luz y Fuerza del Centro, for at sætte fart på privatiseringen af energisystemet og ødelægge SME, en fagforening med en lang kamptradition, der blev grundlagt for hundrede år siden i december 1914, hvor Pancho Villas og Emiliano Zapatas bondehære besatte Mexico City. SME var imod likvideringen af Luz y Fuerza og opfordrede sine medlemmer til at forkaste den aftrædelsespakke, regeringen tilbød, fordi en godkendelse ville betyde opgivelse af loven om arbejderbeskyttelse. Efter fem års modstand var det mindre en halvdelen af SME's medlemmer (eller mere end 16.000), der havde accepteret pakken, og som fortsatte med at kræve deres job tilbage. Efter at have udtømt alle juridiske muligheder og konfronteret regeringen på alle niveauer, argumenterede lederne af SME for, at kampen ikke først og fremmest drejede sig om medlemmernes faglige rettigheder, men at den var politisk af natur. Det var det neoliberale oligarki, sagde de, der var braset igennem med privatiseringen og anti-fagforenings tiltagene, så kampen måtte være politisk, og målet måtte være at fjerne de neoliberale fra magten. En fagforening alene kunne ikke klare den opgave, så SME's ledere talte for behovet for at opbygge en politisk organisation. Det var det grundlag' som OPT blev dannet på i 2011, at samle SME-aktivister og forskellige strømninger og organisationer på den socialistiske venstrefløj, inklusiv PRT. Selvom OPT ikke er officielt anerkendt som et politisk parti, bliver det opbygget skulder ved skulder med sociale bevægelser og kampe. I løbet af sin medlemskampagne i 2013 promoverede det sig selv som et projekt, der havde til formål at opbygge et bredt arbejderklasseparti.

Edgar Sanchez er leder af PRT og medlem af den nationale ledelse af OPT
Oversat fra International Viewpoint, 25.oktober 2014, af Martin Mørch.

SIDSTE (16. november):
Den 7. november 2014 afholdt den mexicanske statsanklager en pressekonference, hvor han meddelte, at der var fundet adskillige plastikposer med ligrester, som sandsynligvis tilhørte de forsvunde lærerstuderende. Han sagde, at 74 mistænkte var blevet arresteret, blandt andet medlemmer af narkobanden Guerreros Unidos, som havde indrømmet at stå bag drabene. Ligdelene var ikke identificeret endnu.
SI-redaktionen

Internationale Noter

Tasmanien/Australien
Offentligt ansatte i to timers strejke.

Fagforeningerne for de offentligt ansatte i Tasmanien iværksatte en totimers strejke den 27 november. Det skete i protest mod den liberale delstats-regerings planer om at skære i antallet af offentligt ansatte.

10.000 ansatte deltog i stop-arbejdet demonstrationer i 18 byer. Blandt dem var de 5000 som demonstrerede foran delstatens parlament i Hobart

Aktionerne fik opbakning fra mange grupper af offentligt ansatte: lærere, sundhedspersonale, fængselspersonale, bibliotekarer, og mange andre.

Som svar på lærernes planlagte totimers strejke, lukkede regeringen alle statslige skoler hele dagen. Dette ophidsede mange forældre da de bare fik to dages varsel til at organisere børnepasning.

Læs mere: www.greenleft.org

Pakistan:
Ny alliance mod ekstremisme

70 aktivister og partimedlemmer fra forskellige partier og bevægelser deltog i slutningen af december i et offentligt møde i Islamabad. Mødet var indkaldt af Awami Workers Party. Formålet med mødet var at diskutere den eskalerende trussel om religiøs fascisme og terror i Pakistan, og at iværksætte konkrete tiltag imod den.

Deltagerne besluttede at indlede et større samarbejde om indsatsen mod religiøs og statslig undertrykkelse. I anden uge i januar indkaldes til en demonstration og en flerpartikonference i Islamabad.

Læs mere: www.internationalviewpoint.org

Indien:
Strejke i theplantager

I dagene den 11 -12. november gik arbejderne i theplantagerne i en række distrikter i Vestbengalen i strejke. Strejken var igangsat af en sammenslutning af 23 fagforeninger på kravet om at hæve mindstelønnen for plantagearbejderne, som er en af de lavest lønnede arbejdergrupper i landet.

Fagforeningerne forsøger med dette skridt at få genoptaget de sammenbrudte lønforhandlinger. Plantageejerne har hidtil været meget afvisende overfor at gøre noget ved de elendige levevilkår og dårlige forhold på plantagerne.

Strejken har vundet stor opbakning og sympati fra andre arbejdergrupper og er af United Tea Workers Front blevet betegnet som en total succes.

Læs mere: www.internationalviewpoint.org

Belgien
24 timers generalstrejke lukker landet

Den 15 december blev Belgien delvist lukket ned af en generalstrejke. Store dele af vej-, jernbane- og flytrafikken gik i stå. Offentlige kontorer og skoler var lukkede og landets havne var blokerede.

Protesterende stopper trafikken i Bruxelles i forbindelse med generalstrejken den 15 december

Dette er blot den seneste i en række strejker og protester mod den nye centrum-højre-regerings sparepolitik. Charles Michel – Belgiens nye regeringschef vil gennemføre store offentlige besparelser og øge pensionsalderen. Og så har han bl.a. påkaldt sig fagforeningernes vrede med et forslag om at gribe ind overfor lønstigninger ved at fjerne en form for dyrtidsregulering.

Bevægelsen startede den 6.november med 120.000 mennersker i demonstration efterfulgt af lokale strejker.

Læs mere www.internationalviewpoint.org

Irland
100.000 demonstrerer mod nye vandafgifter.

Onsdag den 10 december marcherede op til 100.000 i Dublins gader mod regeringens planer om nye vandafgifter. Demonstranterne fyldte broer og gader og blokerede for trafikken omkring parlamentsbygningen.

Protesten var arrangeret af Right-2Water-kampagnen og var den tredje store protestaktion mod regeringen nye vandlovgivning indenfor de seneste to måneder. Den 11. oktober var der også 100.000 mennesker på gaden i Dublin og den 1. november var der demonstratrioner i flere byer med 200.000 deltagere.

Irlands regerende koalition, bestående af det borgerlige, Fine Gael og socialdemokratiske, Labour Party, vil indføre en ny vandafgift som skal opkræves af et nyt statsligt selskab, Irish Water. Kritikerne siger at det nye selskab blot er et første skridt i retning af privatisering af hele landets vandforsyning.

SAP har haft landsmøde

SAP afholdt landsmøde i weekenden den 22-23 november 2014. Organisationen besluttede at skifte navn (se nedenfor). Der blev vedtaget en aktuel udtalelse (Enhedslisten er oppositionen, se side 14). Desuden bringer vi på de følgende sider to længere tekster, som blev diskuteret og vedtaget på mødet: »Enhedslistens parlamentariske taktik under Thorning-regeringen – status og perspektiver« og »Enhedslisten - fra vælgerforening til klassekamps-parti«

SAP SKIFTER NAVN

På SAP's landsmøde den 22.-23. november valgte organisationen efter en længere debat at skifte navn fra »Socialistisk Arbejderparti« til »Socialistisk Arbejderpolitik« (SAP).

SAP's hovedprojekt og eksistensberettigelse er fortsat at opbygge, styrke og udvikle Enhedslisten og SUF ud fra grundprincipperne i »SAP's projekt i Enhedslisten« og »Perspektiver for SUF«.

Navneskiftet er alene udtryk for et gammelt ønske i organisationen om at finde et navn, som ikke indeholder ordet »parti«, da dette ikke længere svarer til det arbejde, SAP er organiseret omkring.

SAP er fortsat dansk sektion af Fjerde Internationale.

Enhedslistens parlamentariske taktik under Thorning-regeringen

– status og perspektiver

VEDTAGET AF SAP'S LANDSMØDE
22. NOVEMBER 2014.

1. Indledning

Denne tekst er SAPs bidrag til debatten om Enhedslistens parlamentariske arbejde under den seneste socialdemokratisk ledede regering. Teksten er vores forsøg på at opsamle de centrale erfaringer med udmøntningen af de taktikker, som Enhedslisten traditionelt har anvendt og som har været afprøvet i en periode kendetegnet ved:

- den dybeste økonomiske krise siden 1930'erne,
- en regering bestående for første gang af det umage trekløver S, R og SF,
- et fantastisk valg til Enhedslisten i 2011 med 6,7 procent af stemmerne og 12 mandater i Folketinget,
- en afmatning i klassekampen efter 5 års mobiliseringer op gennem sidste halvdel af 2000'erne, som manifesterede sig politisk i en kraftigt stigende opbakning til AFØ-partierne mellem 2006 og 2011. [Se M. Voss: »5 års mobiliseringer baner vejen for en ny regering«, i Socialistisk Information, 18.02.2011]

Vi bilder os ikke ind, at denne status og de perspektiver, vi tegner op, er de eneste, ej heller, at de er udtømmende. Men vi ønsker at bidrage til debatten om, hvordan Enhedslisten kan forbedre sit parlamentariske arbejde næste gang, partiet står overfor en socialdemokratisk ledet regering.

Den udenomsparlamentariske situation

Det ligger uden for denne tekst at gøre status over Enhedslistens udenomsparlamentariske arbejde i perioden. Imidlertid er det vigtigt at forstå situationen uden for Folketinget for at kunne vurdere arbejdet inde i Folketinget.

Helt overordnet har det været afgørende for, at Thorning-regeringen kunne gennemføre sine fattiggørelses-reformer uden større modstand, at der under regeringsperioden fandt en markant afmatning sted i klassekampen i forhold til perioden op til regeringsskiftet. Perioden under Thorning-regeringen var således præget af få mobiliseringer.

Op gennem 2000'erne var der brede mobiliseringer mod den daværende VKO-bloks asociale politik samt faglige mobiliseringer i form af strejker og aktioner. Politisk afspejlede dette sig i en stor fremgang til AFØ-partierne i perioden 2006-2011. Fra en samlet opbakning på omkring 35 pct. i 2006 voksede de tre partiers samlede opbakning til mere end 45 pct. i meningsmålingerne i 2011. (Se M. Voss: »5 års mobiliseringer baner vejen for en ny regering«, i Socialistisk Information, 18.02.2011.)

Efter valget skete imidlertid en klar afmatning af aktiviteterne. Det skyldes, at aktiviteterne enten havde været spontane (»vilde strejker«) eller havde været styret af toppen af fagbureaukratiet, som trak den politiske og økonomiske støtte efter regeringsskiftet (de store velfærdsmobiliseringer i 2006-08 samt protester mod Genopretningspakkens dagpengeforringelser). Samtidig var mange af regeringens støtter afventende i den første tid – man ville give regeringen en chance. Senere – da de asociale reformer blev gennemført – satte skuffelsen og resignationen ind.

Perioden under Thorning-regeringen har derfor været karakteriseret ved en nedgang i arbejderbefolkningens deltagelse i større mobiliseringer. Det har gjort det svært at henvise til et udenomsparlamentarisk pres på regeringen. Dette pres har først og fremmest været formidlet gennem splittelser i regeringspartiernes baglande: Tydeligst i SF, der måtte forlade regeringen, men også markant hos Socialdemokraterne, hvor dagpengespørgsmålet fortsat splitter partiet.

> Helt overordnet har det været afgørende for, at Thorning-regeringen kunne gennemføre sine fattiggørelses-reformer uden større modstand, at der under regeringsperioden fandt en markant afmatning sted i klassekampen i forhold til perioden op til regeringsskiftet«

På trods af de manglende mobiliseringer har der dog været stor folkelig utilfredshed med regeringens politik, hvilket har vist sig ved et meget hurtigt fald i opbakningen til regeringen i meningsmålingerne. I en sådan situation, under

Før valget 2011 var der brede mobiliseringer mod den borgelige regering. Der var f.eks. den store velfærdsdemo ved Christiansborg den 8.juni 2010

Den måske største udfordring har været, at regeringen har gennemført en lang række asociale reformer med de borgerlige partier.

en S-ledet regering med manglende mobilisering, men med stor utilfredshed i befolkningen, må den overordnede konklusion derfor være, at en langt større grad af partiets parlamentariske ressourcer skal omstilles til at styrke det udenomsparlamentariske ben.

I de sager, hvor Thorning-regeringen har lavet forlig med de borgerlige partier om store forringelser af velfærden, har Enhedslisten markeret sig som en klar opposition. Det har været tydeligt, at Enhedslisten forsvarer de nedskæringsramte og at Enhedslisten tager parlamentariske initiativer for at bakke de ramte op. Dette er ubetinget positivt og har givet Enhedslisten stor opbakning i befolkningen.

2. Enhedslistens parlamentariske dilemma under Thorning

Overordnet kan Enhedslistens officielle parlamentariske taktik under Thorning-regeringen opsummeres i fire punkter:

1. Vi stemmer for selv den mindste forbedring og imod enhver forringelse.
2. Vi stemmer imod dårlige forslag fra regeringen – også selvom det betyder, at regeringen vælter.
3. Vi støtter ikke en mistillidsdagsorden til regeringen så længe alternativet til Thorning ligger længere til højre (i det nuværende folketing eller vurderet ud fra, hvordan næste valg »vil gå«).
4. Ved finanslove stiller vi os ikke tilfreds med »den mindste« forbedring, men kræver større indrømmelser for at kompensere for de tidligere forringelser.

Der har været en række udfordringer i den politiske udvikling, som har gjort det svært at udføre denne taktik med succes, og i nogle tilfælde har flertallet efter SAP's opfattelse givet køb på disse grundsynspunkter og indgået forlig, som vi skulle have stemt imod.

Men det afgørende problem i Enhedslistens parlamentariske arbejde under Thorning-regeringen udspringer af, at der undervejs er blevet etableret en ramme for det parlamentariske arbejde, herunder politiske udspil, udtalelser og afstemninger, der i offentligheden blev formuleret med sætninger som:

»Vores venner i Socialdemokratiet og SF«

»Vores venner i regeringen«

»Vi glæder os til at forhandle med regeringen om….«

»Vi forventer at kunne nå en aftale med regeringen om…«

Denne retorik og grundlæggende tilgang til regeringen har været uændret fra valgkampen til i dag (optakten til FL2015 forhandlingerne). Den bunder efter vores opfattelse dels i alt for store illusioner til en S-ledet regering i dele af Enhedslisten, dels af i en fejlagtig offentligheds- og medie-taktik. Det er svært at se, hvor den blev grundlagt og vedtaget, men omvendt har der ikke på noget tidspunkt manifesteret sig et klart flertal i partiet, som vendte sig mod denne grundholdning til regeringen.

I direkte forlængelse af denne retorik har folketingsgruppen stort set kun fremført politiske krav, som de retorisk kunne hævde, at de »forventede«, at regeringen ville gå med til, helt eller delvist, og stort set aldrig systemoverskridende, antikapitalistiske krav, som ville bryde med alt det, »vores venner« i regeringen står for.

Denne overordnede ramme for vores politiske arbejde kunne til en vis grad forklares og forsvares under valgkampen, hvor det, Enhedslisten præsenterede, var den mest avancerede/vidtgående formulering af (en stor del af) arbejderklassens forventninger til et regeringsskifte. Det var vigtigt at signalere, at vi ville levere stemmer til de fornuftige dele af regeringspartiernes valgprogrammer. Det ville dog have været fornuftigt at signalere en lidt større skepsis og påpege behovet for at sætte en kommende regering under pres.

Denne ramme blev noget mere problematisk, da regeringsgrundlaget blev offentliggjort med dets løfter om at føre samme økonomiske politik som VK-regeringen, at overholde og overopfylde EU-regler og -rammer, og at gennemføre den dagpengereform, som var forhandlet på plads før valget. På dette tidspunkt burde Enhedslistens retorik være strammet betydeligt op. Her kunne man have meldt ud, at den overordnede kurs ville føre til en katastrofe for almindelige mennesker, og at det ville blive svært for Enhedslisten få noget fornuftigt igennem i Folketinget sammen med sådan en regering.

Helt katastrofalt blev det, da Enhedslistens ikke ændrede tilgang til regeringen efter først skattereformen, så afvisningen af at ophæve dagpengereformen og til sidst DONG. I alle tre situationer havde Enhedslisten chancen for »at gå i opposition«. Folketingsgruppen gjorde det kortvarigt efter skattereformen, men »oppositionslinjen« holdt ikke længe.

Hvis Enhedslisten havde lagt en anden overordnet ramme for sit politiske arbejde med »oppositions-retorik«; hvis Enhedslisten havde lagt mere vægt på, at regeringens selvpåtagede rammer og begrænsninger (VK-politikken, EU-rammer og budgetlove) gjorde det svært eller umuligt at gennemføre fornuftige initiativer og finanslove med den; og hvis Enhedslisten løbende havde præsenteret krav, der gik ud over S-SF-R-politikforståelsen, ville det have det have givet – mindst – tre fordele.

1. Det havde mindsket risikoen for, at Enhedslisten bliver gjort medansvarlig for regeringens samlede kurs, og for, at Enhedslisten bliver trukket med ned. Omvendt kunne det – måske – have fået flere skuffede S-SF-vælgere til at gå til Enhedslisten i stedet for at blive passive/ikke stemme eller gå til DF.
2. Det havde kunnet udviklet et bredere lag af bevidste antikapitalister og socialister – i stedet for, at Enhedslisten i stort omfang har tiltrukket S'ere og SF'ere, som søger deres gamle parti i Enhedslisten.
3. Det havde gjort det nemmere og mere forståeligt for en bredere offentlighed, når vi afviste at stemme for finanslove, som ikke levede op til at årsmødernes krav om, at finansloven skal bryde med den hidtidige politik. I forlængelse af det havde det kunnet give et godt grundlag for en delvis anden parlamentarisk taktik, hvor vi i afgørende situationer indirekte eller direkte påtog os ansvaret for, at regeringen væltede. Med den ramme, folketingsgruppen lagde for

vores forhold til regeringen, kom næsten ethvert forhandlingssammenbrud som en overraskelse, der skulle forklares fra bunden af.

I samme åndedrag vil vi understrege, at uanset hvilken overordnet ramme Enhedslisten havde valgt, ville partiet have stået med store udfordringer og dilemmaer i det parlamentariske arbejde.

Den måske største udfordring har været, at regeringen har gennemført en lang række asociale reformer med de borgerlige partier, som har tegnet hele den økonomiske politik, arbejdsmarkedspolitikken og socialpolitikken. For at beholde Enhedslisten som parlamentarisk grundlag har regeringen derfor lavet udspil til finanslovene, som har givet nogle mindre indrømmelser til Enhedslisten inden for rammerne af den økonomiske politik, som var vedtaget med højrefløjen. Lykkedes det ikke at få en aftale med Enhedslisten, så lavede regeringen bare en aftale med de borgerlige partier, først og fremmest Venstre.

På grundlag af de 4 sigtepunkter har Enhedslisten stået overfor et dilemma: Enten at blive halehæng til regeringens borgerlige politik ved at stemme for finanslove, der ikke brød med linjen i de reformer, regeringen gennemførte med højrefløjen i løbet af året; eller at blive udstillet som et parti, der ikke kunne »levere resultater« i hverken reformsporet eller finanslovene.

Det er vores vurdering, at Enhedslistens vedtagne og udførte parlamentariske taktik ikke har formået at løse hovedudfordringen i dette krydspres: at få lagt det nødvendige pres på regeringen. Derfor risikerer vi, at Socialdemokraternes regerings-erfaring er, at de kan bruge Enhedslisten som sikkert parlamentarisk grundlag samtidig med, at de gennemfører den overordnede økonomiske politik sammen med de borgerlige. Dette er en uønskelig situation for et parti som Enhedslisten.

Helt i overensstemmelse med den parlamentariske taktik har Enhedslistens folketingsgruppe stemt imod en række store forringelser og har samtidig undladt at bruge den aktuelle modstand og vrede i befolkningen, som disse forringelser har skabt, til at stille regeringen stolen for døren ved at true med et mistillidsvotum.

Derfor er Enhedslisten i nogle tilfælde havnet i en situation med tilsyneladende ene dårlige alternativer: Enten gjort medansvarlige (»I holder jo alligevel hånden over regeringen«), gjort ligegyldige (»I kan jo alligevel ikke forhindre det«) eller udskudt emnet til en kommende finanslovsforhandling, hvor vreden er vanskeligere at mobilisere til et pres på regeringen.

Udfordringen er naturligvis ikke blevet mindre af, at det i praksis ikke er lykkedes at udvikle den dybe utilfredshed og kritik, der eksisterer i Socialdemokratiets og SF's baglande, til et aktivt kollektivt pres på regeringen. Derfor har regeringen haft næsten frit spil for en meget højreorienteret kurs. Dertil kom, at fagtoppen totalt har kapituleret over for Thorning, og at Venstre har været klar til at redde regeringen, hver gang en lejlighed bød sig. Men det er ikke desto mindre

» Helt katastrofalt blev det, da Enhedslistens ikke ændrede tilgang til regeringen efter først skattereformen, så afvisningen af at ophæve dagpengereformen og til sidst DONG«

denne udfordring, som Enhedslisten skal kunne finde taktikker til at svare på.

Dynamikken mellem reform-sporet og finansloven

Hovedspørgsmålet for Enhedslisten har været dynamikken mellem regeringens såkaldte »reform-spor« og de årlige finanslove. På årsmødet i 2010 blev principperne for Enhedslistens deltagelse i finanslovs-forhandlingerne lagt. Resolutionen lavede netop sammenkoblingen mellem reformsporet og finansloven ved at stille tre betingelser for Enhedslistens stemme for finansloven: Den måtte ikke indeholde forringelser, den skulle indeholde markante forbedringer og den måtte slutteligt ikke opsummere et års nedskæringspolitik, gennemført med partier til højre i salen.

Det sidste element indeholdt netop en betingelse om, at Enhedslisten ikke skulle stemme for en finanslov, der stod på skuldrene af rent borgerlige reformer i løbet af året. Den fortolkning, som Enhedslistens ledelse valgte af denne passage var, at finansloven derved skulle rette op på en del af uretfærdighederne, lavet med de borgerlige partier.

Men finanslovstaktikken har vist sig vanskelig at udføre i praksis. Både i 2012 og i 2013 er Enhedslisten havnet i en situation, hvor presset, i stedet for at være på regeringen, har været på Enhedslisten. Det skyldes flere ting.

- For det første har det vist sig svært at skabe en tydelig kobling mellem mobilisering og modstand mod asociale reformer i foråret og finanslovsforhandlingerne i efteråret. Det har i FL13- og FL14-forhandlingerne været svært at bevare eller genskabe det momentum, der opstod som umiddelbar reaktion på de asociale reformer, som ramte de arbejdsløse og marginaliserede (føp-fleks og skattereformen 2012; kontanthjælp, SU, selskabsskattelettelser 2013).
- For det andet har det været svært at skabe bred forståelse for, at Enhedslisten lige præcis ved finanslove opgiver sit princip om at stemme for selv den mindste forbedring. Det var tilfældet i 13- og 14-forhandlingerne. Derfor har det store spørgsmål til Enhedslisten lydt: Hvorfor ikke lave en aftale, når der trods alt er forbedringer (og ingen forringelser)? Dette spørgsmål har Enhedslisten ikke haft et overbevisende svar på – især ikke, når alternativet ikke fører til noget bedre, men tværtimod til noget værre. Omvendt har der ind imellem været eksempler på en klar kobling mellem de presserende politiske spørgsmål/dagsordener og finanslovsforhandlingerne, som giver en helt anden politisk dynamik. Det var tilfældet ved den første finanslov for 2012, og det er tilfældet med finansloven for 2015, hvor dagpengespørgsmålet er blevet omdrejningspunkt for forhandlingerne.
- For det tredje har Enhedslisten ikke haft noget parlamentarisk pressionsmiddel overfor regeringen, fordi Enhedslisten på forhånd har afskåret sig fra at stille regeringen overfor truslen om at blive væltet. Det har vist sig, at den socialdemokratisk ledede regering hellere end gerne laver forlig med højrefløjen om den økonomiske politik. I denne situation har Enhedslisten henholdt sig til, at regeringen vælter sig selv, hvis ikke den har flertal for sin finanslov. Det har bragt Enhedslisten i en defensiv position ikke at kunne sætte regeringens parlamentariske grundlag på spil, dvs. som et mistillidsvotum til regeringen for at gennemtvinge en afklaring af befolkningens stillingtagen til den økonomiske politik eller særligt vigtige dele heraf.

» Enhedslisten kan stille mistillidsvotum, hvis en socialdemokratisk ledet regering sammen med de borgerlige gennemfører grove overgreb på arbejderbefolkningen og hvis der i arbejderbefolkningen er en udbredt modstand mod disse overgreb«

3. Hvordan kan den parlamentariske taktik justeres?

Erfaringerne fra perioden siden sidste valg lægger efter vores opfattelse op til, at vi ikke op til og efter det kommende valg blot kan kopiere den ramme og de taktikker, vi har vedtaget og/eller udført hidtil. Det bliver så meget mere oplagt i lyset af, at alt tyder på, at vi bliver belemret med en V-ledet regering, hvilke vil stille vores folketingsgruppe i en helt anden situation.

Vi må erkende, at det ikke er muligt i den kommende valgkamp at opstille et regeringsperspektiv, der kan skabe forhåbninger i en bred del af arbejderklassen eller skabe grundlag for mobiliseringer efter valget. Alene af den grund kan regeringsspørgsmålet ikke spille nogen væsentlig rolle i Enhedslistens valgkamp.

Her må vi i stedet fokusere på vores egen politik, både i form af aktuelle krav, som har bred opbakning, og som kan have et potentiale for skabe bevægelse efter valget, og i form af systemoverskridende, antikapitalistiske krav, der viser muligheden for en helt anden politisk kurs.

Vores overordnede argument skal være, at det bedste, man kan gøre for at begrænse skaderne under en kommende regering og udnytte chancer for forbedringer, er at sikre den stærkest mulige Enhedsliste-repræsentation i Folketinget. Supplerende kan vi sige, at en stærk Enhedsliste også kan motivere S og SF for et opgør med Vestager-Corydon-politikken – og dermed på længere sigt skabe et regeringsalternativ til Løkke.

Vi skal naturligvis også pege på nødvendigheden af folkelig mobilisering, både som redskaber for at påvirke beslutningerne og for at skubbe til udviklingen i S og SF.

Vi skal – når vi bliver spurgt – sige, at vi vil pege på lederen af det største parti blandt S, SF og Ø som forhandlingsleder, men at både en V-ledet regering og en kopi af den hidtidige Thorning-regering og dens politik vil møde modstand fra Enhedslisten.

Enhedslisten kan stille mistillidsvotum, hvis en socialdemokratisk ledet regering sammen med de borgerlige gennemfører grove overgreb på arbejderbefolkningen og hvis der i arbejderbefolkningen er en udbredt modstand mod disse overgreb.

Til gengæld mener vi ikke, at der er behov for en justering af Enhedslistens overordnede parlamentariske princip om at stemme for enhver forbedring og imod enhver forringelse.

Kamp mod alle forringelser

Enhedslisten har deltaget i en række større aftaler og reformer. Samtidig har regeringen gennemført en stribe store forringelser af velfærds-ordninger, samt af erhvervs- og finanspolitikken uden om Enhedslisten og med de borgerlige partier i skiftende konstellationer.

I Enhedslistens deltagelse i reformer og aftaler har partiet officielt henholdt sig til det grundlæggende princip om at stemme for den mindste forbedring og imod den mindste forringelse. Dette princip har været fortolket forskelligt og er til stadighed genstand for fortolkning i den konkrete situation.

Imidlertid er det vigtigt at stå fast på de grundlæggende elementer i princippet. Derfor mener vi, at det er vigtigt, at Enhedslisten fastholder sin vedtagne politik og ikke medvirker til at splitte arbejderbefolkningen og skabe modsætninger i kampen mod den borgerlige politik.

Konkret betyder det:

- Enhedslisten skal ikke acceptere forringelser med den begrundelse, at det fremmer mulighederne for at gennemføre større forbedringer. Det vil være skadeligt, hvis Enhedslisten fx accepterer nedskæringer på de uddannelsessøgende for at bruge penge på dagpengemodtagere.
- Enhedslisten skal ikke acceptere forringelser som del af en »pakke-løsning«, hvor der i pakken kan være forringelser, som medfinansierer forbedringerne. Dette kan kun accepteres under betingelse af, at der sker en direkte erstatning til de samme grupper lønmodtagere og lavindkomstgrupper, som rammes af forringelsen – de får noget bedre eller tilsvarende i stedet for forringelsen.
- Enhedslisten skal ikke acceptere blinde besparelser (grønthøstere), fordi det automatisk fører til pres på opgaveudførelsen og fjerner penge fra områder uden at tage udgangspunkt i dokumenterede effektiviseringsmuligheder. Der er stadig et stort behov for at Enhedslisten finder taktikker til at konfrontere og afskaffe blinde grønthøster-besparelser alle de steder, hvor Enhedslisten deltager i parlamentariske aftaler. Det gælder både i staten, i regioner og i kommuner.

Naturligvis er spørgsmålet om, hvad der udgør en forringelse i det konkrete tilfælde en vurderingssag. Men når det kommer til at stå fast på det grundlæggende synspunkt at afvise forringelser, må Enhedslisten ikke rokke sig en tomme for at tilpasse sig en socialdemokratisk ledet regerings borgerlige sparepolitik.

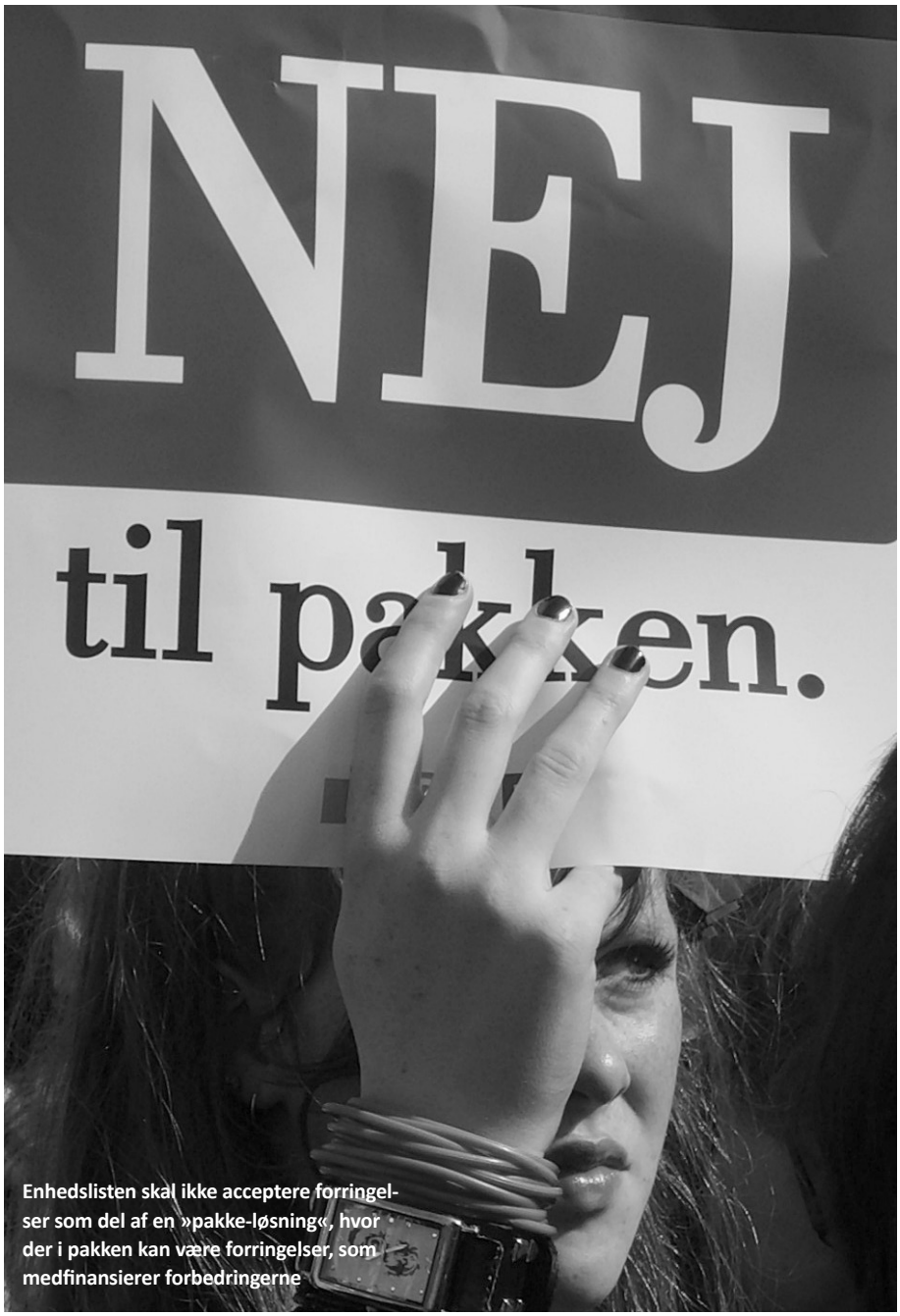

Enhedslisten skal ikke acceptere forringelser som del af en »pakke-løsning«, hvor der i pakken kan være forringelser, som medfinansierer forbedringerne

Enhedslist

– fra vælgerforening til klassekamps -parti

VEDTAGET AF SAP'S LANDSMØDE
22. NOVEMBER 2014

1. Indledning

»Folkelig bevægelse er afgørende
Vi er overbevist om, at chancen for at afværge forringelser og opnå forbedringer er størst, hvis mennesker med fælles interesser organiserer sig sammen for at kæmpe for deres rettigheder. Derfor deltager Enhedslisten i at opbygge, støtte og samarbejde med politiske bevægelser, og vi arbejder for, at de bliver så aktive og demokratiske som muligt. Det gør vi både som parti og som enkeltmedlemmer.« (Fra Enhedslistens Principprogram)

»Folkelig mobilisering og folkelige bevægelser er kernen både i kampen for socialisme og i den daglige forsvarskamp, men socialisme vokser ikke spontant ud af de forskellige bevægelsers kampe. Socialistiske partier spiller en vigtig og nødvendig rolle. I den daglige kamp skal Enhedslisten virke som inspirator og organisator i de folkelige bevægelser og komme med forslag, som peger ud over den ramme, som kapitalismen sætter for samfundet i dag.« (Fra Enhedslistens principprogram)

»Enhedslisten er en samling af mennesker der ønsker at gøre verden bedre – og vi er aktive for at nå det mål. Vi er anderledes end de fleste andre partier. Vi tror på, at det er medlemmerne, der skal bestemme, og vi har et levende partidemokrati med højt til loftet og mange diskussioner.« (fra Enhedslistens principprogram)

Der er i Enhedslisten bred enighed om, at en socialistisk samfundsændring forudsætter massebevægelser. Det er først og fremmest i bevægelse, at der kan udvikles en kollektiv klassebevidsthed, ligesom bevægelsen er grundlaget for det deltagende demokrati som er fundamentet for et socialistisk samfund.

Samtidig er det også klart for de fleste at en parlamentarisk repræsentation – uanset hvor mange og hvor dygtige lokale og nationale parlamentarikere vi har – ikke alene er i stand til at spille op mod den enorme modstand og overmagt som kapitalinteresserne stiller op med.

Det er derfor vigtigt, at Enhedslisten ser det som sin opgave at være en central drivkraft i opbygningen af, og at være en organiseret del af den daglige klassekamp. Kun ved at være en organiseret del af den konkrete klassekamp og have en levende demokratisk partidebat er partiet i stand til at udvikle sin politik og praksis, så den tager højde for klassekampens udvikling. Det er også det bedste værn mod det konstante ideologiske pres, som Enhedslisten er udsat for i den politiske offentlighed og ikke mindst i det parlamentariske arbejde.

Enhedslisten var oprindelig et valgsamarbejde, og fra begyndelsen havde den meget svage organisation – trods ambitioner om fælles aktiviteter – mest karakter af en vælgerforening, hvis ensidige fokus på parlamentarisk repræsentation ellers lå fjernt fra medlemmernes ideer om et socialistisk parti. Men med erkendelsen af, at Enhedslisten ikke bare var et valgsamarbejde, men et nyt parti kom ambitioner om at blive et kampagneparti

» Kun ved at være en organiseret del af den konkrete klassekamp og have en levende demokratisk partidebat er partiet i stand til at udvikle sin politik og praksis, så den tager højde for klassekampens udvikling«

en

Demonstration i forbindelse med blokaderne mod restaurant Vejlegården, august 2012. Der er i Enhedslisten bred enighed om, at en socialistisk samfundsændring forudsætter massebevægelser.

og senere også et intervenerende parti, hvilket særligt beslutningen om faglige netværk var et udtryk for.

I dag står Enhedslisten med store muligheder – mange medlemmer, solid lokal forankring, betydelige ansatteressourcer og økonomiske midler, en synlighed og bred anerkendelse i den offentlige debat mmm.

Samtidig er Enhedslisten dog stadig svag f.eks. i f.t. at føre kampagner (når det ikke handler om valgkamp), og på trods af den politiske enighed om prioritering af bevægelsesarbejde, er partiets evne til at organisere en kollektiv udenomsparlamentarisk indsats (f.eks. sætte gang i en oplagt nødvendig bevægelse i en konkret situation) langt fra imponerende. Tilsvarende savner partidebatten ofte et grundlag i partimedlemmernes fælles erfaringer i den daglige kamp.

Som de indledende citater fra Enhedslistens spritnye principprogram antyder, er der i Enhedslisten bred opbakning til, at Enhedslisten skal fortsætte med at opbygge et parti, der ikke er en vælgerforening bygget op omkring valg/parlamentariske repræsentationer, men et klassekampsparti, der organiserer socialisters daglige aktivitet på arbejdspladser og skoler, i hverdagens organisationer og bevægelser.

Med denne tekst vil vi i SAP give nogle bud på, hvor vi i Enhedslisten skal sætte ind, for at partiet kan bevæge sig nogle skridt videre i den retning. Denne tekst kommer dog ikke omkring alle aspekter af organisationsdebatten. Blandt andet er problematikken omkring den skæve medlemssammensætning i forhold til køn og etnisk baggrund ikke nævnt.

2. Principper for bevægelsesarbejdet

Fagbevægelsen i dag er desværre i en sørgelig forfatning. Ledelserne forhandler bag lukkede døre og medlemmerne behandles som kunder i en butik. Samme billede finder vi i studenterbevægelsen og mange andre traditionelle kamporganisationer.

I den seneste tid har vi ikke set bevægelsesaktivitet og kampe. Når der har været protester har de været relativt små og svage. Alligevel opstår der hele tiden muligheder: Lærerkonflikten, DONG-salget, protesterne mod studiefremdriftsreformen, vreden over dagpengeforringelserne osv.

Med Enhedslistens nuværende størrelse og styrke har vi potentielt ressourcer til at gribe nogle af disse muligheder, og det er samtidig nødvendigt, at vi tager det lange seje træk med at genopbygge arbejderklassens organisationer – ikke for at fastholde forstenede bureaukratier, men for at skabe aktive demokratiske kampfællesskaber

Mange enhedslistemedlemmer er aktive i sociale bevægelser og organisationer, men alt for ofte ser de dette arbejde som helt løsrevet fra deres partimedlemskab, og de faglige netværk er (ud over deres organiserede svaghed, jf. afsnit 3) heller ikke båret af fælles principper.

Det er nødvendigt at Enhedslisten får udviklet fælles fodslag om nogle klare mål og principper for arbejdet i og med sociale bevægelser, for at vi som parti kan løfte i flok og bringe bevægelserne fremad. For at vi kan blive et klassekampsparti i handling og ikke blot i ord. Det er en vanskelig øvelse at opstille sådanne principper. Men nok ikke mere vanskelig, end det er at opstille principper for det parlamentariske arbejde. Hvis vi kunne få Enhedsliste-principper for bevægelsesarbejdet til at stå lige så klart i medlemmernes bevidsthed, som princippet om at stemme »for den mindste forbedring og imod den mindste forringelse« ville vi være nået milevidt. Nogle bud på sådanne centrale principper er følgende:

1. Enhedslisten må prioritere **basisorganisering**. Dels fordi basisorganisering inden for diverse bevægelser – herunder fagbevægelsen – simpelthen er blevet forsømt og nu kun er ganske svag. Dels fordi basisorganisering er den eneste måde at skabe handlekraftige kampfællesskaber på – eftersom bevægelsernes styrke altid har bygget på aktivitet i basis. Og dels fordi, det er igennem demokratisk organisering af basis at man kan rykke bevægelser politisk: Ved at tage diskussionerne nedefra kan man samle opbakning til stærkere krav og synspunkter og evt. vælges på et grundlag, man faktisk kan bruge til noget.
2. **Solidaritet** er et andet helt afgørende princip som Enhedslisten må arbejde for. Angreb på solidariteten er et farligt våben imod sociale bevægelser og protester, hvad enten det drejer sig om at spille lærere og pædagoger ud imod hinanden, privatansatte imod offentligt ansatte eller danskere mod polakker. Det bør være et centralt princip for Enhedslisten altid at arbejde for solidaritet og samarbejde på tværs af forskellige faggrupper og bevægelser – og altid at arbejde imod splid og splittelser, fordi det svækker kampen.
3. Enhedslisten må også ligeledes have et klart mål om **mere demokrati og mindre bureaukrati** i alle de bevægelser, vi indgår i. Ud med pamperi og forhandlinger bag lukkede døre. Ind med rotationsregler, enhedsløn, gennemskuelige beslutningsprocesser mv. Selvom Enhedslisten ikke er perfekt, har vi mange gode principper for at undgå bureaukratisering. Disse erfaringer bør vi bruge til bevidst og målrettet at arbejde for demokratisering og afbureaukratisering af sociale bevægelser.
4. Helt centralt bør Enhedslisten også arbejde for **klassekamp** og afvise ideen om klassesamarbejde. Illusionerne om klassesamarbejdets muligheder ligger stadig dybt i store dele af den danske arbejderklasse. De holdes i live af socialdemokratiske fagbosser, der taler om tilbageholdenhed eller af miljøorganisationers naive tiltro til lobbyisme. Enhedslisten bør have en klar fælles forståelse af, at sociale bevægelsers styrke ligger i deres mulighed for at mobilisere kollektiv handling. Det er gennem kollektiv kamp, at der kan vindes sejre. Store som små. På kort og på lang sigt.

Den store lærerkonflikt, gav nogle nye muligheder for at gøre en indsats i klassekampen, her ses demonstrerende lærere foran Christiansborg.

Vi kritiserer ikke de, der står for en klassesamarbejdslinje, fordi de forhandler med arbejdsgiverne eller andre modparter, men fordi de ikke forsøger gennem kamp at opnå de bedst mulige styrkeforhold til evt. forhandlinger. Tværtimod bremser traditionelle fagbureaukrater snarere kampen for ikke at genere arbejdsgiverne og for ikke at miste kontrollen med baglandet – og svækker dermed muligheden for et godt forhandlingsresultat.

5. **Internationalt perspektiv**
   Når der tages initiativ til internationale eller tværnationale progressive protester og sociale bevægelser, arbejder vi for, at organisationer og bevægelser i Danmark tilslutter sig disse protester og mobiliserer herhjemme.

Denne liste er ikke udtømmende. Mange flere gode principper for bevægelsesarbejde kan tages med. Men det er nogle af de mest centrale pejlemærker, som ville være et stærkt og vigtigt kompas for Enhedslistens bevægelsesarbejde. Et kompas der både kan give være vejledende for det enkelte medlem i en kompleks bevægelsesopbygningssituation, og som samtidig kan danne baggrund for en organisatorisk indsats fra Enhedslisten som parti, for at understøtte medlemmernes mulighed for at arbejde efter disse principper i praksis.

3. Organisering af bevægelsesarbejdet i partiet

Enhedslisten har potentiale til at blive en stor spiller i den danske arbejderbevægelse og i de sociale bevægelser. På nogle områder er det allerede tilfældet i dag, men ofte er det på grundlag af tilfældigheder, enkelte ildsjæle og uden nogen (åbne) forbindelser til partiets debatter og aktiviteter i øvrigt. Generelt hersker stadig en selvforståelse i partiet som »lillebror« til de reformistiske partier.

Enhedslisten mangler tradition for at diskutere arbejdet i de sociale bevægelser kollektivt og især at diskutere vores egen rolle i forhold til disse bevægelser. Ofte diskuteres bevægelserne som noget, der ligger uden for os selv på trods af, at mange af Enhedslistens medlemmer er en levende del af disse bevægelser. I nogle tilfælde er der endda en berøringsangst i partiet, når det kommer til at diskutere, hvad der sker i bevægelserne. Det er nødvendigt, at Enhedslisten giver slip på både berøringsangsten og mindreværdskomplekserne. Vi må opbygge en tradition for politisk diskussion af udviklingen i de sociale bevægelser og vores egen rolle i dette.

En del af at diskutere partiets egen rolle i forhold til bevægelserne, er også at diskutere mulighederne for at tage initiativ til bevægelse: at starte protester, at tage det på os, at være et parti, der kan være drivende og ledende. Det er nødvendigt, at Enhedslisten begynder at forsøge aktivt og målrettet på dette. Ikke ved at overtage, kontrollere eller udefra diktere bevægelserne, men ved at arbejde efter principperne om basisorganisering, solidaritet, demokrati og kamp. Ved at ruste Enhedslistens mange medlemmer til at arbejde efter disse principper. Og ved at etablere de organisatoriske netværk og strukturer, der skal til for at understøtte dette arbejde. Herved åbnes også nye muligheder for at inkludere langt flere af Enhedslistens medlemmer i partiet. Hvis vi bliver bedre til kollektivt at opsamle vores indtryk og erfaringer fra bevægelsesarbejdet, i partiet, vil vi også som parti udvikle en nødvendig følsomhed over for de problemer i folks hverdag. Denne følsomhed vil kunne hjælpe os med at rejse de krav der rammer en nerve, og samtidig vil den kunne hjælpe os med at undgå politiske og aktivistiske fejltagelser og fejlvurderinger.

For at kunne gøre dette må Enhedslisten målrettet opbygge de fora, der skal til for at medlemmerne kan finde sparring og erfaringsudveksling, der hvor de selv har deres hverdag og aktivitet. Fora, hvor man kan koordinere og organisere arbejdet med basisorganisering, f.eks. på arbejdspladsen, på tværs af arbejdspladser, inden for samme fag eller mellem aktivister i forskellige miljøbevægelser, fredsorganisationer eller andet. En langt større del af Ø's ansatteresourcer bør målrettes dette arbejde

De faglige netværk kan blive rammen for den nødvendige organisatoriske understøttelse af bevægelsesarbejdet. Det kræver dog en større afklaring af, hvad der er de faglige netværks rolle. I dag hersker der stor uklarhed om netværkenes rolle. Ud fra visionen om et klassekampsparti, bør de faglige netværks rolle ikke være at fungere som politiske baggrundsgrupper af eksperter, hvis opgave det er at rådgive partiets repræsentanter om et politikområde. Netværkenes opgave bør heller ikke være at fungere som eksklusive fora for tillidsvalgte på forskelligt niveau inden for diverse faglige (eller andre) organisationer. De faglige netværks fremmeste opgave er at organisere medlemmer af Enhedslisten, der har et fagområde til fælles eller er ansat på en større arbejds-

» Illusionerne om klassesamarbejdets muligheder ligger stadig dybt i store dele af den danske arbejderklasse. De holdes i live af socialdemokratiske fagbosser, der taler om tilbageholdenhed eller af miljøorganisationers naive tiltro til lobbyisme«

plads, om det politiske arbejde på deres arbejdsplads og i deres fagforening. Både for at koordinere medlemmernes indsats for at styrke aktivitet og mobilisering blandt kolleger, for at rekruttere nye medlemmer til Enhedslisten og for at bringe de lokale kampe og krav ind i Enhedslisten og dermed styrke partiets politikudvikling. Ideelt set bør alle Enhedslistens medlemmer inkluderes i et eller flere relevante netværk. Inden for nogle fagområder, vil det være muligt at etablere undernetværk lokalt ligesom man på nogen arbejdspladser kan danne netværk på tværs af fag og på tværs af arbejdspladsens lokationer. Sådanne netværksstrukturer vil styrke Enhedslisten markant i forhold til indsatsen i fagbevægelsen, på arbejdspladserne og i på sigt også til at kunne starte, lede og drive andre bevægelser.

Det er vigtigt, at vi udnytter aktuelle bevægelser på et givent område som momentum til at danne disse netværk spontant. I fredstid kan det være svært for mange medlemmer at gennemskue nytten af netværkene, der let kan virke bare som endnu en mailingliste.

Den kollektive politiske diskussion, organisering og koordinering af bevægelsesarbejdet vil også gøre det muligt for Enhedslisten at få en systematisk opsamling af erfaringer, der kan gøre os dygtigere og dygtigere til at opbygge, styrke og lede bevægelser og kampe i fremtiden

4. Lokalafdelingerne

Måske giver det ikke længere mening at snakke om lokalafdelinger over én kam. Dels varierer afdelingernes størrelse fra meget få medlemmer til op mod 800, dels ligger nogen afdelinger indenfor en radius af 500 m. mens andre strækker sig over mange km og har dårlig offentlig transport. Nogle afdelinger har egne lokaler, nogle låner sig frem, og andre mødes privat.

Dertil kommer, at det afdelingerne er optaget af, og de præmisser, de arbejder under, er vidt forskellige. I den ene ende har vi en gruppe af små afdelinger, som ikke har repræsentation i kommunalbestyrelsen og som ikke nyder ret stor anerkendelse lokalt og dermed har svært ved at opbygge bevægelse eller komme ind i et samarbejde med andre lokale bevægelser. (Måske skal disse afdelinger prioriteres højt, når det handler om central støtte.) I den anden ende har vi de 15 københavnske afdelinger. Her nyder partiet stor opbakning lokalt og har dermed bedre muligheder for at samarbejde med f.eks. fagbevægelsen. Omvendt beskæftiger disse afdelinger sig sjældent direkte med kommunalpolitik, da København har et ekstra niveau der går på tværs af afdelingerne, som så kun beskæftiger sig med kommunalpolitik. Mellem disse to yderpunkter, er der et væld af forskellige arbejdsbetingelser for afdelingerne. I de rigtigt store afdelinger er det svært at overskue medlemmernes mangfoldige aktivitet uden for partiet, ligesom der er stor risiko for at byrådsarbejdet kommer til at foregå som et appendiks, isoleret fra afdelingens øvrige liv. Omvendt har de mindre afdelinger, for hvem det måske er nyt med kommunal repræsentation, fået en enorm arbejdsopgave, og har dermed måske ikke kræfter til ret meget andet end det kommunalpolitiske arbejde.

Afdelingerne er altså meget forskellige og har forskellige betingelser for at lave politisk arbejde. Men der er også noget, der er fælles for dem. F.eks. er der et grundlæggende problem omkring mobilisering af medlemmerne. Dels er der en skare af medlemmer som blot ønsker at støtte Enhedslisten symbolsk og økonomisk, og som i hvert fald ikke i praksis deler opfattelsen af, at en socialistisk samfundsforandring kræver, at de deltager aktivt i den kollektive klassekamp. Og dels er der en gruppe medlemmer som deltager aktivt i forskellige bevægelser – som tillidsrepræsentanter, i boligforeningsbestyrelser, brugerorganisationer eller andet.

> » Uanset om en afdeling er repræsenteret i kommunalbestyrelser, er der en fare for at der udvikles en kultur uden handling og uden evnen til at opsamle erfaringer fra lokale bevægelser samt medlemmernes erfaringer fra studiemiljøer og arbejdspladser«

Enhedslisten kan også tage initiativer uden at være i modstrid med bevægelserne, her er Enhedslistefolk i demo på gågaden i Middelfart mod Gaza-krigen sommeren 2024

Det er selvsagt Enhedslistens opgave at overbevise førstnævnte gruppe om, at deres aktive bidrag i klassekampen er vigtigt på lang sigt, men også for, at Enhedslisten kan opnå konkrete forbedringer her og nu, og for at vi kan opnå styrke i alle de store og små politiske kampe, vi møder i lokalsamfundet, på uddannelsessteder eller arbejdspladser. Men måske endnu vigtigere er det, at vi handler i forhold til sidstnævnte gruppe. Gruppen af medlemmer der er aktive i forskellige bevægelser er afgørende for, at Enhedslisten kan opsamle erfaringer og dele viden. Samtidig er det nødvendigt at disse medlemmers arbejde organiseres og koordineres – alene for at Enhedslisten kan yde den bedst mulige indsats i klassekampen.

Det betyder på ingen måde, at vi skal »sætte os på« bevægelserne. Der er ingen pointe i at have formandsposten, hvis ikke man har opbakning fra en bred medlemsskare. Derfor er opgaven ikke at sætte sig på poster, men at opbygge basis, for herigennem at påvirke bevægelsens retning. Kan vi vinde opbakning til vores synspunkter, giver det mening at stille

op til valg til tillidsposter. Bl.a. derfor er det Enhedslistens opgave at opbygge strukturer, der understøtter det arbejde, medlemmerne laver uden for partiet.

Derfor er beslutningen om at opbygge faglige netværk også en rigtig prioritering. Men skal disse netværk have en reel betydning og kunne påvirke fagbevægelsen, så må de rodfæstes lokalt. Nogle afdelinger er store nok til selv at kunne etablere undergrupper og netværk, mens andre må arbejde på tværs. Under alle omstændigheder går lokale bevægelsers grænser ikke altid samme sted som lokalafdelingernes, hvorfor der altid må være en opmærksomhed på ikke at lukke sig om sig selv i afdelingen. Derfor er det også nødvendigt, at der er opbakning centralt fra til at opbygge og mobilisere til de nødvendige strukturer på tværs af afdelingerne.

Det er udmærket, at EL's kommunale repræsentanter tager kontakt til lokale bevægelser, men det er ikke godt, hvis dette er afdelingernes primære kontakt til bevægelserne. Vi skal helst være et parti i bevægelse, der selvfølgelig også bruger den kommunale repræsentation i kampen.

Arbejdsudvalg/bestyrelser og afdelingsmødet skal således først og fremmest opfatte sig som handlende klassekampsenheder, ikke diskussionsbaggrundsgrupper for parlamentariske repræsentationer. Opgaven bør være at bygge bevægelse bag krav fra ansatte og brugere i kommunen, f.eks. i forbindelse med budgetter. Kravene kan være både defensive mod nedskæringer, eller offensive om f.eks. grøn, kommunal produktion.

Uanset om en afdeling er repræsenteret i kommunalbestyrelser, er der en fare for at der udvikles en kultur uden handling og uden evnen til at opsamle erfaringer fra lokale bevægelser samt medlemmernes erfaringer fra studiemiljøer og arbejdspladser. Derfor er det vigtigt, at afdelingerne fastholdes i at lave udadvendte handlinger. Ikke blot handlinger der promoverer Enhedslistens holdninger og skaffer stemmer, men handlinger der sigter mod at mobilisere flere borgere i aktuelle eller permanente bevægelser.

Det betyder, at bestyrelser/arbejdsudvalg i alle slags afdelinger må lave en struktur der sikrer, at de kontinuerligt diskuterer, hvad der rør sig lokalt, og beslutter hvordan de handler på det.

For at dette kan lykkes, må Enhedslisten fortsat prioritere uddannelsen af medlemmerne højt. Men skolingen må i højere grad tænkes todelt. Dels er der centralt truffet beslutning om, hvilken skoling der tilbydes herfra, og dels er afdelingerne selv optaget af noget, som de kan have brug for skoling i. Der er altså noget, der kommer ovenfra og skal »fyldes på« afdelingerne, og der er noget, der kommer nedefra, som vi også centralt skal tilbyde skoling og udvikling af. Førstnævnte har vi en del erfaring i, men der er udviklingspotentiale i forhold til at tilbyde sparring og skoling i forhold til de konkrete opgaver eller problematikker, den enkelte afdeling står med.

Udvalgte medlemmer i alle afdelinger er blevet tilbudt kurser i organizermetoden, for at kunne mobilisere medlemmerne i afdelingerne og for at kunne føre kampagner eller valgkamp. Dette har uden tvivl medvirket til, at vores lokale valgkamp er blevet langt bedre organiseret. Men andelen af aktive medlemmer er tilsyneladende uforandret, når der ikke er valg.

Skoling, der tager udgangspunkt i afdelingens konkrete opgaver og proble-

mer, bør derfor tilbydes til et kollektiv. Det er vanskeligt at komme tilbage til afdelingen og implementere ny viden eller en ny praksis, hvis man er alene om det. Derfor bør vi i højere grad have fokus på uddannelse af samlede bestyrelser, arbejdsudvalg eller netværk. Det betyder at uddannelse i højere grad skal foregå i afdelingerne eller på regionalt niveau.

Omkring 1/5 af dem, der melder sig ind i Enhedslisten, har meldt sig ud igen, inden der er gået et år. Hvis nye medlemmer skal fastholdes, skal de opleve, at der er liv i det, de kommer til. Derfor er det også en misforståelse at fokusere ensidigt på, at nye medlemmer skal mobiliseres og aktiveres. Hvis man som ny ikke oplever at komme ind i et inkluderende, aktivt og handlende fællesskab, men derimod fornemmer at man fra start får tildelt rollen som det friske pust med masser energi, der skal trække læsset, så er der ikke noget at sige til, at det bliver et kort bekendtskab. Også derfor er det afgørende at Enhedslisten styrker organiseringen af de medlemmer, der ikke p.t. udgør de kerneaktive i lokalafdelingerne, men som udfører det politiske rugbrødsarbejde i lokale bevægelser og netværk.

5. EL's landsorganisering og partidemokrati

I Enhedslistens landsorganisation må vi også hele tiden arbejde på at sikre, at partiets rødder er i klassekampen, ikke på Christiansborg. Enhedslisten politiske linje er selvfølgelig både afgørende for dette og afhængig af dette. Men vores organisationsopbygning og vores partidemokrati har også stor betydning, og det er den vinkel, vi i denne sammenhæng vil fokusere på.

Vi vil pege på følgende 10 punkter, som det er vigtigt at prioritere – uden at påstå hverken at det er en fuldstændig liste, eller at der er tale om færdige løsninger.

a. HB og FU bør hele tiden have i hovedet, at ledelsen af partiet, af partiopbygningen, herunder partiets arbejde i bevægelserne, er dén vigtigste ledelsesopgave for dem, selv om Christiansborg-scenen hele tiden truer med at stjæle hovedparten af opmærksomheden, fordi den sætter mediedagsordenen. Det er helt forkert, hvis HB (og evt. også afdelingerne) har som politisk hovedfokus at diskutere detaljerne i Christiansborg-taktikken. Men det er en fejltagelse, som også udtalte modstandere af Christiansborg-fiksering begår. Selv SAP, der er de argeste modstandere af Christiansborg-fiksering, kan blive grebet af samme…

b. Samtidig er det naturligvis afgørende, at den overordnede politik også i realiteten fastlægges og beslutningskompetencen ligger i landsorganisationen og ikke på Christiansborg. Enhedslisten har med den langt større folketingsgruppe fået en voldsom politisk og organisatorisk professionel kapacitet på Christiansborg. Uden at komme i konflikt med Folketingets regler for brug af midler må der arbejdes målrettet på, at denne politiske og organisatoriske kapacitet i vidt omfang kommer landsorganisationen til gode. Heldigvis er der jo også kommet langt flere midler ind her, bl.a. fra kontingenter. Et af målene må være at opbygge en gruppe politisk valgte hel- eller halv- professionelle (ved frikøb f.eks.) i landsorganisationen, der kan udvikle politik med et bredere udgangspunkt end folketingsarbejdet, og som kan vurdere behovet for, træffe beslutning om og iværksætte politiske kampagner og andre aktiviteter, som involverer hele partiet, og som ikke kan vente på HB-møder og årsmøder.

c. I landsorganisationen bør det – på landskontoret, men ikke mindst i opbygningen af netværk og regionale organiseringer – være en målsætning at udvikle/genskabe en aktivistkultur, hvor det udenomsparlamentariske får langt mere pondus i kraft af selvorganisering, kollektive aktiviststrukturer, fuldtids- og deltids-aktivister osv. Det giver sikkert ikke altid på kort sigt den bedste eller letteste løsning af opgaver, at de ansatte i stedet bruger tiden på at samle aktivister til at løse dem. Men i et større perspektiv betaler det sig. Den meget begrænsede aktivistkultur i store dele af Enhedslisten er blevet et stort problem – eller rettere: et stort uudnyttet potentiale. Det er også ud af aktivistkulturen (og bevægelsesarbejdet), at nye dygtige ledere og ansatte udvikles. Derfor skal det centrale fokus for de ansattes støtte til udvikling af en aktivistkultur i mindre grad være uddannelse af aktivister og i højere grad servicering af afdelingers og netværks arbejde med at opbygge et bredere aktivistlag.
Kommende regionale og lokale ansatte må fra starten have det som en hovedopgave at opbygge aktivistmiljøer omkring sig.

d. Begrebet »partikampagner« skal (jf. afsnit 3 og 4) udvides. Kun sjældent bør en kampagne, som det ofte forekommer i øjeblikket, fokusere ensidigt på blot at gå på gaden med Enhedslistens egne materialer. I langt de fleste tilfælde bør en EL-kampagne først og fremmest bestå i en organiseret indsats i afdelinger og evt. netværk for at mobilisere så mange andre som muligt om en sag (selvfølgelig kombineret med, at vi også selv laver propaganda om emnet).

e. Som medlemmer af Enhedslisten er vi ikke kun socialister, når vi er til møde i partiet. Vi er det også, når vi er på arbejde og uddannelse eller blandt naboer, venner og familie. Det kan fylde mere eller mindre, og vi håndterer det forskelligt fra medlem til medlem og fra situation til situation. Men vores mål som medlemmer er at udbrede partiets politik og forslag, hvor det kan lade sig gøre.
Omvendt er Enhedslisten til stede, når medlemmer af partiet er til stedet. Derfor er det forfejlet, når aktive Enhedsliste-medlemmer kritiserer »partiet« for ikke at være til stede til demonstrationer og andre aktiviteter, hvor de selv er aktive. Partiet er til stede, hvis de selv er der som Enhedsliste-medlemmer, og opgaven består ikke at i at kalde på afdelingsbestyrelse, hovedbestyrelse, landskontor eller folketingsgruppe, men at være med til at

» Under alle omstændigheder har vi nået en størrelse, hvor vi hele tiden må føre en åben diskussion om forebyggelse af bureaukratiseringsfaren«

organisere Enhedsliste-medlemmer i en kollektiv indsats i den pågældende aktivitet.

f. Arbejdet med frivillig uddannelse/skoling af medlemmerne må fortsættes og udvikles, fordi udbredelsen af en systemkritisk, marxistisk forståelse i Enhedslisten også er noget af det, der forhindrer partiet i at udvikle sig til en ufarlig vælgerforening. Enhedslisten har fortsat et principprogram, der i hvert fald giver et afsæt til denne uddannelse. Det er positivt med landsdækkende eller regionale seminarer, der kan supplere og give støtte til de lokale initiativer. Vi skal i den sammenhæng udarbejde materialesamlinger, der kan bruges lokalt. Og der bør arbejdes videre med at knytte organisatorisk og politisk skoling sammen – som f.eks. i forbindelse med seminarer for afdelingsbestyrelser/kontaktpersoner.

g. Når en hvilken som helst organisation bliver så stor, at man er i stand til at betale ansatte for at løfte nogle af opgaverne, eller at man får repræsentanter valgt ind på lønnede poster, vil der altid være en tendens til, at de ansatte begynder at se problemer og opgaver på en anden måde end de øvrige medlemmer, der er fritidsaktive – også selv om de er startet med de bedste intentioner. At bevare rutiner og kontorets/apparatets/folketingsgruppens uændrede fortsættelse kan lidt efter lidt blev et formål i sig selv – på bekostning af organisationens politiske mål. Rutine- og apparattænkning kan trække et socialistisk parti i en mere systembevarende, parlamentsfikseret og vælgerforeningsagtig retning. Hvis sådan en udvikling får lov til at fortsætte uhindret, kan de ansatte blive mere optagede af at bevare magt, positioner og jobs end af, hvad der udvikler klassekampen i den rigtige retning. Historien om Socialdemokratiet og de socialdemokratisk dominerede fagbevægelser er historien om en bureaukratisering, der endte med, at parti og faglige ledere hellere forsvarer systemet og arbejdsgiverne end medlemmerne og målet om et retfærdigt samfund.
Heldigvis har Enhedslisten siden starten haft vigtige vedtægter, der i betydelig grad hæmmer sådanne tendenser, nemlig rotationsprincippet og princippet om partiløn på linje med en faglært arbejder. Men med Enhedslistens større indflydelse i parlamentarisk sammenhæng følger f.eks. også muligheden for, at en EL-karriere kan åbne mulighed for jobs i offentligt regi eller i toppen af bevægelsernes hierarki. Under alle omstændigheder har vi nået en størrelse, hvor vi hele tiden må føre en åben diskussion om forebyggelse af bureaukratiseringsfaren. Forebyggelse er bl.a. stor opmærksomhed på at sikre, at alle væsentlige politiske beslutninger og prioriteringer bliver foretaget af politisk valgte efter en åben diskussion.

h Det er først og fremmest positivt, at EL er blevet et »masseparti« med næsten 10.000 medlemmer. Det giver mulighed for at rekruttere flere aktive og skabe mere handling. Samtidig gør det opgaven med at mobilisere de passive medlemmer endnu større.
I den situation giver teknologien En-

hedslisten mange nye muligheder: For formidling af information og debat, der kan ruste alle medlemmerne mod den borgerlige presse, som ramme om interne debatter, som støtte til medlemsuddannelse og som redskab til mobilisering også af ellers passive medlemmer. Den rummer også muligheden for elektroniske afstemninger, der giver nem adgang til umiddelbar meningstilkendegivelse for aktive såvel som passive medlemmer. Denne mulighed kan være fin til f.eks. vejledende urafstemninger om folketingskandidater, men skal naturligvis ikke bruges på en måde, der kortslutter den grundige, kollektive debat som grundlag for demokratiet i Enhedslisten.

i Enhedslisten har fra sin start haft en høj grad af decentralisering og næsten autonome partiafdelinger. Det skal i høj grad bevares, så der lokalt er mulighed for en frodig udvikling på de lokale medlemmers betingelser. Men det er også nødvendigt med et handlekraftigt parti centralt.

j En afgørende faktor, der kan lede til en forkert beslutning for klassekampen, er et partis økonomi. Frygten for en ødelagt økonomi kan betinge selv afgørende politiske beslutninger. Derfor må det være et mål i sig selv, at Enhedslisten kan fungere uafhængigt af statsstøtte om nødvendigt.

Enhedslisten skal selvfølgelig tage imod valgmidler. Andet ville være ikke at udnytte de muligheder, man blev givet. Men det er afgørende, at den valgte ledelse lægger en strategi for, hvordan Enhedslistens økonomi kan hænge sammen uden statsstøtte. Det indebærer bl.a., at Enhedslisten kan beskrive sine prioriteringer i en situation uden eller med færre valgmidler. Det indebærer også, at ledelsen giver bud på og arbejder løbende for nye alternative indtægtskilder.

Den politiske situation og klassekampen ændrer sig nogle gange pludseligt. I hverdagen kan vi have svært ved at skabe bred aktivitet og lydhørhed for vores synspunkter hos nye mennesker i stort tal, men en enkelt begivenhed kan fra det ene øjeblik til det andet give os langt bedre muligheder. Det kan være nye tal på, hvor mange der rammes af dagpengereglerne; det kan være, fordi sandheden om DONG-salget når ud i offentligheden, det kan være et brutalt overgreb på folkelige og progressive kræfter i andre lande, eller det kan være en arbejdsnedlæggelse, der vinder bred opbakning, fordi mange mennesker kan genkende sig selv i den.

Det er vores ansvar at udnytte den slags situationer til at skabe bevægelse, ændre styrkeforhold og skabe større opbakning til socialistiske holdninger. I den situation skal alt eller næsten alt sættes på ét bræt, og vi skal tage alle vores virkemidler i brug: indkaldelse til demonstrationer, underskriftsindsamlinger, udtalelser fra folketingsmedlemmer, aktivering af faglige netværk, lokale debatmøder og gadeaktiviteter mmm.

Heldigvis er det også sådan, at den slags større begivenheder som regel også motiverer langt flere medlemmer til at være aktive end til hverdag.

Så kan det blive nødvendigt at skyde for længst besluttede og planlagte kampagner til side. Så må lanceringen af et vigtigt politisk udspil i Folketinget vige. Og så kan vi ikke vente på næste HB-møde om en måned.

I dag har vi ikke indrettet Enhedslisten særligt godt til at reagere på den slags situationer. I bedste fald når folketingsgruppen at udtale sig eller tage et initiativ på Christiansborg, mens der stadig er optimale muligheder.

Derfor må vi i første omgang gøre partiets centrale ledelse i stand til at handle med 24 timers varsel. Tilsvarende skal afdelingsbestyrelser og netværk hver især diskutere, hvem der har ansvaret for at handle hurtigt i sådan en situation.

teknologien giver nogle nye muligheder, som f,eks, elektroniske urafstemninger om folketingskandidater, men det må aldrig være i stedet for debatter på f.eks. årsmøder

Din fjendes fjende er ikke din ven!

AF MIKAEL HERTOFT

I efteråret har vi set en mærkelig »alliance« mellem Enhedslisten og USA: Den danske regering har sendt et Herkulesfly afsted for at levere våben til Irak og kurderne – med Enhedslistens velsignelse – og flyet er under USA's ledelse. Mere vigtigt er det måske, at vi støtter kurderne i deres kamp for at forsvare Kobanê mod ISIS, og det gør USA også.

Enhedslisten har sagt nej til at støtte bombninger fra luften fra USA. Men vores meget nære allierede – kurderne i selvstyreområderne, støtter amerikanske bombninger af ISIS og tager med glæde imod de våben, USA smider ned. Og det er ikke svært at forstå, at de tager den hjælp, de kan få.

Det er før sket, at der har været sammenfaldende interesser mellem folkelige kræfter og imperialismen. Det klassiske eksempel er Anden Verdenskrig, hvor socialister og modstandsfolk kæmpede mod nazismen sammen med bl.a. USA, Storbritannien og Sovjetunionen.

Et sådant sammen fald af interesser vil som regel være kortsigtet. Det var også erfaringen fra Anden Verdenskrig, at alliancerne var kortsigtede, fulde af modsætninger og hurtigt brød sammen.

I lange perioder afviste USA og Storbritannien således at levere våben til socialistiske modstandsbevægelser og foretrak støtte til borgerlige.

Der er ingen grund til at tro, at imperialistiske lande i længden vil støtte kurdernes kamp for selvstyre, demokrati og nationale rettigheder.

Efter Første Verdenskrig brugte Storbritannien kurderne i sit spil. For at svække regeringerne i Ankara og Teheran lovede den britiske regering kurderne i grænseområderne selvstyre og endda deres egne stater. Men hver gang løfterne skulle indfries, så blev de brudt. Spillet var overordentlig kynisk og endte med fuldstændig svigt af kurderne.

Det er næppe anderledes i dag. Tyrkiet er USA's tætteste allierede i Mellemøsten – og Tyrkiet modsætter sig af al kraft den kurdiske frigørelseskamp.

Vestlige medier formidler et billede af Vesten som »demokratisk« i det udemokratiske Mellemøsten. Men det billede er helt falsk.

USA har et langt synderegister med kup mod demokratisk valgte regeringer i Iran og Irak, efter Anden Verdenskrig, der banede vej for både shahens og Saddam Husseins diktaturer. USA har leveret langvarig støtte til det mest reaktionære fundamentalistiske regime i Saudi-Arabien og støtter de egyptiske generaler. Støtten til Israel behøves vel knap at nævnes. I dag støtter USA regeringen i Irak, der bruger sekterisk vold mod sine modstandere.

USA bruger tortur og droner, som dræber med fjernkontrol. Derfor skaber USA et had til sig selv, der gavner den islamiske fundamentalisme. Venstrefløjen må kæmpe mod det verdensbillede, at det er »os« – de vestlige demokrater – mod de uoplyste, udemokratiske, fundamentalistiske arabere. For det billede er falsk.

USA er ikke vores ven, selv om ISIS er vores fælles fjende!

Mikael Hertoft er international ansvarlig i Enhedslistens Hovedbestyrelse

Enhedslisten har sagt nej til at støtte USA's bombninger fra luften.

Kobanê, Rojava og krigene i Irak og Syrien

Interview med professor Karman Matin fra Sussex Universitet om baggrunden for konflikten mellem kurdere og ISIS i Mellemøsten.

Professor Karman Matin fortæller om sig selv:

Jeg blev født I Iran af en kurdisk familie. Jeg oplevede den iranske revolution som ung voksen. Min politiske bevidsthed blev formet af den erfaring, som også rummede en periode af kurdisk autonomi i den kurdiske region i Iran.

I den periode stiftede jeg også kendskab til den kurdiske, nationale frigørelse. Når det drejer sig om min akademiske baggrund, har jeg en bachelor i udviklingsstudier og derefter master- og ph.d.-studium i internationale studier fra Sussex Universitet.

Nu arbejder jeg med et forskningspapir om baggrunden for den nuværende krise i Mellemøsten med fokus på Irak og Syrien, hvor den er mest eksplosiv.

Jeg håber, min research til dette kan give grundlag for et større projekt om den kurdiske nationale frihedsbevægelse.

Kan du give en sammenhæng og historisk baggrund for situationen i Rojava og fortælle, hvordan det har været under angreb.

– Den kurdiske nationalisme har en lang historie der, ligesom i andre dele af Kurdistan. Efter protesterne i Syrien udviklede sig til en borgerkrig som et resultat af Assad-regimets undertrykkelse af protesterne, trak de syriske styrker sig tilbage fra en række af de kurdisk-beboede områder. Det gav de kurdiske styrker og PYD mulighed for at etablere en slags kurdisk selvadministration i dette område, i form af tre kantoner i Efrin, Cizire og Kobanê. Denne administration understreger kraftigt græsrods-deltagelse, en tilgang med ligestilling og øget kvindedeltagelse på alle niveauer af det sociale, politiske og offentlige liv. Den er meget økologisk bevidst og inkluderende med hensyn til at nå de forskellige sproglige og etniske grupper, som lever i denne region og der er mange af dem, selv om det ikke er særlig store grupper.

> » Det er markant, at hele denne opfattelse af demokratisk selvstyre er i modsætning til den traditionelle ide om statisk nationalisme«

– Det er markant, at hele denne opfattelse af demokratisk selvstyre er i modsætning til den traditionelle ide om statisk nationalisme. Den forsøger at forholde sig til det såkaldte nationale spørgsmål som en del af det større spørgsmål om radikalt demokrati. Selv om den understreger retten til selvbestemmelse, er den ikke begrænset til ideen om en nationalstat.

Kan du sige noget om angrebet på Rojava over de sidste par år fra Al-Nusra og nu ISIS (eller på arabisk: Daesh)? Hvor kommer disse angreb fra?

– Den syriske hær trak sig tilbage fra området, og PYD etablerede sine kantoner. Den tyrkiske regering blev foruroliget, og rapporter peger på, at den fremmede og forsynede radikale islamistiske styrker inden for den syriske opposition, så de kunne angribe de kurdiske styrker allerede på et meget tidligt tidspunkt. Dette er fortsat og har nået et klimaks med den stærke fremkomst at ISIS og IS på scenen, som konstant har angrebet de kurdiske styrker. Kobanê har faktisk været under angreb i 18 måneder. Efter ISIS' offensiv i Irak har de intensiveret deres angreb på Kobanê. Kobanê er i centrum af et stort område kontrolleret af ISIS i Syrien og

Den kurdiske selvadministration i de tre kantoner bygger på en tilgang med ligestilling og øget kvindedeltagelse på alle niveauer af det sociale, politiske og offentlige liv, det gælder også det militære forsvar.

Irak. Uden dette område har ISIS kontrol over et langt mere spredt område.

– Men sandsynligvis forholder det sig sådan, at da angrebet på Kobanê startede, udviklede det sig til et meget symbolsk slag i betragtning af ISIS' hurtige sejr andre steder. At de ikke har kunnet erobre Kobanê, synes meget demoraliserende og pinligt for IS. I deres pressemeddelelser kan du også se, at de er truende og taler om kurderne og PKK som »murtad«, som i islamisk sprogbrug betyder muslimer, der har forladt islam.

Kan du kommentere på USAs leverancer til Kobanê. Hvilken slags dagsorden, tror du, USA forfølger?

– Jeg tror, våbenleverancerne blev påtvunget USA pga. forvirringen i dets strategi, som ifølge Obama slet ikke eksisterede, helt ind i denne (oktober, red) måned. Jeg tror, at ISIS, USA og Tyrkiet alle forventede, at Kobanê ville falde hurtigt. Men da byen ikke faldt, og dagene gik, blev USA's administration i stigende grad pinligt berørt over sin passivitet.

– Den blev presset af sine kritikere hjemme, fra republikanerne og andre. Dette skete under de specielle omstændigheder, at verdenspressen var i stand til at producere live dækning. »Daily Telegraph« havde live-dækning af Kobanê. Og derfor, på et vist punkt, blev USA næsten tvunget til at gribe ind. Men det kan også ses som en måde for USA til at presse Tyrkiet til at indtage en mere aktiv rolle i koalitionen. Tyrkiet vidste, hvad USA ønskede, og prøvede at bruge Kobanê som et instrument til at diktere sine centrale betingelser over for USA. USA's nedkastning af våben og anden hjælp pressede til sidst Tyrkiet til en politisk 180 graders kovending, stillet over for budskabet »Vi kan klare os uden jer, så I skal ikke overspille jeres hånd.«

– Alt i alt har USA ikke mange muligheder. Det er svært at sælge argumenter for ikke at samarbejde med PYD på et eller andet niveau.

– Hvad der kan komme ud af det, er på ingen måde bestemt på forhånd. Det afhænger af styrkeforholdene, de konkrete mål som USA vil definere i forhandlingerne med PYD, og hvordan PYD kan og vil reagere på dem. I modsætning til mange på venstrefløjen, så tror jeg ikke, USA har nogen form for »overordnet strategi«. Jeg tror, USA står i en meget vanskelig situation, med Qatar og Saudi-Arabien og Tyrkiet, der hver for sig har deres egne formål og dagsordener.

– Uden dem ville det være meget vanskeligt at være indblandet og uden at være indblandet, ville den irakiske regering sandsynligvis falde, hvad der ville være pinligt for USA's udenrigspolitik siden invasionen af Irak. Jeg mener, at USA er i en meget vanskelig situation, og at det, at de nu rækker hånden ud til kurderne, ikke nødvendigvis betyder en konspiration.

Nu vi taler om Irak, kan du så kommentere på angrebet på Shengal (Sinjar) og ISIS' fremgang i Irak og deres erobring af våben. Hvilke faktorer har gjort det muligt?

– Jeg tror ikke, angrebet var uventet. Det dårlige forsvar fra KRG – de såkaldte pesmerga styrker, havde at gøre med KRG's naive optimisme, at ISIS grundlæggende set var interesseret i den centrale del af Irak og ikke havde nogen speciel appetit på at angribe den kurdiske region. Da først angrebet kom, trak de sig tilbage, og det var kun YPG, som kom og reddede de civile yezidier. Enhver, der har bare lidt kendskab til ISIS' ideologi og projekt, ville regne med, at de ville angribe en ikke-muslimsk minoritet i deres nabolag.

Karman Matin mener at både USA og Tyrkiet havde forventet at Kobane hurtigt ville falde. Her ser tyrkiske soldater og kurdere på krigshandlingerne i Kobane fra bakkerne på den tyrkiske side af grænsen.

Kan du fortælle om den aktuelle situation i Sydkurdistan?

– Miltært er deres forsvar mere effektivt. Politisk er PUK, som er rivaliserende parti til KDP, nu i offensiven, fordi KDP's styrker klarede sig dårligt. PUK prøver at score politiske point ved at understrege dette, specielt i Shengal området. Generelt har KDP været meget stille og passiv i forhold til krigen i Kobanê. Selv om de nu hævder, at de har lobbyet i forhold til Tyrkiet om hjælp, har de ikke gjort noget offentligt indtil de sidste få dage.

Hvad med Tyrkiet, kan du fortælle om fredsprocessen, de fornyede militære aktiviteter og den politiske situation der?

– Realiteten er, at fredsprocessen ikke ser ud til nogensinde at være blevet taget alvorligt fra den tyrkiske side. Der var visse reformer, men de virkelige spørgsmål forholdt man sig ikke til. Fx er der den infame terrorlov, som giver grundlag for arrestation og tilbageholdelse af tusinder af kurdiske politiske aktivister og andre. Der har ikke været nogen forandring i Öcalans fængselssituation, som PKK har krævet. Så der har ikke været mange konkrete og vigtige skridt fra tyrkisk side. Men ingen af siderne har erklæret fredsprocessen for død. I det mindste officielt ser begge sider ser ud til at have en slags engagement i den.

– Jeg tror, PKK vil være mere offensive i deres krav fra nu af, specielt, hvis det lykkes Kobanê at slå IS endeligt. Det vil helt klart styrke deres position. Specielt hvis de og PKK klarer at opretholde en eller anden form for diplomatisk linje til USA, som vil gøre mange europæiske stater mere medgørlige i at fjerne PKK fra deres liste over terror-organisationer. Det ville så igen have en indflydelse på PKK's forhandlingsposition. Samlet set mener jeg, PKK er i en stærkere position end for en måned siden, i forhold til fredsforhandlingerne.

> » Samlet set mener jeg, PKK er i en stærkere position end for en måned siden, i forhold til fredsforhandlingerne«

– Men AKP [Det tyrkiske regeringsparti] har en lang tradition med at manøvrere med valgene. Et parlamentsvalg er på vej næste sommer, og AKP ser det som en mulighed for at få det nødvendige flertal til at reformere forfatningen og give præsidenten, det vil i øjeblikket sige Erdogan selv, mere magt. Så på en måde har han brug for de kurdiske stemmer. Man kan forestille sig, at PKK og BDP, det officielle legale kurdiske parti i Tyrkiet, vil kunne læse AKP's hånd og reagere i forhold til den.

Kan du sige lidt om solidaritetsprotesterne i Tyrkiet, både forsøgene på at krydse grænsen og eksplosionen af protester i dusinvis af byer og den brutale undertrykkelse af dem. Hvordan analyserer du det?

– Tja, der er en lang historie med den slags solidaritetsaktioner. Da Öcalan blev fanget i 1999, var der fx udbredte demonstrationer i iransk Kurdistan, hvor mere end 12 mennesker blev dræbt i en af de kurdiske byer. Så almindelige kurdere har en stærk følelse af solidaritet med deres kurdiske brødre og søstre andre steder. Det er mest omstændighederne, som kan begrænse omfanget af solidaritet. Og med moderne redskaber til kommu-

nikation er organisering af begivenheder og demonstrationer af denne type meget lettere end før.

Kan du fortælle om projekterne i Rojhilat [Østkurdistan i Iran] Kan du give nogle detaljer om dette, da det ikke bliver diskuteret meget?

– PKK's søsterparti PJAK har annonceret en ny bevægelse, som bliver kaldt KODAR – Demokratisk Samfund i Øst. Denne er blevet beskrevet ikke som et politisk parti, men som en bevægelse, som ser ud til at være noget lignende som Rojava-kantonsystemet. En form for radikalt basisdemokrati med udbredt deltagelse af kvinder og de nederste klasser som basis. Forskellen er, at i Rojava er der områder, som er kontrolleret af PYD. I Rojhilat er det kun et koncept, et koncept som de søger en gradvis udbredelse af.

– Det har den fordel, at det ikke direkte angriber den eksisterende statsform, og derfor har det en chance for at blive samtalepartner med den iranske stat. Faktisk har PJAK lavet udtalelser og breve til den iranske stat, hvor de foreslår forhandlinger og en fredelig løsning af det kurdiske spørgsmål.

– Situationen der er lidt anderledes, fordi til forskel fra Syrien, hvor PYD var og stadig er den ledende og dominerende styrke, så er det ikke tilfældet i iransk og irakisk Kurdistan. Så det er en anelse mere komplekst end i Tyrkiet og Syrien. I Iran er de partier, som ikke er alliierede med PKK, formentlig alt i alt mere progressive og radikale end KDP og PUK i irakisk Kurdistan. Disse partier er på papiret mere på bølgelængde med PJAK og PKK, men der er også væsentlige forskelle mellem dem.

Kan du kommentere generelt på mulighederne netop nu for at sprede radikale politiske projekter. Kobanê er blevet et samlingspunkt for modstand, der viser muligheden for at overleve og styre efter en anden livsform i Mellemøsten. Hvor ser du muligheden for radikalt demokratisk selvstyre, der spreder sig i Mellemøsten som helhed?

– Hvis den syriske erfaring overlever det igangværende overfald fra ISIS, så tror jeg det vil have et meget stærkt potentiale for at blive en model for demokratisk erfaring i regionen. I en region, som er hærget af sekteriske og etniske konflikter, så er netop grundlæggelsen af sådan en type projekt af en lokal styrke, med en betydelig basis, meget væsentligt. Men jeg er ikke i tvivl om, at regionale aktører, specielt Tyrkiet, vil gøre alt, hvad de kan, for at underminere det. Så selv om der er et stort potentiale, så er der ingen automatik.

– I sidste ende vil det afhænge af den bredere balance mellem kræfterne i regionen. PKK's forhold til den tyrkiske stat, PKK's og PYD's forhold til KRG og mest akut, om PYD i Syrien kan modstå IS' angreb. I øjeblikket er et succesfuldt forsvar af Kobanê meget afgørende.

Du nævnte sekteriske konflikter. Kan du sige lidt mere om oprindelsen til de sekteriske opdelinger i Irakkrigen og i Syrien?

– De koloniale stater, som blev etableret efter sammenbruddet af det Osmanniske Rige, rekrutterede bevidst sine statseliter fra minoriteter, for at holde dem svage nok til ikke at udfordre de koloniale herskere og stærke nok til at opretholde intern orden. I Irak gjorde briterne sunni-mindretallet til den dominerende magt, og i Syrien gjorde Frankrig alawi mindretallet til den dominerende magt. Da kolonimagterne trak sig tilbage, havde disse minoriteter allerede en masse politiske og økonomiske investeringer at forsvare gennem vold.

– Den vold ser ud til altid at have et etnisk og religiøst element fra starten. Ikke desto mindre var den åbne sekteriske konflikt ikke af den type, som vi ser i dag. Når alt kom til alt, så så folk staten, snarere end den etniske identitet hos statens mænd, som målet for deres utilfredshed.

– Irak blev vendepunktet. Da USA stod over for opstanden fra de sunni-arabere, der var sat fra magten, så satsede de bevidst og manipulerede med sekterisme, fx ved at lade shia-militser foretage en religiøs udrensning af mange dele af Bagdad og andre dele af Irak.

Mange ISIS folk er faktisk ikke ISIS. Det er faktisk almindelige arabiske sunnier i regionen, som hader den centrale stat, i dette tilfælde Irak, eller i Syrien Assad. Og når de først har tilsluttet sig ISIS, er der meget lidt vej tilbage, for så angriber den anden side uden at skelne mellem disse områder, som fx shia-militserne gør i Irak i øjeblikket. Folk tilslutter sig IS, ikke fordi de er ekstreme salafister, men fordi der er en reel, objektiv utilfredshed, som så fører til en støtte til ISIS. Når de først har udtrykt denne støtte, så brænder de deres broer, og det er svært at komme ud. Jeg tror ikke, den sociale støtte til IS er særligt stor. Deres kadrer er meget få. Men de befinder sig i et stort område, hvor befolkningen hader den anden side så meget, at de ser sig selv på IS siden, snarere end på den centrale stats side.

Interview med professor Karman Matin fra Departementet for Internationale studier på Sussex Universitet i Storbritannien blev første gang bragt den 23. oktober 2014 på den kurdiske hjemmeside .DIHA Oversat og bearbejdet af Mikael Hertoft.

Modstanden er også en kvindekamp

AF SVEND VESTERGAARD JENSEN

Ashti Ali Hassan er flygtning fra det irakiske Kurdistan og aktiv i Kurdisk Kvindeforening i Aarhus. Hun fortæller om situationen i det kurdiske område, hvor kvinderne spiller en fremtrædende rolle i kampen.

»Med Islamisk Stats fremmarch i Syrien og Irak sættes en række spørgsmål på spidsen. En voldsom undertrykkelse af alt og alle, der ikke passer ind i deres system af kontrol og beherskelse af tingenes tilstand. Et ekstrem mandsdomineret hierarki, der kun giver ret til en mening og en praksis.

Kvinderne i de områder, som Islamisk Stat (ISIS) har erobret og erobrer, har kun et valg: Underkastelse. Med en særlig fortolkning af det hellige skrift, Koranen, er kvindernes opgave ikke at blande sig. De har ingen rettigheder. De skal lave mad og føde børn.

Socialistisk Information har i Aarhus mødt en aktivist fra det kurdiske område inden for den irakiske statsramme, Ashti Ali Hassan. Hun har i en årrække levet i Danmark som flygtning og er blandt andet aktiv i Kurdisk Kvindeforening. Hun fortæller om situationen i omtalte område i Mellemøsten:

»Der er intet positivt her set fra kvinders synspunkt. ISIS går ind for shariavlovgivningen, som for århundreder siden. En kvinde er en halv hjerne. To kvinder giver til sammen en hjerne, og så videre. Manden har i deres verdensbillede ret til fire koner, for det står i Koranen. Til gengæld skal alle fire koner behandles ens. Sympatisk, ikke?«

»Kontrol og undertrykkelse er helt centralt, når vi betragter ISIS. Alle skal konvertere til islam med tvang. Ellers for kvindernes vedkommende sælges de som sex-slaver til de rige mænd. Bagbundet sælges de på et marked som dyr. Det har ISIS praktiseret i Syrien eksempelvis overfor Eizider-befolkningen, som også er en meget gammel religion. Denne befolkning bliver hele tiden undertrykt. Jeg ser Islamisk Stat som en terrororganisation, som dyrker islam som de vil. De vil indføre et kalifat, som for flere hundrede år siden«

En anden religionsopfattelse

Islamisk Stat – som tidligere blev betegnet som den Islamiske Stat i Irak og Levanten forkortet til ISIL eller ISIS – er ikke en stat, men en islamistisk bevægelse primært i Syrien og Irak. De forsøger at brede sig til andre dele af verden. Bevægelsen blev etableret i de tidlige år af Irakkrigen og knyttede an til al-Qaeda i 2004. I februar i år valgte al-Qaeda at afslutte alle forbindelser til Islamisk Stat. Bevægelsens mål er at skabe et sunni-islamisk kalifat med shariavlovgivning i det nuværende Irak, Syrien og Libanon. Opgaven for dem er også at vælte det shiadominerede styre i Bagdad, der blev installeret efter de vestlige allieredes nedkæmpelse af Saddam Husseins styre i Irak i 2003.

Til den undrende verdens offentlighed fik Islamisk Stat i juni 2014 erobret magtpositioner gennem lynoffensiver og derigennem sikret sig kontrollen i regionen Nineveh og områder i Kirkuk, salaheddin-provinserne samt de centrale byer Tikrit og Mosul i det nordlige Irak. Flere hundrede tusinder måtte flygte fra Mosul. ISIS' styrker rekrutteres også blandt Vestens unge samt i Saudi-Arabien og Qatar.

Ashti Ali Hassan fortsætter:

»Vi så, hvordan ISIS praktiserede deres magt, da de indtog Mosul. Mænd blev dræbt. Deres koner og søstre blev solgt videre som sex-slaver. En sådan undertrykkelse står i skærende kontrast til, hvad vi som kurdere tænker og praktiserer. Vores kamp er en forsvarskamp mod ISIS, og de stater, der undertrykker os som folk. Mange kurdere er også muslimer, men med en noget anden tolkning af denne religion. Endvidere er der blandt os kristne, jøder og mange andre, også folk, der ikke vil definere sig som religiøse. Vores folk ved, at religion begrænser egne ressourcer. Folk skal nyde livet, modsat hvad islamisterne siger,

»På flugt«, linoleumssnit af Svend Vestergaard Jensen

nemlig at Gud skal bestemme over deres liv. Mennesker skal eje deres eget liv. At sige, at 'det er Guds vilje', er jo at begrænse ens personlige identitet. Mit synspunkt er, at kultur med videre udvikler sig hele tiden. Islamisterne tager – som i Saudi-Arabien – islam helt bogstaveligt. Det, som står skrevet, er reglerne og loven«.

»Ud over ISIS har vi to stater som modstandere i vores kamp. Iran som har et islamisk regime, og den tyrkiske stat, der er nationalistisk, som betyder at vi som folk, som kurdere, ikke er deres kop te`. Og det er ikke noget tilfælde, at Tyrkiet mere eller mindre aktivt understøtter ISIS«

Kurdisk forsvarskamp

Det kurdiske område, Kurdistan, er en region i Zagros- og Taurusbjergene i grænselandet mellem Tyrkiet, Irak og Iran samt et mindre hjørne af Syrien og Armenien. »Kurdistan« betyder ganske enkelt »kurdernes land«. Navnet blev i forskellige varianter brugt allerede i oldtiden. Området er hovedsageligt beboet af kurdere, men også andre folkeslag. Kurdisk er et selvstændigt og fælles sprog, og tilhører undergruppen af vestiranske sprog.

Ashti Ali Hassan: »I kampen mod denne såkaldte islamisk stat sker der meget i vores egen kamp for befrielse, for vores ret til selvbestemmelse. Vi er det største folk i verden uden en selvstændig stat. Styret i Kobane adskiller sig nu radikalt gennem denne forsvarskamp ligesom to øvrige kurdiske selvstyreområder i Syrien – samlet kaldet Rojava – fra hvad der ellers sker i Mellemøsten. Kobane er en grænseby mellem Tyrkiet og Syrien på den syriske side af grænsen«

»Der er i denne befrielseskamp dannet demokratiske styreformer. Der laves gode reformer som fx forbud mod at gifte sig med flere. Ligestilling mellem kønnene. Alle gamle regler og love laves om til, hvad jeg kalder socialistisk tankegang og tiltag. Forældre kan ikke mere tvinge deres døtre til at gifte sig mod deres vilje. En kvinde kan ikke længere stenes for utroskab. Hvis der er problemer, er det et retsspørgsmål. Som vi kan se, fjernes de undertrykkende love«

Internationalisme

Denne kamp kræver ikke bare støtte i de befriede områder. Som Ashti Ali Hassan udtrykker det:

»Vi organiserer kampagner internationalt. Solidaritet er forudsætningen for succes i de områder, jeg her nævner, og

Kampen i de kurdiske områder er også en ligestillingskamp, og i guerillaen bliver kvinder også inddraget.

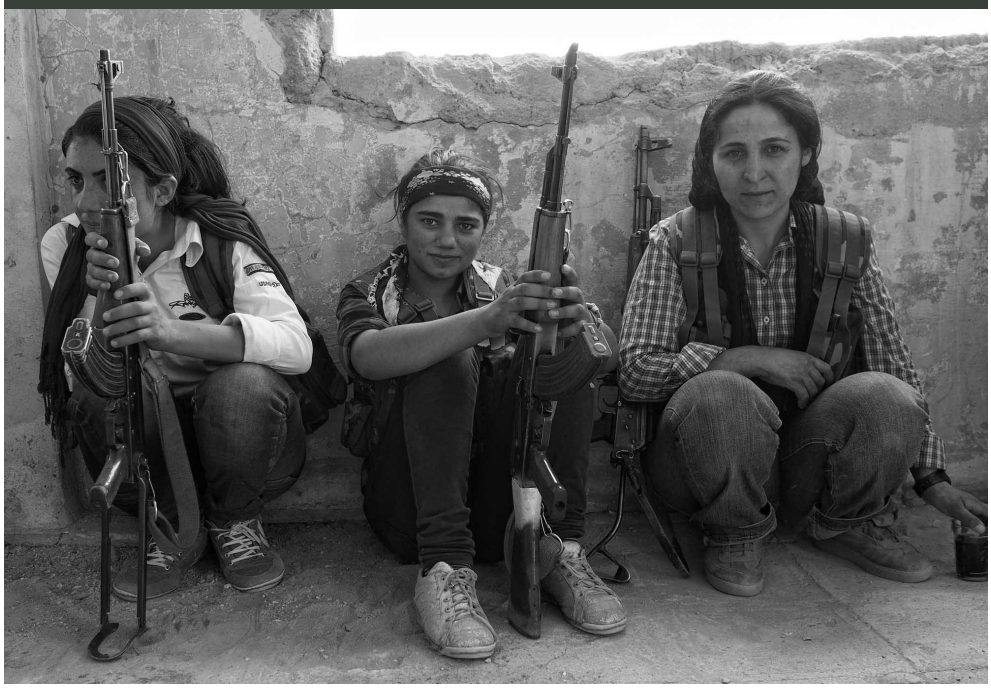

som hele tiden må udvide sig. Det kræver en lang kamp. Det kræver kræfter for at kvinders rettigheder. Vi bruger også de sociale medier, der er meget anvendelige i denne kamp. Der har været mange ofre, men de er ikke forgæves. Der er kommet forandringer. I vores del af Kurdistan er det ved at lykkes: Væk med de gamle sharia-love og alle love og ordninger mod kvindeundertrykkelse. Vi skal have ligestilling – også på arbejdsmarkedet. Og i guerillaen bliver kvinder også inddraget nu. I Vesten ser man med undring på dette i kampen mod netop ISIS«.

»En del af kampen er også at få fjernet det kurdiske parti, PKK, fra terrorlisterne. I den kurdiske kamp kæmper folk side om side sammen med andre. Der er ikke noget parti, der sætter sig på magten i denne befrielseskamp. I de enkelte lande er det vigtigt at kæmpe mod anklager, der udspringer fra sådanne terrorlister. Med glæde kan vi se, at 12 anklagede kurdere i København blev frikendt for anklagerne for at indsamle støtte til den kurdiske kamp. Vi indsamler til kampen mod ISIS i Kobane aktuelt. Nogle kurdere her i Danmark er vendt tilbage for at støtte. Nu er vinteren foran os, og det gør ikke situationen for flygtningene lettere. De bor i telte, der ikke er vandtætte. Men jeg er modstander af den vestlige alliances luftangreb. De rammer civile. Det kan ikke bruges, og det skader mere, end det gavner. Vi må følge udviklingen hele tiden og se, hvad der er brug for nu – penge og tøj ikke mindst«.

Et lys i mørket

Konflikterne og kampene på kønsfronten er til stede i hele regionen – og ser man mere mod øst er en ung kvinde blevet et symbol på denne kvindekamp. Malala Yousafzai fra Pakistan fik i år Nobels Fredspris. Hun er 18 år og muslim. I stedet for at risikere at blive Vestens kæledægge sagde hun i sin takketale noget, som kun er blevet nævnt i medierne meget få steder: »Jeg er overbevist om, at socialisme er det eneste svar (.....) Kun den kan frigøre os fra udnyttelsens og snæversynets lænker«.

Det sagde en ung kvinde, og samtidig hærger ISIS med en undertrykkelse af kvinder med historiske dimensioner. I denne »muslimske verden« er der kampe på denne front – ikke mod islam som sådan, men mod de undertrykkere, der i deres magtbestræbelser tolker Bogen» bogstaveligt«. Kampen mod Islamisk Stat er også en kvindekamp. Malala Yousafzai havde været med til en kampagne for pigers muligheder for at gå i skole.

Kvinder er i centrum mod denne formørkelse, fordi kvinder med skolegang og uddannelse gerne vil arbejde uden for hjemmet, få færre børn og statistisk beviseligt fremmer eksistensen af mere demokratiske politiske styreformer. Intet under at dette netop skaber voldsomme modsætninger til de dele af islam, der sidder på magten eller vil til magten, herunder regimer som det i Saudi-Arabien og Qatar. Disse »præsteskaber« og reaktionære regimer ved godt, at deres dage er talte den dag, kvinder i massevis får uddannelse og arbejde.

Medens Ashti Ali Hassan og jeres udsendte sidder og diskuterer alt dette, ser Ashti midt i mørket også glæden ved at se, at de befriede områder noget, der peger fremad – en venstreorienteret kurdisk nationalisme, der giver håbet til andre kræfter i hele regionen.

Barbariet er eksploderet fra grupper som Daesh

Hvad er USA-imperialismens reelle ansvar? Sjældent har en situation været så dramatisk og så kompliceret at finde rundt i. Det er en ny situation, hvor en hel region nu er indhyllet i krig og kaos.

Situationen i Mellemøsten og vores opgaver

FRANÇOIS SABADO

Vi har en ny situation domineret af fremkomsten af barbarismen i form af Daesh (IS), sammenbruddet for stater som Irak, Syrien, Libyen og i morgen Libanon, af massakrer på befolkningen, af diktaturregimet i Syrien og nu af den vestlige intervention.

Denne vestlige intervention er ikke en gentagelse af interventionerne i Afghanistan i 2001 og Irak i 2003, med erobringen af territorier, økonomiske interesser (olie) og indsættelse af landtropper. Det ser ud til, at der ikke er nogen forudbestemt plan; krigens mål er ikke under kontrol. De har interveneret som en nødsituation. Situationen vil selvfølgelig udvikle sig, og dens ødelæggende konsekvenser vil påvirke politikken på alle sider.

» Den israelske aggression mod Gazastriben, et resultat af den ekstreme højredrejning af israelsk politik og samfundsliv«

USA's og de vestlige magters historiske og politiske ansvar er overvældende. I et langt perspektiv er de nationalistiske arabiske regimers fejlslagne politik eller fallit også en del af forklaringen på, at barbariet er eksploderet fra grupper som Daesh (arabisk forkortelse for Islamisk Stat – IS, red) og Al Qaeda. Den amerikanske invasion af Irak i 2003 ødelagde landet og destabiliserede hele regionen. Men i dag kan en analyse af situationen og den politik, der må udledes heraf, ikke reduceres til en fordømmelse af den vestlige imperialisme. Den nuværende situation kan kun forstås ved at tage højde for en række sammenhængende konflikter og krige, som kombinerer den vestlige intervention med den rolle, som Rusland og regionale magter som Saudi-Arabien, Iran og Tyrkiet spiller.

Lad os notere:

- Den irakiske stats sammenbrud og konflikten mellem den shiitisk-dominerede korrupte regering og Daesh, som har tiltrukket nogle sunnistammer og dele af Saddam Husseins tidligere hær. Konflikten har en tredje dimension, med jihadisternes angreb på kurderne og deres organisationer.
- Krigen i Syrien mellem Bashar al-Assads diktatur og de islamiske fraktioner, herunder Daesh, men også den Frie Syriske Hær (FSA), som er et udtryk for den oprindelige dynamik i det folkelige oprør, som er svækket, men stadig eksisterer i en række byer og landsbyer. Vi skal bemærke diktaturets manøvrer med Daesh og Al Nusra (Al Qaeda) med det formål at stoppe det demokratiske oprør.
- Interventionen og manøvrerne fra de regionale magter som Saudi-Arabien, Qatar og Tyrkiet, som bevæbnede jihadisterne, endda direkte banderne fra Daesh, mod det syriske regime. Sidstnævnte støttes til gengæld af Iran og Hezbollah-militserne. Disse militser har mere end en gang reddet regimet.
- Den israelske aggression mod Gazastriben, et resultat af den ekstreme højredrejning af israelsk politik og samfundsliv.

Bosætternes organisationer, som repræsenterer fortroppen i denne ekstreme zionistiske højrefløj. Israels afvisning af enhver seriøs forhandling og kompromis med palæstinenserne er en integreret del af det kontrarevolutionære kaos i regionen.

De sammenfiltrede konflikter er resul-

tatet af den ødelæggende indblanding fra de imperialistiske magter, men også af deres svækkelse og nedgang i regionen, hvilket giver mere autonomi og rum for disse mangesidede kontrarevolutionære kræfter.

Lad os ikke glemme USA-imperialismens tilstedeværelse og styrke i regionen fra de tidlige 1990'ere til slutningen af 00'erne, som kulminerede med interventionerne i Irak og Afghanistan, og sammenlign så med den nuværende situation.

USA har trukket de fleste af sine tropper tilbage fra Irak og er i gang med trække sig ud af Afghanistan på baggrund af et politisk og militært nederlag. Nederlaget blev også forstærket af de demokratiske oprør efter 2010. Det skabte den tøven og de nye positioner, som vi har set i den seneste periode: indirekte intervention i Libyen, hvor det var den franske og britiske regering, som var i frontlinjen; skiftende holdning i forhold til Egypten (støtte til Mubarak, derefter til det Muslimske Broderskab og nu til [den egyptiske præsident] Sisi); tøven over for Syrien, hvor Washington, samtidig med at man fordømmer regimet, har været omhyggelig med ikke at svække det mere, end at det kan inddæmme såvel folkets demokratiske forhåbninger som presset fra islamisterne.

De vestlige magters afvisning af at hjælpe det demokratiske oprør er en væsentlig forklaring på fremvæksten af jihadisterne i Syrien og Irak.

I dag, i denne galakse af kontrarevolutioner, er det barbariske Daesh-uhyre blevet for stort, for magtfuldt, for godt bevæbnet for de imperialistiske magter. De går for langt i deres udryddelse af mindretal som yezidierne, kurderne og de kristne. De går for langt i deres mål om at etablere sig i områder i Irak og Syrien. De går for langt i deres erobring af oliekilder. Det er nødvendigt at inddæmme dem, svække og ødelægge deres militære styrke. De vestlige magter, ligesom de fleste regionale magter – hver af deres grund, har besluttet sig for at gribe ind.

> » De vestlige magters afvisning af at hjælpe det demokratiske oprør er en væsentlig forklaring på fremvæksten af jihadisterne i Syrien og Irak«

Men folkets fjende er ikke kun de vestlige magter, men også en anden imperialistisk magt som Rusland, som støtter Assad-regimet. Og også andre regionale magter – Golfstaterne – og de korrupte regimer i regionen

Men i dag er det fremfor alt Daesh, som er det »islamisk-fascistiske« (selv om denne karakteristik afgjort ikke er dækkende) koncentrat af denne barbarisme i regionen. Det er afgørende at vise vores solidaritet med folk i regionen, særligt de mest undertrykte folk (syrerne, kurderne) – at fordømme alle disse »kontra-revolutioner«, alle disse fjender, og ikke være tavs om »barbarerne« eller at forklare deres kriminelle aktivitet bare som en konsekvens af den vestlige imperialistiske intervention. De har deres egne ansvar, som mærkes i kød og bod hos titusinder af ofre.

Mellemøsten domineret af kontra-revolutioner?

Vestens og de regionale magters intervention kan først og fremmest forklares med behovet for at knuse »Frankensteinmonsteret«, som er undsluppet sine herrer: Saudi-Arabien, Qatar og andre regimer i regionen. Men vi kan ikke forstå

Regeringsstyrkerne fra Bashar al-Assads diktatur fører stadig krig mod de islamiske fraktioner, herunder Daesh, men også den Frie Syriske Hær (FSA)

situationen, fremgangen for Daesh eller de nye imperialistiske »initiativer«, uden at analysere den aktuelle tilstand for de »arabiske revolutioner«.

Ideen om en langstrakt revolutionær proces afspejler reelt en kronisk ustabilitet, et tilbageslag for massebevægelserne og en strukturel krise for de herskende klasser. Men denne langsigtede analyse må ikke få os til at lukke øjnene for en analyse af den aktuelle situation. Selv om enkeltstående bevægelser eller strejker, eller nye mobiliseringer som i Yemen, kan opstå her og der, så er det klart, at situationen i dag er polariseret i form af en konfrontation mellem »militærdiktatur« og »islamistiske kræfter« eller endog »inter-islamiske« fraktionskampe, som det sker i Libyen. Men uheldigvis er situationen også defineret af kampen mellem Sisis militærdiktatur og det Muslimske Broderskab i Egypten, krigen i Syrien med Bashar Al Assads diktatur i kamp mod et oprør, som nu er dominneret af islamister, et sammenbrud for den irakiske stat mellem shiiter, sunnier og kurdere. Og i denne konfrontation er det de kontrarevolutionære kræfter, som dominerer, enten de er militære eller islamistiske. Det er også tilbagegangen for de revolutionære processer, som forklarer det tidspunkt, hvor Israel valgte at intervenere i Gaza.

Det eneste land, som undgår disse konfrontationer, er Tunesien, selv om vi ikke skal undervurdere, hvad islamiske kræfter som Enhada repræsenterer. Men Tunesien, som ydermere igangsatte de arabiske revolutioner, har formået, i kraft af sine folkelige sociale og demokratiske mobiliseringer og eksistensen af en arbejderbevægelse og en vigtig fagbevægelse, UGTT, at inddæmme islamisterne. En revolutionær proces må analyseres over et langt tidsrum, så det er forkert at snakke om en »islamistisk eller militær vinter« efter det »arabiske forår«. Men det er uomtvisteligt, at den nuværende situation afspejler et stop og reelt en inddæmning af processen, og at vi ikke kan forstå det samlede billede uden at analysere det mislykkede i de revolutionære processer.

Hvilken solidaritet?

Vi kan se, at vores syn på situationen ikke kan reduceres til kun at handle om den amerikanske intervention.

> » Vores politik er at give folkene i regionen midlerne til at have deres egen selvbestemmelse, hvilket forudsætter afvisning af ethvert afhængighedsforhold til imperialismen«

Desuden har vores holdning – i modsætning til ny- og post-stalinistiske strømninger eller bevægelser som chavismen i Latinamerika – aldrig været bestemt af forsvaret for én lejr overfor en anden. Vores holdning starter med de sociale interesser og et forsvar af de undertrykte folks rettigheder. Vi har, fra starten af det folkelige oprør i Syrien, afvist enhver »lejr-tænkning«, som ville føre os til at støtte Bashar Al-Assad, sammen med russerne og iranerne, fordi vi kæmper imod USA-imperialismen. Vi har fra starten forsøgt at opbygge en solidaritet med det syriske folk mod diktaturet. Vi har derfor afvist at støtte demonstrationer kun vendt imod den amerikanske imperialisme, hvor vi kunne stå sammen med en masse Assad-tilhængere.

Vores holdning må starte med solidaritet med de folkelige kampe og især de mest undertrykte folk, dem i Syrien, Irak, og Kurdistan, som kæmper mod Assads diktatur og de bevæbnede bander fra Daesh. I den nuværende situation er det endda et spørgsmål om at redde liv og menneskelige samfund.

Vi fordømmer den imperialistiske intervention, fordi dens formål ikke er at hjælpe folkene, men at forsvare sine egne interesser i regionen – strategiske, økonomiske, politiske og militære. De amerikanske luftangreb, som er startet med militære mål i tyndt befolkede egne er allerede begyndt at koste menneskeliv i nogle syriske landsbyer. De syriske oprørere og PKK fordømmer tilmed, i nogle områder, at man ikke intervenerer for at redde befolkningen. Men ud over dette, vil en udenlandsk intervention altid give Daesh et kort på hånden, fordi de vil fremstille sig som forsvarere for sunni-araberne imod Vesten. Derfor kan ingen støtte til en udenlandsk militærintervention adskilles fra de imperialistiske interesser. Men samtidig må vi utvetydigt tage afstand fra Daesh, Bashar al-Assads diktatur og alle de reaktionære kræfter i regionen.

I stedet må vi på alle tænkelige måder vise vores solidaritet med de folk, som er ofre for barbariet. Dette må omfatte politisk, humanitær, materiel og militær hjælp til de progressive folk og organisa-

En af venstrefløjens opgaver er solidaritet med og støtte til de mange kurdiske flygtninge

tioner, som beder om det, hvilket i dag vil sige de demokratiske sektorer i det syriske oprør og den kurdiske modstand. Vores politik er at give folkene i regionen midlerne til at have deres egen selvbestemmelse, hvilket forudsætter afvisning af ethvert afhængighedsforhold til imperialismen. Denne solidaritet indebærer også en afvisning af racisme og islamofobi, her og nu. Den afviser også den »nationale samling«, som fungerer som et dække for imperialistisk politik.

Betyder det så, at vi kan støtte de progressive syriske og kurdiske sektorer, som beder vores regeringer om hjælp? Vores kriterie er beskyttelse af menneskeliv og folkenes rettigheder. Og i dette tilfælde er der ingen tøven.

I en tekst med titlen »Lær at tænke, et venligt råd til visse venstresekterikere« skrev Trotskij:

»Skal proletariatet i fredstid afvise og sabotere alle handlinger og initiativer fra den borgerlige regering? Selv under en strejke, som omfatter en hel by, tager arbejderne initiativ til, at der bliver leveret fødevarer til deres egne distrikter, sørger for vandforsyning, at hospitalerne ikke lukker osv. Sådanne initiativer er ikke dikteret af opportunisme i forhold til borgerskabet, men af hensynet til selve strejken, af hensyn til byens befolkning osv. Disse grundlæggende regler for en proletarisk strategi i fredstid gælder fuldt ud lige så meget i krigstid.« Og senere: »I 90 ud af 100 tilfælde vil arbejderne faktisk sætte et minus der, hvor borgerskabet sætter et plus. Men i ti tilfælde er de tvunget til at sætte det samme tegn som borgerskabet, men med deres eget stempel, hvor de udtrykker deres mistillid til borgerskabet. Proletariatets politik er overhovedet ikke automatisk udledt af borgerskabets politik, men alene det modsatte fortegn – ellers ville enhver sekteriker være en mesterlig strateg.« (22. maj 1938).

> » Det vigtigste er imidlertid at opbygge en uafhængig solidaritetsbevægelse, som forkaster både den imperialistiske militære intervention og barbariet fra Daesh«

Dette lidt lange citat må få os til– hver gang – at foretage en konkret analyse af den konkrete situation. Vores »eget stempel« er, at vi hver gang husker på imperialismens ansvar, vores mistillid til dens politik, behovet for en selvstændig politik fra de sociale bevægelser og nationale befrielsesbevægelser men i det nuværende styrkeforhold og stillet over for barbarismen, kan der være »10 ud af 100 tilfælde«, hvor der kommer det »samme stempel« fra arbejderbevægelsen, solidaritetsbevægelsen som fra dem, der hersker over os.

Det vigtigste er imidlertid at opbygge en uafhængig solidaritetsbevægelse, som forkaster både den imperialistiske militære intervention og barbariet fra Daesh. Det er at forsyne folkene i regionen med alle midler til selvbestemmelse – en opgave, som en arbejderklasse og progressiv bevægelse, som er sit navn værd, bør tage på sig. Den nuværende situation for den europæiske arbejderbevægelse gør en sådan aktivitet vanskelig, men den er helt afgørende. Vi må, selv om vi skal gå imod strømmen, og til trods for vores beskedne kræfter, handle ud fra dette perspektiv.

Oversat fra International Viewpoint
af Karina Skov

Hvorfor forsøger den russiske præsident Valdimir Putin at skræmme sit folk med truslen fra »trotskismen«, og hvad mener han egentligt med trotskisme? Den russiske socialist Ilja Budrajskis gransker forsøget på at genoplive konspirationsteorierne om trotskismen i Rusland.

Hvorfor er Putin bange for Trotskij?

AF ILJA BUDRAJTSKIS

Da Putin holdt tale ved en konference afholdt af den Alrussiske Folkefront for et stykke tid siden, sagde den russiske præsident: »Trotskij plejede at sige at 'bevægelsen er alt, målet er intet', men vi har brug for et mål«. Det er et citat af Eduard Bernstein, som den russiske præsident af en eller anden grund har forvekslet med Trotskij, sikkert fordi han sammenblander Bernstein og Bronstein, Trotskijs egentlige efternavn.

Citatet er måske et af Putin mest anvendte retoriske begreber. Han har gentaget det gennem mange år, både overfor journalister og bureaukratiske funktionærer i sammenhæng med diskussioner om socialpolitik, forsinkelser af byggeriet af de olympiske arenaer i Sochi og under protestbevægelsen mod regimet. »Demokrati er ikke anarki og ikke trotskisme«, sagde Putin advarende for to år siden.

Putins anti-trotskisme har ingen direkte logisk baggrund og er heller ikke vigtig for det publikum, han henvender sig til. Dens oprindelse findes ikke i aktuelle begivenheder, men ligger dybt begravet i den politiske underbevidsthed hos den sidste generation af den sovjetiske nomenklatura [magtelite, SI-red.].

Den mærkelige myte om den trotskistiske verdenskonspiration, som opstod for mange årtier siden i en anden tid og et andet land, har oplevet en genfødsel i det tidsrum, hvor Putin har været ved magten. Leflende journalister og korrupte politiske eksperter, som kender til præsidentens forkærlighed for at skræmme med »trotskismen«, har bidraget til at give denne trotskisme status som en selvfølgelig ingrediens i regimets propaganda.

Putin har halet trotskismens spøgelse frem fra de gamle stalinistiske historiebøger.

Indtil sin død i 2013 blev den Putin-kritiske oligark Boris Berezovskij i London fremstillet som den lådne edderkop i centrum af det trotskistiske net. Indtil han blev en konservativ patriot, blev nationalbolsjevikken Eduard Limonov fremstillet som en farlig »trotskist«, der forførte unge til at blive ekstremister. Og kamuflerede »trotskister« i Bush' og senere Obamas administrationer siges også at ligge bag de såkaldte farverevolutioner i Ukraine og Georgien. At afsløre »trotskister« er også blevet et vigtigt ritual for den statslige nyhedschef Dimitrij Kiseljov. Men hvad er historien bag den trotskistiske konspiration?

K onspirationsteorier er af natur altid konservative. De tilbyder ikke en alternativ bedømmelse af tidligere begivenheder, men opstår senere for at omskrive historien med en pessimistisk tilgang. På denne måde hævdede jesuitterpræsten Augustin Barruel, en af pionererne inden for konspirationsteorier, i sin bog om jakobinismen fra 1797, at den Franske Revolution i virkeligheden var afslutningen på Tempelriddernes konspiration mod kirken og kongefamilien i middelalderen.

Konspirationsteorier om frimurerne voksede sig rigtigt store i slutningen af 1800-tallet, da disses storhedstid allerede var forbi. På samme måde fik teorierne om jødernes konspirationer, der voksede sig stærke i begyndelsen af 1900-tallet bl.a. via skriftet »Zions vises protokol«, der var blevet fabrikeret af den russiske zars hemmelige politi, deres rigtige gennemslag på et tidspunkt, hvor den jødiske finanskapital allerede var blevet tilsidesat af industrikapitalens voksende magt.

Sikkerhedspolitiet, NKVD spillede en vigtig rolle i fabrikationen af teorien om den trotskistiske sammensværgelse

Helt i tråd med disse udviklinger fremstod myten om den trotskistiske sammensværgelse i Sovjetunionen først efter, at Venstreoppositionen, det vil sige Trotskijs rigtige tilhængere, allerede var blevet besejrede. Men til forskel fra tidligere konspirationsteorier, der ofte var skabt af hemmelige agenter og gale skribenter, så blev teorien om den trotskistiske sammensværgelse fabrikeret af sikkerhedspolitiet, NKVD, selv.

Den store terrors forvredne spejllogik dikterede, at »trotskisten« med stor snilde kunne skjule sin sande identitet, og netop derfor kunne hvem som helst beviseligt være en trotskist. Konspirationen måtte nødvendigvis blive afsløret ifølge Stalins uskrevne lov om, at sandheden altid kommer frem, hvilket igen berøvede konspirationsteorierne deres mystiske aura.

Efter Stalins død, da udrensningernes tid var overstået og det sovjetiske samfund var begyndt at blive hæmmet og konservativt, skulle konspirationsteorierne antage mere genkendelige former. Bresjnevs epoke med stagnation, med dens generelle apati, mistænksomhed og samfundsmæssige depression, var en ideel grobund for teorier om sammensværgelser. Ingen havde i umindelige tider set en rigtig levende trotskist, og det ville have været bizart at udpege og angive folk for at være »trotskister«. Men det kollektive minde om den gamle trotskistiske fare var stadig i live. Gennem meningsløse lektioner om »Partiets Historie« var millioner af sovjetiske universitetsstuderende tvunget til at lære om socialismens fjender – trotskisterne – der for længe siden var besejrede.

Men millioner af anti-trotskistiske bøger blev fortsat udgivet, og i 1970'erne havde denne litteratur udviklet sig til en særskilt genre med sin egen kanon. Dens kendetegn var en frit formuleret »trotskisme«, helt løsrevet fra den faktiske historiske trotskisme.

> *» Den sovjetiske teori om den trotskistiske sammensværgelse afspejlede den ubevidste rædsel i den styrende klasse for at miste kontrollen«*

Men til forskel fra de klassiske sammensværgelsesteorier om frimurerne eller Zions Vises Protokol, så blev det aldrig påstået, at trotskisterne styrede verden. Det var en mislykket sammensværgelse. De blev altid afsløret, med undtagelse af når de på grund af deres egen dumhed afslørede sig selv. Trotskisternes uduelighed gjorde så, at de blev totalt til grin for folket og Partiet.

Men alligevel, efter at havde rejst sig fra alle skamfulde fiaskoer, fortsatte trotskisterne med nye ondskabsfulde gerninger. Trotskisterne havde ingen klar plan for, hvordan de skulle opnå verdensherredømme, men til trods for at de ikke havde et klart mål, var de farlige pga. deres passion for at skabe kaos på steder, hvor der ellers herskede harmoni og orden.

I dette arbejde blev trotskisterne inspireret af den gale »teori om den permanente revolution« (der kun havde navnet til fælles med Trotskijs egen virkelige teori). Denne gik i bund og grund ud på, at revolutionen ikke skulle begrænses af tid og rum, den havde ingen mål, ingen afslutning og ingen mening. Den stil-

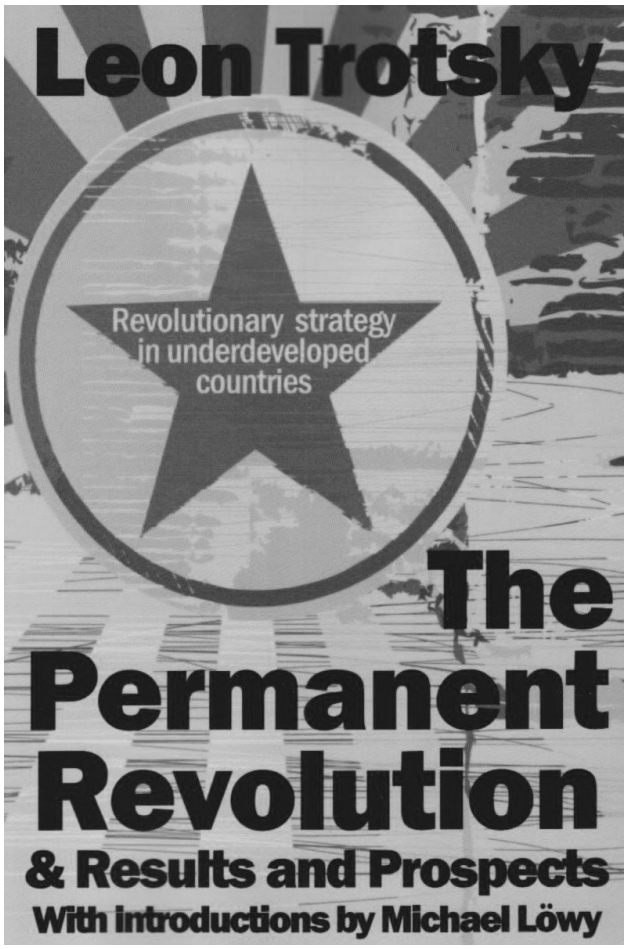

Trotskijs bog om den permante revolution er gennem tiden blevet gjort til genstand for de mest besynderlige udlægninger.

lede spørgsmål, når alle spørgsmål for længst var blevet besvarede. Den indgød tvivl, når al tvivl for længst var ophørt. Et normalt menneske ville aldrig kunne forstå noget af denne teori, udover en kendsgerning: den var blevet opfundet for at skabe kaos.

Michail Basmanov, forfatter til bogen »Den moderna trotskismens karaktär« (udgivet på svensk 1986), en bog der efterhånden har opnået kultstatus, skrev: »Til forskel fra mange andre politiske bevægelser, der fik mulighed for at afprøve sine ideologier og politiske doktriner gennem opbygningen af statsdannelser, har trotskismen gennem alle de år, den har eksisteret, ikke fremført noget positivt handlingsprogram i noget land«. Den er så destruktiv »med sin nærmest absurde kosmopolitisme, og udelukker enhver mulighed for at udvikle et nationalt program. Trotskismen underminerer endog sine egne 'partier' i mange lande«, skrev Bamanov.

»Trotskismen er helt viklet ind i sit eget edderkoppespind af teorier«.

Det er her vigtigt at minde om, at idéen om den trotskistiske sammensværgelse aldrig var stor i det sovjetiske samfunds senere år. Den blev ikke gødet nedefra af mørke fordomme med dybe rødder blandt almindelige mennesker. Den forblev et mareridt udelukkende for en del af befolkningen, det herskende bureaukrati, der videreførte myten om den menings- og nådesløse »permanente revolution« til de nye generationer af bureaukrater i partiskolerne og KGB akademierne. Den sovjetiske teori om den trotskistiske sammensværgelse afspejlede den ubevidste rædsel i den styrende klasse for at miste kontrollen.

Dette er i øvrigt den fundamentale forskel i forhold til den udgave af den trotskistiske sammensværgelse, som er blevet populær blandt visse konservative i USA. Dér er den blot én blandt mange teorier om minoritets-sammensværgelser, der handler om, at en lille gruppe af sammensvorne, i dette tilfælde »trotskister«, har taget magten over staten og bruger den til at gennemtvinge sine anti-kristne og radikale idéer oppefra. Den kendsgerning, at denne teori gennem de seneste år endog har opnået popularitet hos visse politiske eksperter i Kreml, illustrerer blot at den gamle sovjetiske version af den trotskistiske sammensværgelse er nået til vejs ende.

Når han sammenroder Bernstein og Bronstein svigter Putin dog ikke den gamle sovjetiske anti-trotskistlegende. »Bevægelsen er alt, målet intet«. Det kaos, som skabes af bevægelsen, er uundgåelig, nøjagtigt som tiden selv. Den bevæger sig uafvendeligt mod den »permanente« revolution, der ikke kan afsluttes, og som man ikke kan ræsonnere med.

Det værste er, at trotskismens spøgelse i lighed med så mange andre spøgelser i historien, faktisk er i stand til at materialisere sig. Det postsovjetiske system er nået frem til en periode med krise, i hvilken den herskende elite har stadig færre muligheder for at kunne styre processerne »manuelt«. For at elitens trotskistiske mareridt skal blive til virkelighed, behøves der ingen levende trotskister. Dem er der først brug for, når de hidtil tavse og nedtrampede kræfter kommer til sig selv og begynder at stille spørgsmål om deres egne mål. Men det er en helt anden historie.

Oversat fra den svenske ugeavis Internationalen af Peter Kragelund. Svensk oversættelse af Per Leander. Oprindeligt publiceret på OpenLeft.ru, 21/11. Noget forkortet.

Anti-terrordomstolene terroriserer arbejdere og aktivister

Baba Jan, velkendt aktivist og tidligere næstformand for Awami Workers Party, er nu sammen 11 andre idømt livstidsstraf, trods langvarige kampagner vor hans frigivelse.

Anti-Terrordomstolene (ATC) blev oprettet for at føre hurtige retssager mod terrorister. Men staten har i stedet brugt dem til at kriminalisere menneskerettigheds-aktivister.

AF **FARZANA BARI**

Anti-Terrordomstolene (ATC) blev etableret efter vedtagelsen af loven mod terrorisme i 1997 med henblik på hurtige retssager mod terrorister. Ud over terrorisme blev en række andre forbrydelser såsom våbenhandel, kidnapning, voldtægt, sekterisk vold, afpresning, og målrettede drab også omfattet af loven. Parallelt blev de særlige domstole mod terrorisme oprettet som en retslig infrastruktur for at skabe hurtig retfærdighed.

En gennemgang af ATC viser imidlertid en komplet fiasko for tildelingen af straffe til terrorister. Antallet domsafsigelser mod terrorister i disse domstole er meget lavt. Ofte er de blevet løsladt på grund af manglende beviser, hvorimod staten aktivt har brugt ATC til at kriminalisere menneskerettighedsaktivister, der betragtes som den virkelige trussel mod staten og status quo.

Senest er Baba Jan, en velkendt aktivist og tidligere næstformand for Awami Workers Party, og 11 andre aktivister fra Gilgit-Baltistan (GB – område i den nordligste del af Pakistan) blevet idømt livstidsdomme ved en ATC den 25. september 2014. Deres forbrydelse var at forsvare rettighederne for folk, der var fordrevne i GB. Baba Jan var leder af bevægelsen for ofrene for katastrofen ved Attabadsøen, som skyldtes oversvømmelser i 2010. Ofrene for denne naturkatastrofe krævede simpelthen den kompensation, som regeringen havde lovet dem. Men regeringen svigtede som sædvanlig sin forpligtelse og forsøgte at undertrykke folks nødråb ved hjælp af vold og anholdelse af aktivister. To demonstranter blev dræbt af politiet. Ofrene for oversvømmelserne venter stadig på erstatninger. [Læs mere i noten i SI 243 side 15 om Baba Jans løsladelse mod kaution i 2012]

Baba Jan er højt elsket og nyder stor folkelig tillid. Han har mod og vilje til at udfordre autoriteterne og regeringen.

Det samme er sket i Faisalabad, hvor væveriarbejderne Fazal Illahi, Akbar Kambo, Babar Shafique Randhwa, Rana Riaz og ni andre fik livstidsdomme, fordi de kæmpede for en mindsteløn. Tyve aktivister fra bevægelsen Anjuman-e-Mazareen, som kæmper for jordrettigheder i Okaradistriktet [i Punjab-provinsen, red] blev også dømt på anklager ved en ATC.

Fagforeningslederen Ghulam Dastgir Mehboob, der førte en anti-privatiseringskampagne er også blevet fængslet, og hans sag har stået på i ATC siden 2012. Fagforeningslederne Malik Blogger, Hafiz Lutufullah og Emadul Hasan fra PakistanTelecommunication Company Limited (PTCL) og 63 andre ansatte i PTCL blev mødt med anklager om terrorisme i ATC i 2009 efter deres protester

SKRIV UNDER PÅ APPEL OM LØSLADELSE

Den Asiatiske Menneskerettighedskommission har en webside, som kan bruges til at sende appel om løsladelse af de fængslede aktivister. Se: http://203.86.237.28/web28/web/support.php?ua=AHRC-UAU-026-2014

Send også kopi til den pakistanske ambassade i Danmark: info@pakistanembassy.dk

Demonstration for Baba Jans frigivelse i Islamabad den 29 juli 2012

mod firmaet . Selv om sagen blev afvist af ATC, blev fagforeningsledelsen i PTCL igen arresteret i 2010 med henvisning til terrorismeloven og med lignende anklager, eftersom de fortsatte med at protestere mod fyringer af de ansatte. Disse sager viser tydeligt, at denne juridiske mekanisme blev indført af staten for at skabe retslig dækning for sine ulovlige handlinger. Anti-terrordomstolene har udløst terror mod arbejdere, fagforeningsledere og sociale aktivister, som udfordrer og gør opmærksom på statens ulovlige handlinger.

Offentlige og private virksomheder angriber konstant lønmodtagernes rettigheder. Den nyliberale politik med privatisering, løsarbejde og ophævelse af aftaler har spillet hasard med arbejdernes liv. Arbejdsløshed, urimelige afskedigelser, personforfølgelse af fagforeningsledere og lave lønninger får folk på gaden for at kræve deres ret. Men i stedet for at reagere på deres legitime krav har regeringerne på såvel føderalt som provinsniveau valgt at undertrykke deres protester med vold. Den røde tråd mellem alle de ovennævnte grupper er, at de er ofre for statslig undertrykkelse, at de alle står for progressive, demokratiske og sekulære tankeretninger, og at de ikke er til salg.

Den pakistanske stat er gradvist blevet overtaget af et militært oligarki i samarbejde med det nykoloniale borgerskab, bureaukratiet, og de feudale og kapitalistiske klasser. Disse klasser trives med undertrykkelse og udbytning af masserne. Derfor bliver enhver reel trussel mod status quo opfattet som en trussel mod de herskende klassers overlevelse, og staten er meget årvågen omkring dette. Den slår fra starten ned på en politisk person, der ikke vil gå på kompromis med sine principper eller slå en handel med magthaverne. Derfor har progressive venstreorienterede politiske kræfter i Pakistan altid blevet mødt med tyranni og undertrykkelse fra statens side. Deres ledere er blevet fængslet, tortureret eller dræbt for at svække de progressive bevægelser i Pakistan. Stillet over for den statslige undertrykkelse er det umuligt for progressive venstreorienterede kræfter at få sat en folkelig dagsorden blandt masserne.

Militærets overudviklede statsapparat har udviklet sig til at være landets centrale magtmagnat. Derfor er de ekstremt omhyggelige med at vælge og udvikle deres nuværende og fremtidige politiske partnere. De investerer kun i de politiske kræfter, der er villige til at spille med som juniorpartnere, og som stiller sig tilfredse med en formel myndighed uden reel magt. Statens brug af ATC som et parallelt retssystem til at angribe de revolutionære ledere af de folkelige bevægelser er forkastelig. Gennem sådanne terrorhandlinger vil staten uddybe sin legitimitetskrise.

Det civile og militære bureaukrati i Gilgit-Baltistan må forstå, at undertrykkelsen af folks rettigheder kan føre til en situation som den i Baluchistan, hvilket ikke vil være til gavn for landet. Regeringen i Gilgit-Baltistan må øjeblikkeligt løslade Baba Jan og de andre sociale aktivister, der er offer for forfalskede anklager, ellers må man regne med at bive mødt med en folkelig vrede, som vil omstyrte dette system af udbytning og undertrykkelse.

Farzana Bari er professor på Quaid-e-Azam Universitetet i Islamabad og en kendt aktivist for kvindernes rettigheder. Hun er også medlem af Awami Workers Party.
Oversat fra Daily Times (Pakistan)
af Karina Skov

Da Sexpol kom til Danmark

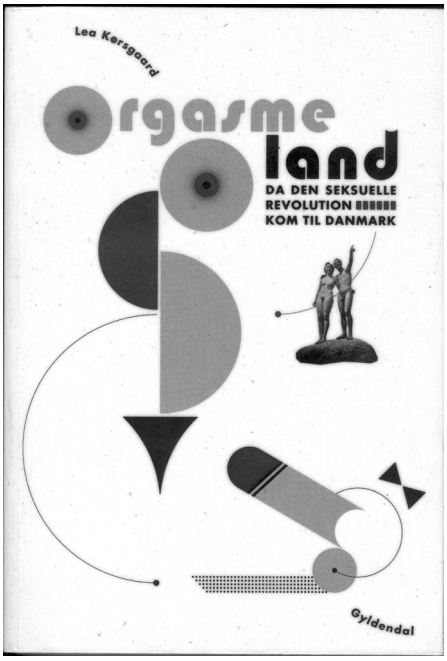

AF SVEND VESTERGAARD JENSEN

Med udgivelse af »Orgasmeland – da den seksuelle revolution kom til Danmark« kommer et friskt pust ned i den danske virkelighed fra en periode, der havde en revolutionerende effekt på 1920'erne og 1930'ernes Danmark med virkninger helt op til i dag.

Forfatteren Lea Korsgaard har skrevet et værk, der absolut er værd at læse. Her beskrives den seksuelle revolution, der skyllede ind i landet, især under påvirkning syd fra, fra Sigmund Freud i Wien, og fra andre, der fulgte i hans kølevand og ændrede den berømte psykoanalytikers teori og praksis, men fastholdt den grundlæggende teori om, at mennesket også har en seksualitet. Bogens fokusperson er den østrigske læge og psykoanalytiker, Wilhelm Reich.

Bogens indhold er ikke ny viden, men det er første gang, vi får den samlede dokumentariske historie om Dansk Sexpol.

Ordet Sexpol er en forkortelse for seksualpolitik, der startede i Østrig og i Tyskland. Bogen er en samlet beskrivelse fra Freud til nutiden, især med vægt på 1920'erne og 30'ernes debatter og praksis. For at skrive denne bog har forfatteren lavet et kæmpe researcharbejde samt anvendt et omfattende kildemateriale. Ganske imponerende af en ung journalist og forfatter – født 1979.

Modreaktion

Bogen forholder sig ikke blot til det psykoanalytiske miljø. Gennem hele bogen mærkes Danmarks og verdenshistoriens vingesus. Uden den vil seksualreformbevægelsen heller ikke kunne begribes. Subjekterne sættes ind i deres rette sammenhænge – det, der i moderne sprog kaldes historisk kontekst. Bogen giver et tidsbillede af miljøer, som var flettet sammen med andre miljøer – netværk på netværk, der samlet set udgjorde noget banebrydende med forbindelser og påvirkning helt op til moderne tid. Også på den måde er bogen virkelig interessant. »Nå, havde de også forbindelser til hinanden. Ja, så forstår jeg bedre!«

Selvom Hans Scherfig i romanen »Idealister« latterliggjorde hele miljøet omkring Sexpol i Danmark, kendte han en central figur i bogen, Tage Philipson, aldeles godt. De var gymnasiekammerater og senere med i det kommunistiske parti sammen. Men Scherfig latterliggjorde i sin roman alle i de oppositionelle kredse. De fik alle en på hatten – Reich, Sexpol, trotskister og andre. Alle dem, der var i opposition til de herskende systemer i både øst og vest. Scherfig fulgte partilinjen i DKP og dets moderparti i Sovjetunionen, der jo netop i 1936 havde ændret hele lovgivningen omkring sociale, familiemæssige såvel som seksuelle spørgsmål, som en nødvendig del af den politiske kontrarevolution, Stalin-bureaukratiet var ved at fuldende. Lea Korsgaard kommer kun sporadisk ind på dette, men ikke som en forklaring på de brud, dette medfører i den seksualpolitiske bevægelse, som i såvel Danmark, Tyskland og andre lande var placeret på den politiske venstrefløj.

Freudomarxisme

Bogen er en dokumentarisk beretning. Som nævnt går forfatteren helt tilbage til Freud, senere til Wilhelm Reich og følger dem gennem hele deres liv samt deres samarbejde og modsætninger. Fx udviklede Freud teorien om dødsdriften senere – efter Første Verdenskrigs grusomheder! – hvorimod Reich arbejdede videre med seksualteorierne efter psykoanalysens oplæg til dette. Han så folks problemer som neurotiske. Patienter måtte gennem behandlingen opnå – ifølge Reich – at blive »orgastisk potente«.

Det gav modsætninger indenfor det psykoanalytiske selskab, som Reich da også forlod i midten af 1930'erne. Freud og andre psykoanalytikere mente, at psykoanalysens fornemste opgave var at gøre det tåleligt for folk at leve med verden, som den så ud – ikke ændre den. Reich og folk fra Sexpol ville noget andet. De var marxister, og var med til at udvikle en »freu-

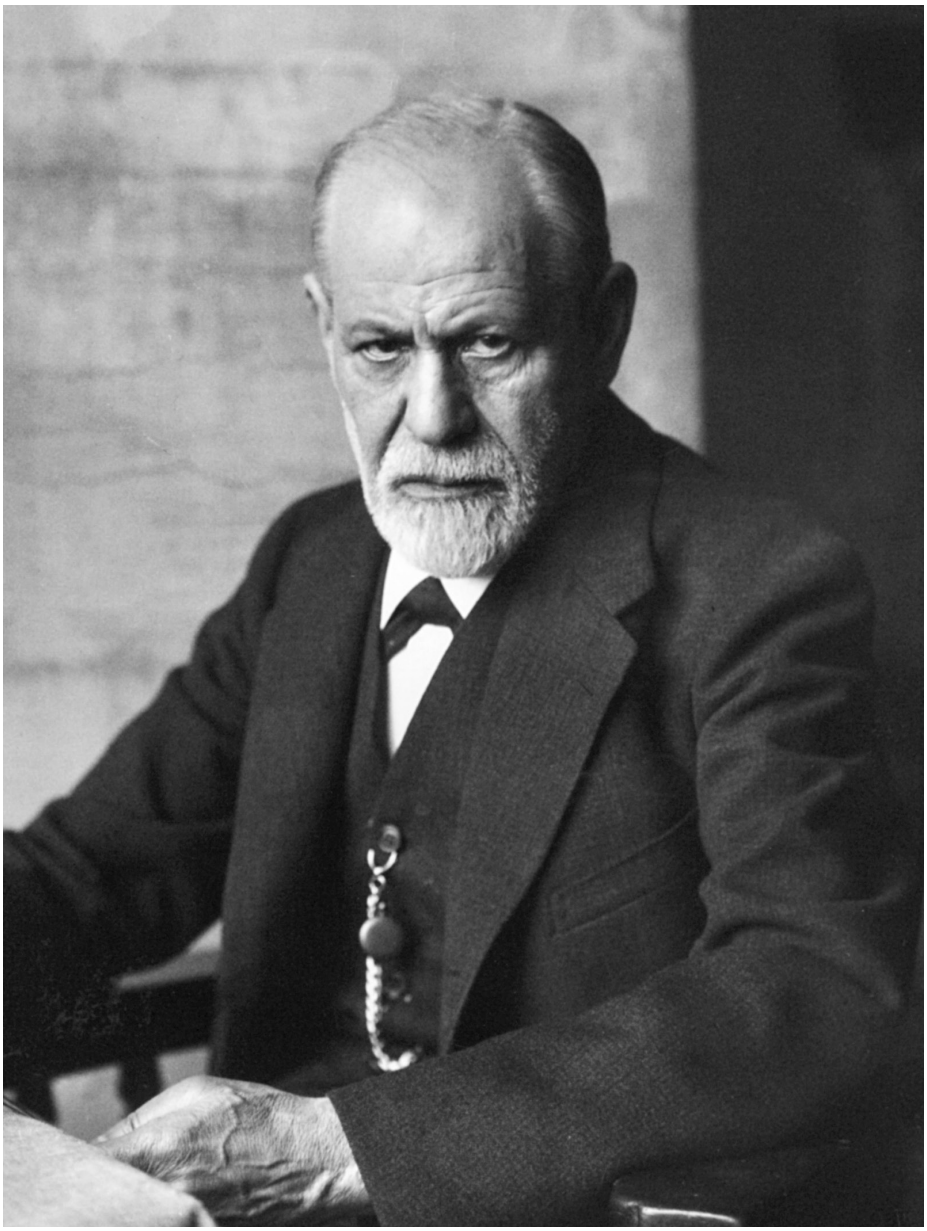

Sigmund Freud. Grundlaget for den seksuelle revolution er psykoanalysens fokus på menneskets seksualitet.

domarxisme«. Freudianerne mente, at Reich var for marxistisk. Nogle marxister mente, han var for freudiansk. Det er disse modsætninger, der hele tiden spillede ind i og omkring seksualreformbevægelsen. Det skal dog siges, at alle i bevægelsen var venstreorienterede, og de omgikkes de kritiske miljøer i bredere forstand.

Den danske virkelighed omtales grundigt i bogen. Fra de første frontkæmpere inden for seksualoplysning som Thit Jensen og læge Jonathan Leunbach, og deres og andre konflikter med myndigheder og hele reaktionen. Wilhelm Reich kom til København efter den nazistiske magtovertagelsen i Tyskland. At få visum var en vanskelig opgave hos de danske myndigheder. Det lykkedes med vennerne i den spæde danske bevægelses aktive hjælp, men der kunne ikke gives permanent opholdstilladelse.

Valgkamp

Den legendariske læge Jonathan Leunbach var banebrydende, såvel hvad angår seksualoplysning, seksualrådgivning som abortdiskussion og praksis. Den store »Leunbach-sag« blev et stykke Danmarkshistorie. Frikendelsen af ham blev en stor manifestation i 1937. Han havde i nogle år været medlem af DKP, men forholdet mellem de to parter kølnedes. Leunbach opstillede til valget for partiet i 1932 – det år, partiet for første gang kom ind i Folketinget med to mandater. Han fik mange personlige stemmer, som var stærkt medvirkende til repræsentationen i tinget.

DKP så Sexpols gennemslagskraft, især efter den store »Leunbach-sag«. Leunbach var igen interessant ved næste valg i 1935 for DKP. Formanden Aksel Larsen kontaktede ham, trods det efterhånden anspændte forhold mellem denne bevægelse og partiet. Sexpol-gruppen fik lavet et valgprogram, som de fik trykt i 40.000 eksemplarer. I dette kampskrift stod blandt andet, at Sexpol kæmpede for, at »alle skal opnå mulighed for lykke og harmoni gennem et tilfredsstillende kønsliv«. Den kamp skulle vindes ved hjælp af en række sociale tiltag, som Sexpol listede op i et tipunktsprogram: Sexpol-medlemmerne ville have afskaffet begrebene »ugifte mødre«, »uægte børn« og »autoritetsprincippet« i skolerne. De krævede seksuel frihed til de unge, ligestilling af mænd og kvinder i enhver henseende og afskaffelse af straf til »kønsligt abnorme«. Desuden forlangte de behandling af alle, »der lider af forstyrrelser i kønslivet«, gratis fødselshjælp,

vuggestue- og børnehavepladser til alle børn, offentlig forebyggelse af kønssygdomme, bekæmpelse af prostitution, barselsorlov og fri abort.

Ved et valgmøde arrangeret af Sexpol kom over 500 mennesker, hvor bl.a. den gamle syndikalist Christian Christensen talte. Han arbejdede ivrigt i årtier for seksualoplysning og børnebegrænsning. Leunbach udtalte senere, at det var en fejl at allierere sig med DKP. Men kampen i 1935 gav gruppen nye kontakter til især nysgerrige arbejderkvinder og studenter på venstrefløjen. Hele situationen gav nu gruppen ny energi.

Manglende politisk organisering

Især i året 1936 skete et afgørende brud mellem Sexpol-folkene og DKP. Sovjetunionen ændrede helt sin politik på det område, hvor Sexpol havde sit fokus. Her kunne forfatteren til bogen have omtalt Marie Nielsen, som slet ikke nævnes i bogen. Dog omtales et af hendes arbejdsfelter, Arbejderkvindernes Oplysningsfor-

Bogens hovedperson, Wilhelm Reich, havde, uanset hvad man måtte mene om ham, været med til at revolutionere forståelsen af menneskets psyke.

ening, – en af de mange organiseringer og aktive folk, som Sexpol samarbejdede med. Marie Nielsen blev i 1936 for anden gang ekskluderet af Kommunistpartiet. Hun stod for en revolutionær kontinuitet fra langt tilbage før Første Verdenskrig, og hun var meget aktiv på en række felter, hvor Sexpol-folkene også var.

En væsentlig forklaring på de problemer Sexpol indenfor de næste år og senere stødte ind i, var netop den manglende politiske organisering, der vanskeliggjorde arbejdet og udbredelsen af en antikapitalistisk kamp. Ikke mindst evnen til at udvikle og fremføre et program. Reichs eksklusion af det tyske kommunistparti betød også relativt hurtigt, at han opgav kampen mod kapitalismen og vendte kampen mere indad. Det kunne have været anderledes, hvis gruppen, bevægelsen havde knyttet an til politiske grupper og personer, der ikke var stalinistiske. Her var igen Marie Nielsen og folkene fra hendes strømning interessante, fordi hun udover at være en meget central person på arbejderbevægelsens venstrefløj også var aktiv i Kvindernes Oplysningsforening og andre steder. Der var faktisk en venstreopposition, der videreførte en tradition, der var blevet svigtet af magthaverne i Sovjet og deres tilhængere i Danmark.

I dette brud mellem Sexpol (og andre) og DKP tog Scherfig ubetinget stilling for moderpartiet i Sovjetunionen og dets fader, Stalin, og få år efter skrev han omtalte roman. I 1936 begyndte »Moskvaprocesserne«, hvor så godt som hele den gamle garde af partimedlemmer samt alle kritiske røster blev udrenset og enten likvideret eller sent i lejre.

Hetz

Da Reich ikke fik forlænget sin opholdstilladelse i Danmark, rejste han i 1934 til Norge, men også her blev han udsat for en hetz og bagvaskelse, hvorfor han i 1939 tog til USA.

Den danske gruppe fortsatte sine aktiviteter, trods konfrontationer med myndighederne. Den fastholdt kontakten til Reich og fulgte hans råd. Kampen internt i gruppen var uden tvivl også hård, ikke mindst på grund af Reichs autoritet, som nærmest var »enten er du med os, eller også er du imod os«. Personlige intriger var også med til at belaste Sexpol i Danmark, der trods en stor kontaktflade manglede et politisk perspektiv.

Anden Verdenskrig ødelagde mange progressive miljøer og initiativer. Med krigens udbrud opstod en ny situation. Gruppen i Danmark kom til at leve en farlig tilværelse under besættelsen, hvor ikke bare besættelsesmagten var en konstant truende fare, men også de danske nazisters aktive indsats mod alt, hvad de ikke kunne lide. Og Sexpols tilstand var allerede inden som antydet i krise.

Orgon-teori

I USA måtte Reich skabe sig nyt et arbejdssted, nye kontakter og især, hvad han prioriterede højst, at videreudvikle »orgon-teorien« på sit nye laboratorium. Han udviklede en kasse, han kaldte orgonakkumulator. Orgonen – mente Reich, var selveste ur-energien, og her lå kimen til en teori om alt. Orgon-teorien udledte Reich i store træk af hans orgasme-teorier, om »kønslivets elektriske egenskaber«. Med sine arbejder konkluderede han, at han havde opdaget intet mindre end selve livets energi. Den energi, som Freud – uden at kende til dens konkrete fysiske formel – havde fornemmet eksistensen af tilbage i 1800-tallet og kaldt libido. Med sine studier havde Reich opdaget, hvad han kaldte sin energi – orgon.

Også i USA stødte Reich på modstand fra mange sider. Selvom hans »kommunisme« sikkert var fortaget, blev han overvåget og anklaget for kommunisme, som tusinder af andre i disse år.

Noget af Reichs teori om »orgon« blev også brugt i Danmark. Men gruppen her arbejdede også videre med det, de havde gjort inden krigen, som betød flugt til Sverige for nogle. Men bruddet med Reich var undervejs. Ikke sådan at forstå at orgon-teorierne blev helt forkastet, men andet måtte der også arbejdes med.

Varegørelse

Kapitalismen, som Reich var inderligt modstander af, blev ikke afskaffet, men den var i stand til at indoptage psykoanalysen til reklamefremstød. Reklameindustrien forsøgte nu med succes at udnytte samme ubevidste længsler og få forbrugerne til at mærke begæret efter ting, de ikke anede, de havde brug for. En vares mulige sexappeal blev undersøgt og brugt – noget, som så udmærket beskrives i »Orgasmeland«.

Ser vi på udbredelse af sex i det offentlige rum og sex på vareformler, synes dette tiltag – ifølge undersøgelser – at være omvendt proportionalt med seksuel aktivitet i menneskers tilværelse, inklusiv i parrelationer. For Reich handlede det om at overvinde spaltningen mellem kærlighed og seksualitet. Med den vestlige moderne kapitalismes overseksualisering, har de frie markedsmekanismer overtaget fra staten og kirken, der var dominerende på området i Reichs tid.

Reich kom gennem retssager i USA, der i sagens natur var opslidende for ham. Han døde i en celle i 1957. Samme år døde en af de centrale skikkelser i Sexpol i Danmark, Tage Philipson, desillusioneret. Et par år tidligere var Leunbach død. Her slutter forfatterens beretning, men hun trækker tråde frem til det ungdomsoprør, der for nogles vedkommende tog Reichs teorier til sig, især hans bøger fra 1920'erne og 1930'erne, hvoraf flere er udkommet på dansk.

Men Lea Korsgaard springer henover de forsøg på at genopstarte eller for nogles vedkommende fastholde en Sexpol-bevægelse i Danmark, som i de tidligere årtier, hvor koblingen mellem psykoanalyse, seksualreform, rådgivning. osv. til den politiske virkelighed, til mulige forandringer, der stadig var et voldsomt behov for på seksualoplysnings – og rådgivningsfronten. Flere af dem, der er omtalt i bogen, var med til at opstarte aktiviteter, bl.a. bladet »Du og Jeg« – Månedsblad for sex og samfund. Her deltog Jonathan Leunbachs anden kone, Budda Leunbach. Ikke bare som konen til den legendariske læge, men som en meget aktiv person i gruppens aktiviteter, og hun omtales meget i bogen.

Frem til i dag

Anmelderen, der er ved at sortere en ældre – netop afdød – kammerats politiske papirer, støder samtidig ind i en anden – også afdød kammerats papirer – Preben Kinch hed han. Han skrev i sine memoirer blandt andet om Sexpol:

»I årene 1956-58 deltog jeg i udgivelsen af det sexualpolitiske blad 'Du og Jeg', der var et forsøg på at genoplive 30'ernes 'Sex og Samfund'. Initiativet var mit, men det var forfatteren Sigurd Wåle, der ydede den største indsats på dette område. En anden hovedkraft var Leif Rovsing, der var homofil og var stærkt utilfreds med den måde den officielle homofile organisation 'Forbundet af 1948' forvaltede de homofiles interesser, da han fandt dem alt for moderate og borgerlige. Da han havde arvet en betydelig formue, var han i stand til at yde bladet en meget væsentlig økonomisk støtte. Adskillige trotskistiske kammerater støttede projektet på forskellige måde, men efter et par år, måtte vi erkende, at der ikke var den fornødne interesse på venstrefløjen. En medvirkende årsag var uden tvivl også, at Sigurd Wåle blev syg af kræft og døde få år senere«

Dette er altså et eksempel på, at der var politiske strømninger, der gerne så og arbejdede for en anden linje end de fremherskende i arbejderbevægelsen, og som arbejdede for at knytte progressive initiativer og bevægelser som Sexpol og venstrefløjen sammen.

Trods de såkaldte seksuelle revolutioner gennem 1960'erne og 1970'erne, fortsætter samme system. Noget er forandret, men meget er bevaret. Og i de forløbne årtier er kapitalismen slået endnu mere igennem på alle planer, så også sex mere end nogensinde er blevet en vare på et marked som alle andre ting.

I generelle vendinger kan vi derfor konkludere, at seksualiteten må være en del af en antikapitalistisk kamp. Eftersom seksualiteten er en materiel interesse, må den forsvares på samme måde som arbejderbefolkningens andre interesser. Vi må udvikle konkrete krav på dette område og finde veje til at politisere i modsætning til at kapitalisere seksualiteten. Og her vil det være en god ide at genlæse de krav, som Sexpol rejste i valgkampen i 1935. Er de stadig aktuelle i dag, og hvilke nye krav må vi rejse i en situation, hvor seksualitet sættes på vareform?

Bogens hovedperson, Wilhelm Reich, havde, uanset hvad man måtte mene om ham, været med til at revolutionere forståelsen af menneskets psyke. Der er i dag terapeuter, der praktiserer hans terapiformer. Reichs metoder er gennem årtierne videreudviklet til mange forskellige kropsorienterede psykoterapeutiske retninger. Alle har en slags udgangspunkt i Reichs forståelse af kroppen og psyken. Fx anvendes sådanne metoder inden for traumebehandling.

Bogen »Orgasmeland – da den seksuelle revolution kom til Danmark« viser dette rigtig godt uden at sige »sådan og sådan«. Det har ikke været forfatterens opgave. Hun beskriver det blot på en fremragende måde. Bogen er velskrevet og godt forsynet med litteraturliste, kilder og register. Den fortjener at blive læst og spredt.

Thit Jensen var blandt de første frontkæmpere inden for seksualoplysning i Danmark

Lea Korsgaard: »Orgasmeland – da den seksuelle revolution kom til Danmark«
Gyldendal. 432 sider. 300 kr.

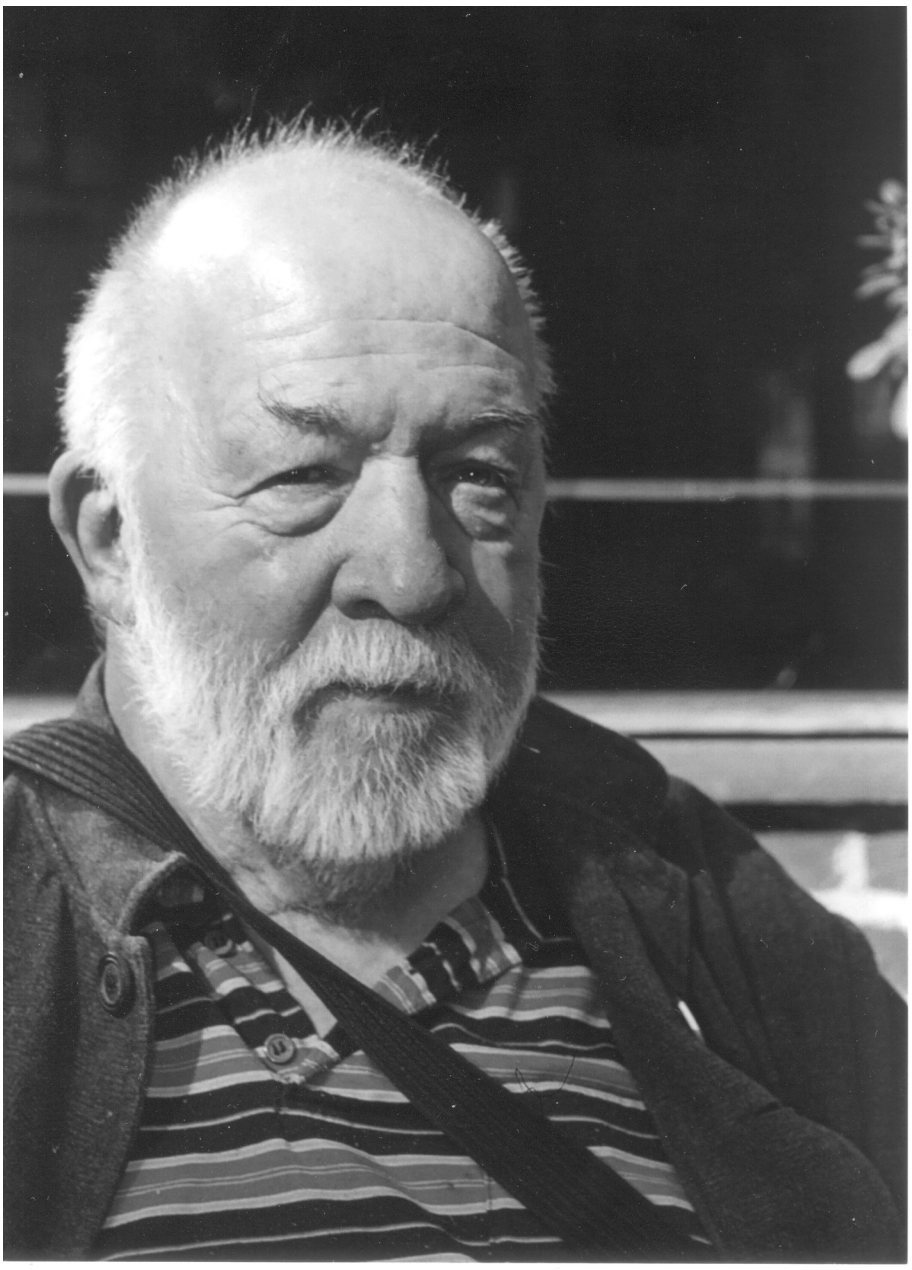

En akti

AF SVEND VESTERGAARD JENSEN

Den 28. oktober døde Poul Møller efter et langt liv som politisk aktivist, kun få dage efter sin 85 års fødselsdag. Politisk aktivisme var ledetråden i hans liv.

Gennem utallige aktioner og møder har Poul altid inspireret med et godt og smittende humør og altid uden respekt for autoriteterne. Han var klar i sit hoved til det sidste, men kroppen kunne ikke mere. Poul havde netop fået en ønsket plejehjemsplads på Sølund på det Nørrebro, hvor han havde sin færden. Her nåede han kun at bo i knap to uger.

Lige siden afslutningen af Anden Verdenskrig har Poul Møller været politisk aktiv. Især utilfredsheden med politikerne under besættelsen fik betydning. Stærkt påvirket af sin morfar, der var med i det Radikale Venstre og tilhænger af modstandskampen, blev han politisk bevidst. Det danske mindretal i Sydslesvig optog ham meget. Han tog derned nogle gange og blev medlem af Dansk Samling, der bestod af flere strømninger. Men ret hurtigt valgte han at melde sig ind i den socialdemokratiske ungdomsorganisation DSU. Han begyndte at diskutere med socialister i og omkring denne organisation. Han mødte også marxister, der var uafhængige af de to store arbejderpartier, SD og DKP.

Poul var med, da nogle af disse socialister året efter Ungarn-begivenhederne i 1956 dannede Danmarks Socialistiske Parti. Poul tilsluttede sig gruppen, der bestod af folk som Poul Moth, Gunnar Jensen, Preben Kinch og Åge Kjelsø. De tilhørte den danske sektion af Fjerde Internationale, som i 1938 var dannet af blandt andet Lev Trotskij. Poul meldte sig ind hos dem i 1958.

Dannelsen af DSP og partiets deltagelse i nogle kommunalvalg var et svar på de to store arbejderpartiers svagheder. DSP banede vej for SF, idet det ikke har været uden betydning for, at Aksel Larsen og andre vovede springet mod et alternativ. Det gav genlyd i DKP, at folk kunne have andre meninger end den herskende ledelses. DSP betonede stærkt det interne partidemokrati.

Op gennem SF's historie i 1960'erne fastholdt Poul Møller og de andre gruppen Revolutionære Socialister. Da SF blev sprængt i 1967, fulgte de med over i Venstresocialisterne. I hele perioden opretholdt de RS som den danske sektion af Fjerde Internationale og var en åben gruppe eller tendens i VS. Og gennem hele perioden tog RS selvstændige initiativer, som også involverede de partier, gruppen arbejdede i. Og der var nok at tage initiativer omkring: Algier-solidaritetsarbejdet, protester mod den græske militærjunta, Vietnamsolidaritet, demonstrationer mod Verdensbanken i 1970 var blot nogle af aktiviteterne.

Solidaritetsarbejde

Arbejdet i forhold befrielsen af Algier fra den franske kolonialisme omfattede dels et bredere solidaritetsarbejde med bladet Algier Frit og underskriftsindsamlinger, og dels arbejde med at levere enkeltdele til våbenproduktion til FNL – Den Nationale

vist er gået bort!

Befrielsesbevægelse. Disse enkeltdele blev sendt til en samlefabrik i Marokko.

Poul Møller fik faktisk mange år senere to medaljer sammen med andre for dette solidaritetsarbejde. Noget han aldrig havde prøvet før eller siden. Det var som en officiel tak for indsatsen i kampen for Algeriets befrielse. Æresmedaljen blev overrakt af ambassadøren for Algeriet i København.

År senere tog gruppen, hvor Poul var medlem, initiativ til ubetinget støtte til vietnamesernes modstand mod den amerikanske krigsførelse gennem giro 1616. Det gjorde gruppen sammen med forskellige afdelinger af DKU og nogle ekskluderede DKP'ere.

Senere kom andre aktiviteter som »Flygtninge under jorden«, Kampagnen »Oprør«, der udfordrede den danske terrorlovgivning. Nynazister fik Poul og tre andre »video-henrettet«, hvilket blev til en stor mediebegivenhed, men det lod de fire antiracistiske aktivister sig ikke skræmme af.

Poul Møller forstod om nogen betydning af at lave netværk, initiativer på tværs af det politiske spektrum, når der skulle handles. Inddragelse af de aktivistiske fagforeninger i København, kontakt til det autonome miljø og inddragelse af præster i fx initiativet »Flygtninge under jorden«, selv om han absolut ikke var religiøs. Organiseringer som Demos og Internationalt Forum var han også en del af. De store fødselsdagsfester, han holdt – senest sin 80 års fest i 3F's lokaler i Valby, afspejlede dette.

Alle kan bruges

Poul så altid muligheder i folk, i de politiske kontakter og kammerater. At alle, der ville en forandring, kunne bruges og finde deres plads i en organisering. Nogle er bedst til dette, andre til noget andet, for han forstod så udmærket, at summen af forskellige talenter udgør kollektivets styrke.

Hvis man i samtaler hos Poul eller hvor han nu var, kom til at snakke fortid og historie, var han den første til igen at fokusere på nutiden, og hvad gør vi ved dette og hint? Dagen før Poul døde, ringede han til undertegnede og foreslog en opgave, vi burde arbejde med og skrive om. I dette tilfælde ganske vist en historie-opgave og om en person, vi burde fremhæve i den turbulente historie for Fjerde Internationales sektion i Danmark, den Internationale, han så som nødvendig og en forudsætning for at bygge en organisation i det enkelte land. De grupper, Poul Møller deltog i, havde altid denne grundlæggende internationalistiske måde at tænke på og handle efter.

Noget, som Poul tit kritiserede venstrefløjen for i disse år, var dens manglende aktioner, mere kreative aktionsformer. Underforstået at han mente, at hans parti, Enhedslisten, var for parlamentarisk orienteret. Heller ikke den strømning, han også var en del af, SAP, gik fri. Han syntes, at denne strømning – modsat tidligere i historien som nævnt – underlægger sig denne orientering. I stedet burde SAP tage flere selvstændige initiativer, ikke gennem profilering – men gennem aktivitet, især i solidaritetsarbejde, som Poul Møller selv gennem sit lange politiske liv havde mange erfaringer med – også på tværs af landegrænserne.

Unge får inspiration

Poul Møller mente også, at vi skulle diskutere og arbejde tættere sammen med de erklærede kommunistiske grupper i Danmark, idet der for mange af disse aktivister ikke længere var de samme fordomme som tidligere mod trotskister. Samtidig med at disse erklærede kommunister jo manglede et perspektiv og manglede evnen til at tiltrække nye og yngre kræfter.

Poul fulgte den politiske udvikling til det sidste. Også hvordan der må handles. Han var begejstret for, at unge mennesker søgte ind på venstrefløjen i form af SUF – og at nogle af dem vil være en del af den Internationale, han selv var medlem af i årtier frem til sin død. Poul betød noget for de unge gennem forskellige generationer. Hans radikalitet virkede inspirerende.

Poul Møller fik aldrig en uddannelse. Han arbejdede forskellige steder fra havnearbejder til rengøring, fra medindehaver af et værthus, Skipper Clement, til en selvstændig virksomhed til at begrænse duernes indtrængen forskellige steder i byen. For Poul var arbejdslivet ikke det vigtigste for ham, i hvert fald snakkede han ikke ret meget om det. Da han blev 67 år og blev folkepensionist, så han det som en rigtigt god lejlighed til at fejre det med en stor fest i Nørre Alles Medborgerhus. Gaveindsamlingen gik til at få en stor plakat trykt med teksten »De sår, vi høster!«, en antiracistisk plakat, der knyttede Dansk Folkeparti sammen med, hvad nynazisterne gik og lavede.

Poul Møller – tak for de mange timer, vi har tilbragt med dig, altid inspirerende samtaler, og tak for dit smittende gode humør lige til det sidste – og tak for kampen – og den fortsætter!

SI

SOCIALISTISK • INFORMATION

Studiestræde 24, 1., 1455 København K
Telefon: 33 33 79 48
e-post: si@sap-fi.dk

PÅSKESEMINAR 2015:

Socialistisk, Socialt & Suverænt

Sæt kryds i kalenderen den 1. - 5 april til årets bedste politisk/sociale oplevelse, når SAP invitere til det traditionsrige Påskeseminar.

Igen i år vil det være en hyggelig og åben fest for børn og voksne, på efterskolen i Nordsjælland, med plads til det sociale såvel som det seriøst politiske.

Programmet for årets Socialistiske Påskeseminar er ved at være på plads og vi kan allerede glæde os til en ofte af spændende inputs, debatter og inspirationer fra nær og fjern.

Glæd dig blandt andet til:

Workshop om gæld i klassesamfundet med bl.a. Anders Hadberg; Søren Søndergaard om Kurdistan og Mellemøsten, forfatterfortælleraften med røverhistorier fra besættelsen og den spanske borgerkrig; digitale rettigheder, fremtidens skole – dannelsesbegrebet til debat, hvem tjener for meget?, Podemos/Syriza, winter is coming 2 med Einar Baldursson, landgrabbing - mad eller energi?, anti-feministisk backlash?, Kina, paneldebat, den store påskeseminar-revy, og meget andet...

Følg med i programarbejdet på www.sap-fi.dk
- og tilmeld dig een af de godt 100 pladser inden de bliver fyldt op.

I marts 2015 ser et nyt venstrefløjsmedie dagens lys. 'Solidaritet – uafhængigt socialistisk magasin' udkommer seks gange årligt.

Solidaritet bringer:

- Dybdegående analyser
- Praktiske perspektiver
- Kritisk og udogmatisk debat
- Indblik i klassekamp over hele verden
- Levende venstrefløjskultur.

Læs om bladet og tegn abonnement på:

Solidaritet.dk